شَوكَة مُبَارَكَة

ASYLUM LANGVENTIUM,

Seu

CARDUUS SANCTUS,

vulgò

BENEDICTUS,

Medicina Patrumfamilias polychresta, verusque pauperum thesaurus,

Ad normam & formam

ACADEMIÆ

NATURÆ CURIOSORUM

ELABORATUS

à

GEORGIO CHRISTOPH. PETRI.

D. Medicô Electoral. Moguntino, Facultatis Medicæ in perantiquo ad Hieram Lyceo Assessore.

Annô ἀπὸ τῆς ἐνσαρκώσεως τοῦ ΛΟΓΟΥ *M.DC.LXIX.*

Senec. in Troad.

Miser occupet præsidia, securus legat.

JENÆ

Impensis VITI JACOBI TRESCHERI, Bibliopolæ Uratislaviensis,

Typis JOHANNIS NISI.

REVERENDISSIMO. AC. SERENISSIMO. PRINCIPI. AC. DOMINO.

DN. JOHANNI. PHILIPPO. S.R.I. PER. GERMANIAM. ARCHI-CANCELLARIO. ET. PRINCIPI. ELECTORI.

SACRÆ. SEDIS. MOGUNTINÆ. ARCHIEPISCOPO. HERBIPOLENSIS. ET. WORMATIENSIS. EPISCOPATUUM. PRÆSULI. DUCI. FRANCONIÆ.

PACIFICO. FELICI. MAGNANIMO. PATRIÆ. PATRI. DOMINO. SUO. *CLEMENTISSIMO.* CUM. HUMILIMA. DEVOTIONE. SALUTEM!

HErbam porrigo, Elector Serenissime, exemplô priſcorum, qui olim paſtoralibus in ludis curſu ſuperati, ex eôdem ſtatim loco evulsâ Victorem coronabant herbâ, evidenti ſymbolô, quô ſe certamine victos palam profite-

fitebantur: Superatus ego à Sereniſſimâ T. Celſitudine tot ingentibus beneficiis herbam ad normam & formam Academiæ Naturæ Curioſorum elaboratam, atque ex amœniſſimis *Botanicorum* viridariis decerptam, Carduum ſcilicet benedictum, verum languentium aſylum, ad pedes Celſitudinis T.æ humillime depono, & hâc victoriæ in me indignum reportatæ teſserâ, devotiſſimi pectoris ſigna ſtatuo haut tralatitia. Notandus eſſem turpi ingratitudinis maculâ, niſi gratiſſimi animi argumentum quoddam extare permitterem, qui annô ſuperiore inter Corporis & Aulæ Medicos relatus, & ſæpius ad ſacra Principis decumbentis admotus ſum pulvinaria. Gratulor incluto Curioſorum Collegio, cujus conatus Sereniſſimæ T. Celſitudini vehementer probari, non ſemel coràm intellexi. Scopus noſter eſt, divinæ litare gloriæ, & proximo pro-

 deſſe:

desse: hoc dum facimus, simplicia trium regnorum medicamenta penitius exploramus, sepositâ tot tamque diversarûm rerum & compositorum indistinctâ farragine: cumque brevis Vita nostra vix sufficiat tantæ rerum discendarum multitudini, Natura autem paucissimis contenta sit, eapropter Collegio nostro placuit, simplicia subjecta accuratius pensitare, & in ægrotorum, quibus plurimis res angusta domi est, solatium, exquisita eaque exilis pretii, eruere levamina: quod si à tot seculis elapsis curæ fuisset majoribus nostris, jamdudum Ars Medica summum perfectionis culmen procul dubio attigisset. Suscipe igitur, Elector Celsissime, Tuâ, id est serenâ fronte Carduum benedictum, antidotum Pestis & malignarum febrium præsentissimum, donarium mole quidem parvum, at veneratione magnum, non pretiô sui, quod vile est, sed

offerentis devotione æstimandum Molâ salsâ Diis litant, qui thura non habent: Sæpè pomum à plebejo oblatum, & aquam manu haustam maximis Terrarum Dominis acceptissima fuisse, Historiæ testantur: & quandoque

Rebus in exiguis commoda multa latent.

Eapropter confido, pusillum hoc opusculum ipsâ etiam utilitate se commendaturum, præsertim apud Principem tam benignum, & longè optimum. Deum Ter Maximum supplex veneror, ut Serenissimam T. Celsitudinem salvam & incolumem, undiquaque felicem florentemque diutissimè præstet ac tueatur. Dabantur è Museo Erfordiæ, prid. Calend. Mart. Annô M. DC. LXIX.

Serenissimæ Celsitudinis Tuæ

humilimus servus

Georg. Christoph. Petri. D. Med.
Elect. Mog. Fac. Med. Assessor.

Lectori Φιλιάτρῳ Salutem.

EN! ſiſto ſanctum Carduum
Tibi, colende Lector,
is eſt levamen arduum,
& virium refector:
qui tamdiu negaverat
incomptus exhiberi,
videre lucem nunc amat,
ſe geſtit atque quæri:
ſed prævidet molimina
nefanda Zoilorum:
hinc advolare limina
horum negat virorum:
Ad doctiorum lumina,
(licet ſit imparatus)
viam parat, ceu numina,
queis nititur levatus.
Te, Mome, ſpernit herbula,
licet, ſceleſte, ringas:
nec curat illa, verbula
utut ſiniſtra fingas:
Te ſpina Cardui ferit,
ni deſinas nocere:
nec Auctor æquum duxerit
tricas tuas timere.
At Lector eruditior
fruatur hôc labore:
herbamque noſtram mitior
ſuô beet favore.

In

In
CARDUUM BENEDICTUM PUBLICIS USIBUS DESTINATUM VOTIVÆ FAUTORUM ACCLAMATIONES.

Carduus haut omnis maledicto germen in agro est:
Non: *benedictus* enim *Carduus* excipitur:
Nomen *is* effectu probat: hinc benedictior à Te
fit: benedictus & hinc sit labor usque Tuus.

Honoratissimo Dn. Collegæ gratulab. f.
Eccardus Leichnerus. D.

In Momum.

Lappas & tribulos rodentem ut vidit asellum,
Dicitur austerus tripudiâsse Cato:
Mome, tuis hæc est lactuca parata labellis,
Rode, Ego ridebo, si lacera ora tument.

Αὐτοσχεδιασ
Argonauta.

Inter Naturæ Mystas non infime, PETRI,
Artibus excellens Doctor Apollineis.
Dum lucem expectat BENEDICTUS CARDUUS ille.
Quem tua descriptum dextera docta dedit:
Quô Te, quô tandem decorabo nomine, honore?
*CARDUI EQUES * merito diceris esse bonus.*
CARDUUS in sese quot vires continet almas,
Te tot circumstent gaudia perpetuò.

* *Masen. Spec. Imag. c. 33. n. 5.*

Pauculis hisce gratulans affectum suum exprimere voluit
M. Samuel Boccius, P. L. C. Phil. ac Eloqv. P. P. n. n. Gymn. Sen. Cour.

Προαύλιον.

TOta mortalium vita, quantulacunque teritur, Carduis horret, sentibus & spinis tota referta est: hanc in ipso limine, quamprimum scilicet ex materna eluctamur alvô, inauspicatus auspicatur gemitus; variat inde fortuna, & exercet labor; pertentat identidem morbus; terminat tandem mors. Usque adeô spinosa & senticosa videas hic omnia. Experimur id, quibus in hoc mundi senticeto Supremus Creator ad tempus commorandi locum dedit, ad unum omnes: siquidem justô DEI judiciô agrum, immô totum mundum ad Carduos & spinas damnatum legimus: nec est, ut nimium de spinosis hujus ævi anfractibus & labyrinthis conqueramur, cum videamus, ipsum non aliter tractatum fuisse Salvatorem, cujus sacratissimo

Gen. 3.

mo capiti crudelis miles tot aculeos infixit: quem crucis candidatum Romanus Præsul spineâ coronâ redimitum execrabili genti subsannandum stitit: cujus totum in terris curriculum infinitis opprobriorum tribulis & spinis miserè laceratum & irretitum fuit. Quot spinæ caput ejus transfigebant, tot sanguineos fontes excitabant, inquit Basilius, ex quibus salus nostra uberrimè scaturiret. Animum ergò non abjiciamus, quamvis subinde nos circumstet & urgeat tot malorum lerna: tantum spinosorum casuum & infirmitatum agmen. Percussus est & ille, qui percutit, iterumque sanat: qui morbos immittit, languores nostros portavit, & Esa. 53.
contra illos salubria remedia offert: ab hoc omnis medela tanquam ab inexhausto bonitatis fonte ad nos dimanavit: hic siquidem herbas, stirpes, & arbores fructiferas, itemque animalia diversorum generum è nihilo condita ad usus mortalium largissimè concessit. Noverat omniscius Creator, hominem post infelicem legis divinæ transgressio-

sionem ad incitas redactum, variisque afflictum iri morbis, ingruente præsertim senectâ, quæ proximò gradu juxta mortem constituta est, ordine Naturæ ineluctabili: in quâ hebetantur sensus: facultatum ἐνέργεια labefactatur: torpent membra: præmoritur visus, auditus, incessus, immò ciborum instrumenta dentes.

Noverat Supremus Conditor, hominem post infaustum illum deglutitum bolum multis etiam obnoxium fore externis injuriis, ut & venenis: hinc multiplicia antidota, quæ angustas ævi extenderent moras, & contra morborum venenorumque imperium conclamatos ab extremâ revocarent metâ, obtulit, ineffabilem clementiam in ipsâ irâ, paternum affectum in ipsâ vindictâ declaraturus. Quot, quæso, mortis prodromorum phalanges; quot symptomatum myriades; quot venenosarum plantarum, mineralium & animalium millia in nostram conjurarunt perniciem? Usque adeò

cir-

— — circumsilit agmine facto
Morborum omne genus: quorum si nomina quaras,
promptius expediam, quot amaverit Hippia mœchos,
quot Themison ægros autumnô occiderit unô.

Homini machinatur insidias Aer, tincturis nonnunquam arsenicalibus, realgaribus & similibus coinquinatus, seu inspiratione attractus, seu transpiratione in corpus admissus, unde sæpè occultô modô corpus afficitur, morbi maligni & venenati integras regiones depopulantes excitantur. Contagium vel in aërem transfusum, vel aliô modo se insinuans, absconditis cuniculis vitæ nostræ tendit retia. Quoties aquarum inundationes, terrarumque concussiones, ac fructuum intoxicationes funestam generi humano cladem infligunt? Aqua vitiosa hausta quot noxas pariat, quotidiana castrorum docet experientia: Immò videntur omnia elementa cum toto Cœlorum exercitu post deplorandum Protoplastorum lapsum in-

no-

noſtrum exitium conſpirare, ac venenoſis impreſſionibus morborum & mortis tyrannidem atrociſſimam in vitæ Rempublicam hoſtiliter introducere.

Ipſa alimenta, quibus nutriri debebamus, corpora noſtra tandem deſtruunt, immò deleteriorum Naturam non rarò induunt, & impuritatibus ſcatent tam profundè infixis, ut neque à validiſſimis Spiritibus ſeparatoribus perfectè ſequeſtrari poſſint, unde temporis tractu innumerabiles ferè morbi, tam ſulphurei, quam Tartarei, febresque malignæ ac peſtilentes enaſcuntur.

Immixta ſunt ſaluberrimis plantis & mineralibus tot horribilia & mortifera venena, tot ſpinæ inter roſas, tot inter ſata ſentes poſiti, ut non admiratio ſolum, ſed & horror curioſum capiat Spectatorem. Repertum eſt in Nubiâ venenum, cujus unicum granum momento temporis divinum animal proſternere aptum natum eſt, O miſeriam! O calamitatem! quis non cum Heraclitô continuas lacrymas effundat? quis non cum Pli-

Pliniô addubitet, Parensne melior homini Natura, an triſtior noverca fuerit: quis non cum Sileno ſtatuat, optimum eſſe non naſci: proximum celerrimè mori, cum diu vivere nihil aliud ſit, quam diu torqueri, diu mori. Maledicta eſt Terra propter hominem, & profert, ut Poeta canit,

Spinasque tribulosque, interque nitentia culta
infelix lolium & ſteriles dominantur avenæ:
cumque ſalutiferis herbis lethale venenum
creſcit, & irriguâ nocuus latet anguis in herbâ.

Qui verò tot alexipharmacorum & antidotorum cognitionem adquiſivit non contemnendam, omnem prorſus timorem abjicit, animosque cum bonô DEO ſumit, & tot ſtipatus præſidiis contra perduelles humani corporis hoſtes animoſus procedit in arenam. Ampliſſimus per DEI gratiam patet remediorum campus, in quo debellator tot Strigum Medicus felici dimicat Marte: nec

ullum datur venenum, sive sit stupefaciens, sive erodens, sive putrefaciens, cui non objecerit DEUS alexipharmacum tàm commune, quam proprium.

Nec est, ut aliquis sibi persuadeat, alexiterias plantas hôc extremô tempore tantas vires non amplius obtinere, quantis olim præditæ fuerunt. Constantissima est in operibus suis Natura : nec ipsa Terra vel fertilitatis vel aliorum accidentium ratione unquam defecit : Eadem nunc simplicium & animalium temperatura, & eædem sunt operationes.

Admirandum est, illa omnia ferè certâ notata esse signaturâ, ipsô Creatoris digitô inscriptâ, occultas, quibus prædita sunt, vires, quasi digitô monstrante. Juglans nux amussitatam capitis & cerebri repræsentat figuram, eique maximum præstat emolumentum. Citrus sui fructus; rosa & alleluja herbæ foliorum effigie Cor à malignarum febrium insultibus immune reddere innuunt. Pulmonaria tam saxis, quam arboribus adhærens figurâ suâ pulmonibus prodesse,

desse, tacitò adumbrat præconiò. Hepaticam nobilem jecori; Carduorum species nonnullas laterum puncturis; Scolopendrium lieni; dentariam dentibus; grana herbæ Paris oculis; halicacabum vesicæ; satyriorum species testibus; aristolochiam utero auxiliares ferre suppetias, ipsum externum loquitur schema.

Non itaque existimandum, frustraneas & fortuitas istas signaturas esse, quæ ad certum aliquem finem à Naturâ destinatæ sunt: in bonum scilicet hominis, imaginis divinæ, cujus gratiâ producta sunt omnia, cunctaque perenni successione propagantur & conservantur. Et certè videtur Natura, quæ nihil frustra facit, nobis per signaturas, ceu speculum quoddam ob oculos ponere, cui membro quælibet herbæ appropriatæ, & in quem usum singula à Creatore condita sint.

Multò majorem meretur admirationem, immò ferè omnem captum superat, Hominem, animal illud plenum rationis & consilii ab animantibus brutis

 plu-

plurima didicisse remedia. Ab Ibi ave clysteres profecti : (quos ideo Helmontius pro beluino habet remediô, videlicet ab ave edoctô:) hæc siquidem colli cute, tanquam clysteris utre, Nili aquâ repletâ, rostrum deinde ano inserit, & aquam infundit, quâ cum excrementis rejectâ, ab omni dolore, quô antea laborare videbatur, protinus liberatur. Ita vomitoriorum usum docuere canes, aspera graminum comedentes folia. Pulsuum dignotioni simia ; Venæsectioni Hippopotamus occasionem dedit : quod etiam in equis generosioribus observare licet : Cervi sagittas corpori inhærentes, & festucas ungulis infixas dictamnô herbâ educere Cheirurgis monstrarunt. Feles valerianæ ; hirundines Chelidoniæ ; serpentes fæniculi ; ciconiæ origani ; mustela rutæ ; caprinum pecus rubi usum mortalibus exhibuerunt.

Egregiam & notatu dignam historiam refert Forestus *l. 2. de incert. urinar. judic.* de lacertâ, herbæ galegæ vires cuidam Seni patefaciente : illa sic se habet :

Se-

Senex quidam circa fluminis ripam animi causâ deambulans, & fortè fortunâ videns lacertam cum viperâ dimicantem, humi sese prostravit, ut pugnam aptius, bestiis non animadvertentibus, specularetur. Lacerta, utpote viribus inferior, validissimô ictu à viperâ sauciatur, adeò, ut moribunda pedibus cespitaret: verum paululum ad se reversa, per gramen longiusculum, viperâ non vidente, repsit per fluminis ripam ad galegam herbam in proximô crescentem, cujus foliô unô vel alterô devoratô, vires ex tempore pristinas recuperavit, atque denuô ad viperam sese convertens, eandem pari quô antea impetu mascule adorta est. Sed vulnerata rursus ὀφιόμαχος lacerta ictu non minus, ut ante lethali, rursus ad herbam clam dilabebatur, ut refectis viribus cum hoste capitali iterum descenderet in arenam. Sed frustra: eôdem enim impetu, viperâ scilicet longè infirmior, excipitur & sauciatur. Animadvertens autem Senex, non minus pugnam, quam herbam ipsam admirabatur, & ut periculum faceret,

ceret, utrum herba tales vires occultas in se complecteretur, eandem clanculum, dum lacerta iterum cum viperâ pugnaret, radicitus evellit. Lacerta denuò saucia ad herbam reditum parat, quam cum in consuetô locô non inveniret, statim occubuit atque exspiravit. Senex verò hujus herbæ vim expertus, Medicis ea, quæ viderat, narravit: atque ita innotuit herba, quæ præsentaneum contra venena, vermes, immò ipsam pestem suppeditat auxilium.

Rogerius Bacchon refert, olim quendam sapientem in minuta frusta secuisse serpentem, remanente tantum pelle ventris, supra quam reperet, integrâ; ille serpens, prout poterat, repebat ad herbam quandam, (quam nonnulli putant urticam fuisse;) cujus attactu sanabatur confestim.

Immò casu olim multa fuêre reperta, quod de carne viperinâ Galenus narrat *l. 11. de simpl. med. facultat.* Hæc in Elephantiasi & leprâ, desperatisque morbis mirabilia præstat.

Præterea ex vaticiniis, divinatione, illi-

illicitâ cum Dæmonibus conversatione, ut & insomniis multa olim mortalibus patefacta sunt remedia. Notatu digna de Alexandro Magno narratur historia. Ejus enim milites à barbaris telis & gladiis venenatis aliquando lædebantur, & inter eos Ptolomæus, qui lethaliter vulneratus Regis sollicitudinem in se converterat. Alexander prælio defatigatus concubiâ nocte dormiens vidit Draconem, herbam quandam ore tenentem, ejus naturam, virtutem atque locum ubi nasceretur, edocentem. Hanc manè surgens reperit, conterit, vulnerique imponit, coctam propinat, & læsum sanat. Idem æmulati læsi milites certam salutem reportarunt. His exemplis humana ratio excitata tandem excogitavit vias meliores, quibus fragilem sanitatem pro viribus tueretur, ipsâ ad hoc opus compellente necessitate. Cum enim homines quotidie vulnerarentur, aut à serpentibus aliisque animalibus læderentur, simulque intelligerent, longè beatiorem esse eorum statum, qui secundâ valetudine

fruerentur, quam eorum, qui morbis afflicti miserum spiritum traherent: herbas conquisiverunt, quibus diversimodè præparatis Homo à morbis liberatus in sanitatis terminis conservaretur. Harum adminiculô & servatâ diætâ, nonnulli summum ætatis culmen, (posterioribus etiam & ferreis seculis) attigere: Hippocrates ipsius Jovis pronepos annos 109. vixit sine ullâ ægritudine, ut notat *Gabr. Fallop. in lib. Hipp. de vuln. c. 1.* Primicerius noster Galenus ad 140. annos pervenit: Xenophilus musicus 105. annos vixit sine ullo corporis incommodo. Immò quidam harum ope tam animosi facti sunt, ut se ægrotare posse, ἀδύνατον crederent, quod de Asclepiade refert Naturalis historiæ conditor Plinius, qui palam professus est, se pro Medico haberi nolle, si per omnem ætatem unquam foret invalidus: cujus etiam voto fortuna respondit: nunquam enim adversâ valetudine per omnem vitam fertur usus esse: donec tandem in extremô seniô præcipiti per scalas lapsu exanimatus est; turpe enim

cen-

censebat esse Medico ægrotare, vel in juventute mori.

Quorum exemplis excitati posteri longævitatis studiosi omnigena vitæ præsidia ex omnibus fere Creaturis eruere, omnem moverunt lapidem.

Atque ita paulatim incrementa sumsit studium Medicum, imprimis autem Botanicum, atque ex tot mille herbarum speciebus innumera tandem pro ægrotorum levamine conflata sunt auxilia.

Inter hæc autem prima occupat subsellia herba nostra, Carduus scilicet benedictus, inter reliquos Carduos facilè princeps, quem more hactenus inter Curiosos receptô, impræsentiarum pertractare, Authoritas Superiorum nos jubet; hic signaturam antipleuriticam & pneumonicam omnium oculis manifestè objicit, venenorum plurimorum domitor, pestis depulsor, febrium superator, Patrum matrumque familias polychresta medicina, & omnibus propemodum corporis affectibus opposita

panacea, sacraque languentium anchora & asylum est: & utut

hic vallatus acutis
circum frondibus horret,
intus sed tamen abdit
dulcem Carduus escam.

Sic rosæ pulchritudinem horridæ spinæ comitantur, in rosis spina, in spinis rosa certò evincit argumento difficilem esse accessum rerum pulchrarum, juxta illud; δύσκολα τὰ καλά. Difficilia quæ pulchra. Hoc eximiè patet in Carduo nostro, quem secundum normam & formam Academiæ Naturæ Curiosorum duodecim sequentibus capitibus examinare animum induximus. DEUS, sine cujus supernâ luce irremeabilibus Labyrinthis mortalium animos implicari contingit, ita conatus hosce dirigat, ut ad sempiternam sui Nominis gloriam, & proximi salutem cedant.

Amen.

ANA-

ANATOMIÆ CARDUIBENEDICTI

CAPUT I.

Ejusdem etymologiam, paronymiam & synonymiam exponit.

TRadituri historiam Carduibenedicti, qui inter reliquas Carduorum species facilè primas obtinet, è re fore putamus, quo felicius in rei perceptionem provehamur, ut prius ipsius vocis usum cognoscamus, id quod innuit subtilitatum Magister Scaliger *Exerc.1.* Unde igitur vox Cardui ortum ducat, brevissimis inquirere operæ pretium erit.

Carduum si quis *à Cardine* denominet, eum certè à januâ aberrare minimè putamus; siquidem in Carduo sanitatis præsentis conservandæ, & amissæ restituendæ, omnis propemodum *Cardo* vertitur.

Quod si quis herbam nostram *Cardinalem*, id est, præcipuam seu inter alias principem, (quemadmodum vox hæc à Calepino & aliis recentioribus sumitur,) indigitet, cum eo non pugnabimus: quoniam illa in classe simplicium alexipharmacorum eminet, velut inter ignes Luna minores: unde etiam ἀπὸ τοῦ κρατεῖν dicta videtur, quia inter alias herbas propter virium excellentiam summum obtinet imperium; vel ἀπὸ τῆς

καρ-

καρδίας, à corde, cui nobilissimo visceri, vitalium spirituum & nativi caloris fonti, in febribus variis, præsertim autem malignis, ut medicina cordi quam maximè dicata, mirum in modum subvenit, illud roborando, & insuper veneno ac putredini potenter resistendo, unde ob admirandas, quas heîc exserit, virtutes à *Matthiolo in lib. 3. Dioscorid.* planta magni Nominis, magnæque existimationis; communiter autem Carduusbenedictus, ob singularem facultatem, adversus pestilentes putresque alios affectus, contra serpentum & scorpionum morsus, capitis dolores vehementissimos, vertiginem & id genus alios morbos, appellatur.

In commentariis veterum Græcorum & Latinorum nihil quicquam ferè de Carduobenedictô reperire licet, quamvis nonnulli Galeni, (*lib. 2. de alimentis*) auctoritate nixi sub attractylidis nomine Carduumbenedictum vendicent: de quo tamen valdè dubitamus, siquidem Attractylis in citato Galeni loco inter herbas vescas seu esculentas recensetur. Herbariorum nonnulli citant Galen. *lib. 6. de simpl. med. facultat.* in quo de Carduobenedicto ibidem Galenum loqui censent, ubi de Attractylide tractat, quæ tamen alia videtur fuisse herba, ut infra latius patebit.

Insignitur præterea pluribus nominibus: Mesues Bedeguar seu spinam albam; Arabes

bes ſchäukon mobharakon ; Naturalis hiſtoriæ conditor *Plinius lib. 21. c. 15.* Atractylidem alteram hirſutiorem vocat : *à Caſpar. Schvvengfeldio* ἀτρακτυλὶς ἐπιγειόκαυλος dicitur, quô cum ſentiunt Theophraſtus & Dodonæus.

l. 2. de ſtirp. Sileſiæ.

Atractylis, (quam Romani olim *Orci tunicam* vocabant; ſecundum Paulum Æginetam *lib. 7.*) ideô dicta, quod ejus ſcapô longô lævique olim ruſticæ mulieres pro fuſo utebantur : ἄτρακτος enim fuſus eſt Græcis. Dioſcorides, eô quod ſerpit, herpacantham, & propter folia ex obſcuro viridantia melamphyllon ; item ἀκανθηστοπίαν, acantham topiariam, marmorariam, arepulam ſeu crepidam, pæderotem & amorem puerilem indigitat.

Matthiolus Atractylidem & fuſum agreſtem; Valerius Cordus *in annot. in Dioſcor. l. 3.* ut & Dan. Mylius *l. 6 Baſilic. Chimic.* Georg. Bertinus *de Natur. medicamentor. l. 8.* pro acanthio habent : in hiſtoriâ plantarum verô præfatus Valerius Cordus Cnicum ſupinum eſſe putat, cum enim molliora reliquis Carduis obtineat folia, ſupinus humi quaſi procumbit.

Tragus Acanthum Germanicum appellitat, à divino Alcimedonte in gratiam Paſtoris Damætæ fagineo Scypho olim inſculptum : id quod Damætas apud *Virgil. in Eclog. 3.* ſequentibus verſibus exprimit :

Et

Et nobis idem Alcimedon duo pocula fecit,
& molli circum eſt anſas amplexus acanthô.

Jacobus Sylvius *lib. 1. de med. ſimpl. Natur.* dubitat, an Carduusbenedictus acanthium vel Chamæleontis quædam ſpecies ſit, ob diverſas Authorum opiniones.

Matthæus Sylvaticus in pandectis Seniſium eſſe dicit, eô, quod ſeneſcat & caneſcat caput ejus. Idem erigii, erigiri, entricomi, ſenecii & achantidæ nomine Carduumbenedictum cum Callimacho inſignit.

Cœlius Aurelianus Siccenſis *Chron. l. 5. c. 2.* coliculum agreſtem vel erigeronta; [cui tamen in hoc contradicit Manardus,] D. Oribaſius Sardianus *de virtute ſimpl. l. 2.* erimion vocat.

A Fuchſio ἀτϱάκτυλις τϱαχὺς, ſ. hirſutior; ab Heſychio κνίκος ἀγϱία; à Theophraſto Ariſtotelis diſcipulo Cnicus ſilveſtris alter dicitur, quibus ὁμόψηφος eſt Ruellius, ut & Bauhinus, qui Carduum noſtrum Cnicum ſilveſtrem hirſutiorem nuncupant, ob teneram lanuginem, quâ folia, caulis, & ſummitates inveſtiuntur.

Dodonæus ex Carduobenedicto alteram Atractylidis ſpeciem facit; Cæſalpinus & Tabernæmontanus Carduum ſanctum; Lobelius felicitatum appellitant.

Ab Arnoldo de villa nova *lib. de ſimpl.* & Johan-

Johanne de Vigo *l.7.de natur. simpl.* Cardobenedictus; à Simone Januense Carduncellus benedictus; ab aliis pappus vocatur, ut notat Matth. Silvat. *pandect.c.244.* priori subscribit Brunfelsius, qui ob tot authorum dissensum dubius est, cujus sententiæ hâc in parte calculum addat.

Nicol. Agerius pro Chamæleonte Carduumb. venditat, *pharmacop. reformat. par. 1.* Præfatus Brunfelsius notat, Carduum nostrum ab aliis Senecionem, & crassulam mediam; item herbam Turcam appellari, cui astipulantur Franc. Alex. Vercellensis *rad. 1. p. m. 101.* Amatus Lusitanus *comment. in Diosc. l. 3.* Jul. Cæsar Scaliger *exerc. 305.* Jod. Harchius *de simpl. p. 55.*

Crato herbam nostram in suis consiliis apud Scholtzium *κατ' ἐξοχὴν* Carduum nominat.

Tantoperè variant & ludunt Authores circa nomen Carduibenedicti: nos cuilibet hanc libertatem lubentes permittimus, modò nobis de re satis constet.

Benedictus autem dicitur Carduus noster, quoniam ab omnibus, à quibus sumitur, benedicitur, si detur habentibus infirmitates, contra quas valere creditur, ut notat Nicolaus in antidotar. de benedictâ laxativâ, cui medicamento exemplar quoddam Venetiis Ao. 1570. impressum Carduum inserit, qui tamē in dispensatoriis omittitur. Hęc obiter.

Supra

Supra nominatus Franc. Alex. Vercellensis reprehendit Matthiolum, quod contra Ruellium negaverit, Carduum nostrum secundam Cnici silvestris speciem esse: quem etiam re accuratius pensitatâ, sui erroris convictum, secum sentire, sententiamque mutare, se compulisse scribit.

Italis Carduusb. dicitur Carduncillo: Gallis chardon benoist, ou benist: saffran sauvage houssu: Hisp. Cardo sancte, el cardo huso: Anglis blessed T' 'sthle: Danis Korbendickt: Germanis, gesegnete Distel/hochgelobte/gebenedeite Distel / ut N. Agerius *pharm. reform. p. 1. vocat.* Edeldistel/*secundum Greg. Horst. l. 1. s. 6. c. 12. de Carduob.* Bernhardinerkraut / ut habet *C. Schwengfeld. l. 2. de stirp. Siles.* Communiter Cardobenedicten / Bornwurzel/ item Spinnendistel vocatur, propterea quod lanugine aranearum telis simili capita Carduib. septa sunt. Vid. Val. Cord. *in 3. lib. Dioscor. cap. 18.* vel quod contra aranearum puncturas celebre & præstantissimum exhibet antidotum, de quo infra cap. 11.

Dantur, qui sedum in tectis petrisque nascens Carduib. nomine insigniunt, ut Simon Januensis *in clave sanation. p. m. 55.* Idem senecionis & trixaginis speciem esse existimat, sed omnia erroneè. Quidam ex Carduob. Chamæleontis speciem fecerunt: Ego nondum habeo, quod certè affirmare

pos-

possim, inquit, Anton. Musa, citante Johan. Agricolâ *l.2. medicin. herbar.*

CAPUT II.

Naturam, Signaturam, & descriptionem Carduibenedicti examinat.

PRælibatis variis Carduib. notationibus ad Naturam ejus accuratius perlustrandam accingimur.

Conspiciendum se præbet cum caulibus aliquot soncheis, teretibus, obsequiosis, brachiatis, ab unâ radice emergentibus, pedalibus, aliquando cubitalibus, rubentibus, hirsutis, intus fungosis & modicè concavis, cum locum & spatium nacti fuerint, ob mollitiem per terram se spargentibus, eapropter Renodæus *lib. 1. de mat. med. s. 4. c. 63.* Carduum nostrum straticaulem vocat. *Descript.*

Folia propè terram ac circa caulem obtinet quinque, sex aut septem, inferius spithamæ & ultra longitudine, latitudine dimidii palmi, ad summum trium digitorum, hirsuta, laciniata, modicè pinguia, mollia, per ambitum sinuosa, inæqualiter dissecta, subspinosa seu teneris aculeis non adeò pungentibus armata.

Ramuli à caulibus exeunt plures, foliis inferioribus spinosis multò minoribus vestiti,

in quorum ſurculorum faſtigiis ſeu ſummitate lanuginoſa exſurgunt capitula, foliis parvis, teneris, & maximè hirſutis circumdata, longitudine unciam excedentia, craſſitudine digitalia, ſuperius turbinata, ſquammis acuminatis eminentia ac muricata, unde acanacea dicta, è quorum mucronibus graciles, iique ex fulvo purpuraſcentes oriuntur aculei, utrinque exilibus & transverſim poſitis aculeolis aucti, ob teneritudinem inter pungendum fragiles, atque capituli mucronem circumvallantes.

Flores è ſuperficie capitum per medios aculeos emittit Cnici & reliquorum Carduorum more capillatos, colore in croceo flavô, ſeu ex luteô palleſcente.

Semina capitulorum floccis appenſa producit oblonga, turgida, ſtriata, teretia, colore cœſia & fuſca: ſuperius pappis inſtar barbarum prædita.

Radici innititur longiuſculæ, gracili, vere & æſtate carnoſæ & ſucculentæ, ineunte autummô verò lignoſæ, transverſis fibris brachiatæ: hæc pro ramorum & foliorum numeroſâ mole juſtô minor eſt, & albeſcit.

Tota planta tenerâ, pingui, & ſi tangatur, aliquantulum glutinoſâ lanugine veſtitur, maximè ea pars, quæ inter capitata cacumina & his circumdata folia exiſtit.

Jucundum ſcitu & utile eſt, quod de Carduobenedicto ſcribit Ruellius *de natur. ſtirp. l. 3.*

l.3. cap.55. p.48. eum ſcilicet, poſt evulſum folium vel ramulum ſanguineis ſtillare guttulis: hoc autem non quôvis anni, ſed meſſis præſertim tempore, ubi ſcilicet maturus, & copioſus ſuccus eſt, deprehendi docet. Hinc ſanguis hominis à nonnullis Ruſticis nominatur, ut notat Jodocus Willichius *commentar. in lib.1.Georgicor.Virgil.p.106.* Id ipſum aſſerit Naturæ bibliothecarius Plinius *lib.21. cap.16.*

Obſtinatè autem hoc pernegat Matthiolus *comment.in lib.3.Dioſcor.c.91.* Nam etſi, inquit, ego vel millies periculum fecerim, nunquam tamen evulsô foliô vel ramulô ſanguinem è vulnere profluere comperi.

Huic verò generosè contradicit Clariſſ. Simon Pauli, Profeſſor Regius Hafnienſis *in quadripartit.Botanic.claſſ.3.* quando rotundô ore pronunciat, velle erroris hoc in caſu Ruellium arguere, manifeſtam eſſe injuriam. Addit præterea, Viros in Botanicis exercitatiſſimos, Fabium nempe Columnam, & Bodæum à Stapelen longè aliud docere: Poſterioris verba adducit, ex eruditiſſimis illius notis *in Theophr. hiſtor. plantar. l.6.c.4.p.161.* petita. Experientiâ, inquit, didici, quod ante nos obſervavit Fabius Columna, Nobilis Neapolitanus, vir ſummus, [locus autem exſtat in ecphraſi minus cognitarum ſtirpium *c.2.p.25.*] capitula hujus cardui, antequam flores panduntur, & florida menſe

 Majô,

Majô, [apud nos Juniô, Juliô] recisa, sanguineum succum paucum fundere.

Lobelius idem in benedictô Carduô, ut & carthamô Monspelii se comperisse testatur: nam flores, & succos, colores, odores, aliaque accedentia incrementa & decrementa assequi putat aliis locis & temporibus aliô modô: quia multa succô sunt aut fulvô, aut purpureô, qui non nisi affrictu, maturatione, maceratione, aut expressione percipitur, ut in Androsæmis, papaveris Rhæados radicibus incisis, verrucaria, sive tornâ Solis, & aliis plerisque videre licet. Hactenus *Lobelius*.

Aëtius Amidenus *de re med. l.15. c.12.* de Atractylide sic scribit: Atractylis, quam quidam Androsæmon vocant, herba est aculeata, liquorem sanguineum reddens, si folia ejus confricentur. Videtur hic de Carduobenedicto loqui, quia mox addit [hanc tu spinam radicitus evelle, &c.] Androsæmon enim spinas nullas obtinet: præterea etiam multi ex antiquis sub Atractylidis nomine Carduum nostrum intelligunt.

Clarissimus Jonstonus *Not. Reg. Veg. p. 236.* Cnicum primum silvestrem Dioscoridis, qui vera est Atractylis, sanguineum succum fundere vult, quâ de causâ φόνος, ἀνδρόσαιμος, ἄμυρος ob humoris copiam, & ἀφεδρος vocatur.

De hoc sanguineo Cardui sancti succô notatu dignum est, quod Cæsalpinus *lib. 13.*

cap.

cap.47. de plant. narrat, ſcilicet eum ſanguinem ex naribus fluentem reſtringere, qui effectus ſecundum prælaudati D. Simonis Pauli [citatô locô] judicium, niſi illicò ad occultas qualitates confugiamus, ſiccanti illius facultati videtur tribuendus. An verò hic [pergit] in Carduobenedictô latitans effectus caſu repertus ſit, an verô ſtudioſè indagatus, ob ſanguinei ſucci, quô ſauciatus ſtillat, ſignaturam, in medio relinquo.

Signatura iſta, quæ non atramentô, ſed ipsô DEI digitô in Carduobenedicto exarata, non eſt negligenda: hâc enim velut occultô interprete plantarum vires ægris mortalibus reſerantur, & abſtruſarum rerum theſauri in apricū ponuntur, ut diſcat omnium miſerrimus homo, quomodo morbis, qui densô ipſum circumſtant agmine, mederi, ſibique opem ferre poſſit. Eluceſcit hinc ſumma ter Maximi Creatoris gloria: ſiquidem omnes Creaturæ reverâ ſunt σιγῶντες ἐπαινέται τῆς μεγαλουργίας τοῦ θεοῦ, καὶ κήρυκες διαπρύσιοι, ut G. Nazianzenus ſuaviſſimè dicit *in Oratione de Nativitate Chriſti.*

Aculeis igitur, quibus eſt armatus Carduus noſter, ceu indubitatô argumentô probat, ſe contra omnis generis puncturas & laterum dolores, imprimis contra pleuritidem, peripneumoniam & ſim. auxiliares ferre ſuppetias, de quo infra *cap. 8.* pluribus dicetur.

CAPUT III.

Carduorum differentias & species, ὡς ἐν παρόδῳ breviter indagat.

FAmilia Carduorum à munifico Naturæ luxu tam liberaliter & profusè aucta est, ut non minus operosum fuerit antiquis, [quorum, ut Plinius *lib.20.* refert, in describendis carduis diligentissimi fuerunt Chœreas Atheniensis & Glaucias;] omnes eorum nosse differentias; quam parum facilè, eos exactè vel describere, vel notis inter se discernere.

Nos, ut Carduibenedicti inter tot alios carduos pateat excellentia, operæ pretium duximus, heic loci, si non omnium, plurimorum tamen Carduorum differentias, tanquam in diverticulo, benevolo Lectori ob oculos ponere; & deinde telam nostram pro instituto κατ᾽ δύναμιν pertexere.

Carduorum nomine omnes herbæ aculeatæ veniunt. In genere Latini Carduum interpretantur, qui Græcis est σκώλυμος. Sunt autem Cardui tam pratenses & palustres, quam arvenses, seu avenarii & vinearum. Sunt & molles, lappæ vel Cirsii capitulo. Hûc refert Jonstonus *Not. Regn. Veg. pag.234.* Limoniam Theophrasti, Gazæ, betam silvestrem aculeatis foliis: enithalem

Pli-

Plinii, luteô flôre, foliis Acanthi: & Ceanothum Theophrasti spinam, cui radix nec arundinosa, nec geniculata.

Frequentissimi Carduorum sunt Acanthium majus, ubique viarum obvium, radice crassâ, foliis magnis serratis, lanuginosis, & aculeis horrentibus, echinatô capitulô cum staminibus purpureis: Germ. weisse Wegedistel: maximi contra hæmoptysin, spasmum & odontalgiam momenti; quô pertinet Acanthium Illyricum seu peregrinum.

Leucacantha secundum Matthiolum ab acanthio differt, radice cyperi validâ & amarâ prædita: quam dolori dentium, laterûm doloribus, ischiadicis, ruptis & convulsis mederi scribit.

Acanthus seu branca ursina Trago spina κατ' ἀντίφρασιν, quia minimè spinis carduis accensetur, nonnullis μαρμοράρια & κιττάρια, & melamphyllum, dicta, Germ. Bärenklau/ herba vulgatæ cognitionis & usus, cujus radix suavissimum Podagricis præstat solatium.

Carduus sativus, Scolymus, Cynara, [eò, quod cineribus gaudeat sata & culta] aliàs strobilus, propter capita strobilis similia, Germ. Artischocken/ vocabulô, ut Trago apparet, corrupto, à carduô & cocalo derivatô, quasi dicas Cardococalus, vel Carduus Cocalo similis. Nam capitulum ejus, inquit

Fuchsius, structili nucleorum serie Cocalum, vel ut alii loquuntur, nucem pineam referre videtur: Hic carduus vescus est, obsonium suppeditans suavissimum diureticum, benè nutriens & aphrodisiacum: quod tamen rejicitur à Vict. Trincavellio *Conf. l. 1. Conf. 41.* qui caput horum esu repleri, flatusque inde generari affirmat. Hunc carduum culturæ mangonium domitâ feritate ex agris in hortos venire compulit, nescio quâ gulæ audaciâ, quæ campestria terræ portenta, & asinorum pabula, in ganeam & luxum vertit, à quadrupedibus plerunque neglecta: usque adeò ventris ac Veneris desideriis, ac illecebrosis voluptatibus obsonantur epicurei homines telluris inutile pondus, ut præclarè disserit Anton. Mizaldus, *in hort. Med. p. 107.* Nihilominus hunc carduum sæpè comestum facere, ut masculi concipiantur, statuit Petrus Hispanus, *in thesaur. pauper. c. 52.* Obtinet præterea alios usus, siquidem emendat Corporis graveolentiam, & lichenas curat, & Nicandri authoritate venenis resistit, ut notat G. Bertinus *l. 18. de naturâ medicamentorum.*

Datur etiam silvestris Cynara, spinosissima, radice dulci, flore luteô, à Rusticis ad lac coagulandum expetita: hûc pertinet Eryngium luteum seu scolymus Theophrasti.

Scolymus silvestris seu Heracantha, Germ.

Germ. Dreuwdistel/vinum redolet, & copiosè provenit in Bohemiâ, cujus capita lanuginosa seminibus referta sunt.

Scombri Carduus Cretensium, ascolymbrus Bellonii, Scombrovolus à Cynara non multum abludit, Italis spina borua dicitur.

Carduus Mariæ lacteus, Silybum, leucographus, Germ. Frauendistel / Vehedistel/ Gall. cardon nostre Dame, herba trivialis, procera, albis notata maculis, sacra pleuriticorum, calculosorum, peste correptorum, & nutricum, quibus lac defecit, anchora. Hujus flores in stranguria solô aspectu militi cuidam profuisse, testis est Platerus de vit.

In carduorum censum non incommodè recensetur Carlina, seu Carolina, ab Angelo contra pestem Carolo Magno commendata, ut scribit Helmon. tract. de tumul. pest. & Jonston. N. R. V., aliàs Chamæleon albus, Germ. Eberwurtzel/foliis & floribus aculeatis insignis, pestis & venenorum antidotus præstantissima est: ab Ericio Cordo Carduus panis & pacis appellatur.

Hûc refertur Chamæleon nig. seu Crocodilium, Germanicè Welschdistel / ob nimiam, quâ pollet, exsiccandi & calefaciendi vim vix usuale: hinc quia jumenta anginæ modô necat, ἰξιόφονον; quia caninum refert odorem, Cynosoron appellant.

C. Clusius silvestris cujusdam Carlinæ

meminit, quæ Germanis dicitur **klein wilt Eberwurtzel.**

Carduus echinatus, Cordi Sphærocophalus, Germanicè **Spehrdistel** / echinô cæruleô pilæ magnitudine insignis est: hujus virtutes nondum satis exploratas silentio involvit Botanicorum chorus.

Carduus lanceolatus, à foliis lanceam referentibus ita dictus, capita obtinet aculeis minoribus obsita, radicem fibrosam, flores fuscos & lanuginosos.

Carduus ferox, seu Phœnix, Leo, Germ. **Löwendistel** / longissimis acutissimisque spinis horrens, floribus luteis insignis, nullum, quantum liquet, adhuc habet usum.

Carduus albus, leucacantha, spina alba, seu Onopordum 2. Germ. **Vehedistel** / cujus radix exsiccans est & adstrictoria. De hoc carduo Avicenna scribit, quod podagræ medeatur & juncturarum morbis.

Carduus Arabicus, Arab. Suchaha, nobis incognitus, secundum Plinium *lib. 24.* spissat & astringit, valet contra destillationes, nimium sanguinis & mensium fluxum.

Judaicus carduus sanguinis sputum sistit: Ægyptiacus febribus diuturnis, ut & venenis adversatur: Arabicum vocant nonnulli silvestrem Cynaram; ab aliis Donacitis, Spina Regia, & Carduus ramptorius appellatur.

Carduo, qui *κίρσιον* dicitur, cauliculus tener duorum cubitorum in imo triangulo similis:

milis: folia bovis linguæ, in extremò aculeata, in cacumine capitula purpurea, quæ in lanugines solvuntur.

Carduus tomentosus, onogyros fortè Nicandri, Angliæ collibus frequens, radicem obtinet personatæ similem, foris fuscam, intus albam, gustui gratam, diureticam.

Carduus bulbosus, radicibus Cyperum æmulans, glutinosus, montis Pelii accola, tenuium est partium & nonnihil calefacit.

Carduus pratensis, omnium Carduorum tenerrimus, Germ. Wiesenkohl / Wiesenwolle / Trag. Helvetiæ & Germaniæ pratis familiaris, brancam ursinam foliis imitatur, & nonnullis in locis inter esculentas herbas locum invenit.

Carduus stellatus, Germ. Stern/oder Radendistel / duorum est generum: primus flores fuscos, & semen habet omnium Carduorum minimum: Secundus flores albos obtinet, priori quoad reliqua non dissimilis. Aqua ex hoc carduo destillata secundum Baptistam Sardum lue Venereâ infectis confert.

Carduus solstitialis, arvensis, solstitiô exactô exarescens, Germ. Haberdistel / Ackerdistel / inter segetes tantâ feracitate luxuriat, ut earum incremento non parum officiat, & messorum manus pedesque sæpissimè vulneret. Ejusmodi Carduos Plin. *Hist. Nat. l. 18.* potius inter frugum morbos,

quàm

quàm ipſius terræ peſtes numerat. Ad tineas, lichenas & ſcrophulas valere creditur.

Carduus Veneris ſeu Carduus fullonum, Germ. Kartendiſtel / aliàs dipſacus ſitibundus, labrum & lavacrum Veneris, ut & virga Paſtoris internis uſibus raro inſervit. Ex medullâ hujus Cardui matureſcentis vermiculus naſcitur, certum contra quartanam remedium, ut notat Jul. Cæſ. Scalig. *exerc. 59.* è Dioſcor. & Senn. hypomn. Phyſ. *p. 484.* Eundem vermiculum commendat Marcellus *lib. de med. contra dolorem dentium.* Radicis decoctum rhagades & fiſtulas ani, ut & verrucas tollit.

Hûc pertinet Galodragon Xenocratis, ſpinoſum & paluſtre, capite ovo ſimili, in quo creſcente æſtate vermiculos naſci tradunt.

Carduus omnium ſpinoſiſſimus, ſeu Polyacantha, Germ. klein Wegediſtel / puniceô & purpureô flore inſignis, & denſâ ſpinarum phalange circumvallatus eſt: planta rari uſus: à nonnullis ὀνόπυξος vocatur, ſeu buxus aſininus, quia gratiſſimum aſinis pabulum ſuppeditat.

Cardui omnium minimi, [qui ideò Carduncellus dicitur] in Narbonenſi agro ad lupum montem naſcentis, uſûs incognitus, quia planta vix nota.

Melocarduus echinatus omnium Carduorum

rum rariſſimus, Indiæ occidentali ſuos natales debens, Naturæ quidam quaſi cinnus eſt ſecundum Lobelium, ex pepone, melone, & carduo coaleſcens.

Carduis non inconcinnè aſſignatur à Tragô Ononis, reſta bovis ſeu aratri remora, ſpinis horrida, Germ. Hauhechel / cujus radix & cortex calculoſis inſigne ſuppeditat levamen.

Cnicus ſativus officinarum ſeu Carthamus folia obtinet brevibus ſpinulis crenata, anguſtâ cervice ramulis adhærentia, capita inter folia ſquamata, florem croceum, rarius albidum, Græcis κνῆκος, aliis crocus campeſtris & Saracenicus. Hujus ſeminis medulla phlegmagoga eſt, & ad purgandum expetitur.

Euphorbium à Juba Rege Medici ſui nomine inſignitum ſpectatur foliis acanthinis. Vis ejus tanta eſt, ut è longinquo ſuccus, qui euphorbium dicitur, excipiatur, de quo Vid. Jonſton. *not. regn. veg. p. 243.*

Drupis, δρυπὶς, ſpina umbella eſt, foliis vidua, vulnerans aculeis attrectantes, unde nomen.

Non incommodè inter carduos refertur Eryngium, iryngus, German. **Mannstreu oder Brachendiſtel** / cujus alteram ſpeciem Cluſius carduum muricatum; Dodonæus ſtellatum vocat. Hujus radix vel condita, vel aliô quôvis modô uſurpata aſthma-

ticis,

ticis, nephriticis, & imbellibus in bello Veneris bellatoribus apprimè commendatur.

Tragacântha, hirci ſpina, Germ. Bocks-dorn/ hûc pertinet, planta ſpinoſa, è cujus radice & cortice vulneratis gummi exſtillat, ſuâ ſponte lachrymarum inſtar conſiſtens, uſus notiſſimi, oculis, faucibus exaſperatis, & multis aliis uſibus deſtinatum medicamentum.

Tragon, Germ. Scorpionkraut/ Meer-ſtachelkraut/ foliis maximè ſpinoſis ſe carduum eſſe teſtatur, baccas fert rubicundas, ſemine prægnantes.

Acarna Theophraſti & Walerandi carduus eſt Germaniæ ignotus, cujus mentionem facit Lobelius, in ſuis obſervationibus locô cit. Sunt, qui acarnam laurum eſſe ſcribunt, inter quos Jonſtonus, *not. regn. veg. p. 236.*

Poterion, aliis phrynion, Cardui ſpecies eſt, quæ hodie pleroſque latet: veſtitur totum multâ & tenui lanugine, quam oſtendit in ramulis, tam minimis quam maximis. Semen fert odoratum, ſed inutile ſecundum Cordum: ſiccat & adſtringit. Gummi, quod ex vulneratâ exſudat radice hauſtum, phthiſicis ſubvenit. Radix nervis præciſis confert, quod etiam decoctum ejus præſtat.

Dantur adhûc plura Carduorum genera, ex. gr. Carduus Atræophyllos Dalecamp

Con

Condrylloides ejusdem: eriocephalus Clusii & similes.

L. Apulejus Madaurensis in suâ de virtutibus herbarum historiâ plurimorum carduorum mentionē facit, videlicet: Chrysisceptri, ixiæ, pācratii, ulophini, cynomazi, cynozoli, ocimoidis, Cardui nigri, vernilaginis, ustilaginis, & sim. Theophrastus Paracelsus cardui angelici meminit, cujus radicem à viatore portatam reliquis simul peregrinantibus omne robur auferre scribit. Fortè Carlinam intelligit.

Hier. Cardanus *l. 13. de subtilitate*, carduum describit Indicum, Cerium vocatum, tantæ magnitudinis, ut lanceas æquet, cujus fructus jucundus, ruber, granis plenus nucem non excedit. Alterius etiam cardui mentionem facit, quem Tuna vocat, cujus fructum citra periculum sanguinem cum urina educere, nec parvam ventriculo utilitatem afferre scribit.

Spina murina seu Corruda tertia C. Clusii non incommodè carduis accensetur.

Enumeratos hos carduos multis anteit parasangis si virtutem & efficaciam spectes,

CARDUUS BENEDICTUS, reliquorum Carduorum antesignanus, hortorum gloria & decus, graviumque morborum ἐμζωμος, pro quo munere sit in ævum benedictus Creator altissimus.

Differre autem videtur & noster carduus ratio-

ratione natalis ſoli: eſt enim hortenſis, qui paſſim in hortis colitur: & pratenſis, cujus meminit Petrus de Creſcentiis *lib. 10. c. 4.* de quo cap. ſeq.

Greg. Horſtius *lib. 1. ſ. 6. c. 12. de plant. Auguſti* duas carduibenedicti ſpecies facit: unam magis aculeatam, & in altum aſſurgentem, rariorem, & in officinis inuſitatam: alteram minus aculeatam, & humiliorem, non tantum apud Medicos doctos, ſed etiam in domeſticis remediis uſitatiſſimam, quam hic intellectam volumus.

Caput IV.

Carduibenedicti locum natalem, & tempus, quô creſcit, floret & adoleſcit, exhibet.

GEnitale ſolum, ubi incrementa ſumat Carduusbenedictus, ſibi elegit in cultisſimis hortorum viridariis, dignô videlicet tantô hoſpite diverſoriô: quamvis Bellonius ſcribat, in Inſula Lemno Carduum hunc ſuâ ſponte in arvis copioſè provenire.

Inquilinus noſtrarum Regionum Carduusbenedictus eſt, verum, ut fama eſt, ex remotiſſimis terrarum locis primitus ad nos allatus, ut notat D. Nicol. Agerius *pharmacop. reformat. part. 1. p. m. 34.*

Indiarum indigenam eſſe Carduum benedi

nedictum, testantur Tragus & Alexius Pedemontanus, quando gloriosæ memoriæ Imperatori Friderico illum ex Indiis olim pro insigni donario transmissum esse, literarum monumentis consignarunt: addunt insuper, modo dicto Imperatori simul à nautis relatum esse, Carduumbenedictum summum contra hemicraniam esse remedium.

Insulam B. Thomæ sub æquinoctiali circulo sitam, Carduorum esse feracissimam, eosque cum sicci sint, in siccâ regione luxuriare scribit Hier. Cardanus *de rerum variet. lib. 1. c. 4.*

Ex Petri de Crescentiis *lib. 10. c. 4.* suprà notavimus, Carduumb. nonnunquam in pratis luxuriare: propterea author hic Patrem familias admonet, ut reliquas Carduorum species tanquam pratorum pestes exstirpet, Carduobenedicto autem, ceu herbæ multis usibus aptæ parcat, eique locum inter reliquas pratorum delicias concedat.

Supra citatus D. Nicol. Agerius autem negat, illum suâ sponte ullibi provenire, sed sedulam requirere hortulani culturam: nec etiam sic satis feliciter quandoque adolescere.

Dantur, qui statuunt, Carduum nostrum inveniri interdum in agris propè limites & vias, spinâ candicantibus foliis, albæ spinæ non dissimilibus, quæ per ambientem oram tantum aculeos erigunt, & spissâ pubescunt

lanugine, quæ facilè in floceulos depecti posset, sed usque adeò fragiles, ut inde nec telas ordiri, nec fila ducere quis valeat. An verò sit acanthium, nec ne, asserere non audent: putant tamen, Valerium Cordum cum quibusdam aliis non absurdè asserere, acanthium esse nostrum Carduumbenedictum, quem Ruellius atractylin esse statuit.

In arduis alpibus Galloprovinciæ prope monasteria Marignols vocata, ubi undique effodiuntur Crystallinæ irides, & varii coloris alii lapides, crescere Lobelius scribit Carduum nostrum: quodque sit in summo monte rigidior, & aliquantò minor hortensi.

Semen terræ committitur principiô veris, aliisque anni temporibus, lunâ accrescente: Solum amat pingue, benè stercoratum, quamvis etiam aridioribus in locis nonnunquam proveniat.

Conradus Gesnerus *in libro de hortis Germaniæ* statuit, Carduumbenedictum hyemis sævitiam benè ferre, si autumni principiô seratur, & lætiorem ita provenire, quam vere satum.

Nonnulli carduos omnes sine spinis nascituros pollicentur, sic acumina seminum confringantur: vel si lapidis attritu semina conterenda retundantur, ut Varro docet *in Geopon.* Id olim fabulosum se existimasse, Cardanus *lib. 6. de rer. varietat. cap. 26. & lib.*

lib. 13. de subtilitate ſcribit, ſed poſtquam Lutetiæ & in Scotiâ carduos omnes fermè ſine ſpinis creſcere viderit, fidem huic rei adhibuiſſe: ſed addit, ejusmodi carduos aculeatis multò eſſe inſipidiores, & jure, nam ſiccior pars & quaſi ſalſa ſublata eſt, ex quâ ſpina procreatur: ob id, ſi inter aculeatos ſerantur, à muribus non exedi, ſed aculeatos, dicit: addit inſuper, ſaporem ſemina in carduis ipſis quem combiberint multum referre. Hæc Cardanus: cui adſtipulatur Palladius *lib. 4.* inquiens: Si cacumina ſeminum cinaræ confringas, quod etiam in reliquis carduis experiri poteris, ſpinis carebunt: & ſi per triduum eadem madefeceris in aquâ odoratâ, & ſiccaveris, nec non ſeminaveris, eum odorem ſervabunt.

Flores protrudit Juniô & Juliô menſibus fragrantiſſimos, odore pira moſchatellina æmulantes, de quo cap. ſeq. pluribus dicetur. Semen ineunte Autumnô ſuam acquirit maturitatem, quo tempore ad uſus Medicos colligitur.

Carduusbenedictus ſi ſub initium Junii collectus fuerit, vulnera recentia ſecundum Schröderum mirabiliter curat, ſin aliô tempore, nunquam id præſtabit. Clariſ. Simon Pauli id uſu venire exiſtimat, ob ſuccum illius licet paucum balſamicum ſtatô tempore, eô vulneratô, exſudantem.

B. Carrichterus *herbar. fol. 162.* Carduum-

 be-

benedictum in ipsô D. Johannis festô post occasum Solis colligere, & in umbrâ siccatum asservare jubet.

Tota herba siccatur in umbra, & ad usus Medicos in scriniis reponitur.

CAPUT V.

Qualitates & vires Carduibenedicti in genere considerat.

SUbstantia carduibenedicti occulta duplex invenitur, nimirum alexipharmaca, & antepileptica. Manifesta substantia terrea est, â calore quodammodo attenuata. *Gr. Horst. de plant. Aug. l.1. s.6. c.12.*

Amarus gustu cum sit Carduusbenedictus, evidentissimô argumentô, se terreis constare partibus calore quôdam attenuatis evincit. Quicquid enim linguam amaritudine suâ exasperat, terrestre prorsus est, & siccum, sed subtile, & caloris excessu extenuatum atque elaboratum: & consistentiâ omninò cineri simile, eâque in re salso admodum propinquum & affine. *Vid. Gorræum in def. Med.*

Tali igitur cum sit præditus temperie, patet, eum sale multô abundare, more amarorum ferè omnium, & propterea subtilem vim habere incidendi, extenuandi, abstergendi, penetrandi, expurgandi, siccandi, &

ca-

calefaciendi: insuper menses movendi, sanguinem mundificandi, atque educendi pus è pectore & pulmone: & præterea comitiali quoque morbo conferre, præcipuè autem lienis & jecinoris obstructiones expedire, Cumque amara omnium minimè putrescant, sed putredini & vermibus inde natis resistant, patet Carduo nostro summas inesse vires, lumbricos è corpore eliminandi.

Dodonæus Carduumbenedictum in secundo gradu calidum & siccum esse existimat, cui calculum addunt Tabernæmontanus, Tragus, Matthiolus, Schröderus, Simon Pauli, & alii, à quibus tamen dissentit Greg. Horstius locô citatô, qui Carduumbenedictum calidum in primo, siccum in secundo gradu asserit. Vires ratione substantiæ Carduob. assignat seq. 1. resistere pesti: 2. Scorpionum & serpentum morsibus conferre: 3. quartanæ febri diuturnæ, quæ apud multos eruditos suspicione veneni non caret, succurrere: 4. febribus malignis prodesse: 5. Epilepsiam sanare. Ratione temperamenti verò: 1. Calefacere parum & exsiccare multum; 2. digerere modicè, & pituitam crassam incidere, flatusque discutere: 3. aperire obstructiones, & urinam movere. Hæc ille.

Magni usus & commendationis est ad capitis vertiginosos dolores & pestiferos morbos. Insigni amarore obstructiones viscerum relerat; putredinem arcet; cibi fasti-

dium discutit, urinas & calculum pellit: pectoris vitia emendat: hepati & cordi, ut & reliquis visceribus peramicus est. Lobel. *l. c.*

Cor & partes vitales roborat, sudorem movet, venenis resistit, pestilentibus morbis confert, renum ac laterum dolores mitigat, lumbricos ventris interimit, & contra serpentum morsus valet: præterea in cibo vel potu sumptus, ab immenso capitis dolore, qui circa oculos grassatur, à nonnullis Monopagia dictus, liberat. Vertiginem pellit: memoriam amissam & auditum pari ratione restituit. Folia in pulverem trita, in vino pota, phlegmata stomachi consumunt, & educunt: commodius tamen sumuntur, si pilulæ ex pulvere componantur. Pectus item & sanguinem purgat, plurimumque phthisicis confert. Folia in vinô cocta, & calida pota, tormina sedant, sudores provocant, calculum frangunt, menses adjuvant. Pulvis foliorum quantitate mediæ juglandis nucis in vinò potus contra pestem præsentissimum est remedium, si intra 24. horarum spatium quem invaserit. Idem vinum cum herbâ decoctum præstat. Eâdem ratione si sumatur, putridis ventriculi febribus, & quartanâ laborantibus auxiliatur. Hactenus J.D. Mylius *basilic. Chim. l. 6. p. 1050.*

G. Bertinus Campanus *de Natur. medic. l. 18.* Carduumbenedictum epilepsiæ opem ferre, frigidos uteri affectus sanare, ulcera

par-

partium internarum, præsertim pulmonis curare, pleuritidem & lateris dolores post fluxionis impetum digerendo & siccando cum scobe dentis apri, eximiè demulcere, scorpionum ictibus & pesti resistere scribit.

Carduusbenedictus ob insignem amarorem calefacit, cor & partes vitales roborat, sudorem movet, venenis resistit, pestilentibus morbis confert, renum & laterum dolores mitigat, lumbricos ventris interimit, & contra serpentum morsus valet. J. Renodæ, *de mat. med. l.1.s 4. c.63.*

Carduusbenedictus expurgat viscera: jecur & lienem ab obstructione liberat: ventriculo, quem bilis infestat, confert, ejusque dolores sopit. Malos humores absumit & educit: pectus mundificat: phthisicis, pleuriticis confert, tormina sedat, sudores elicit: calculum comminuit, & menses movet. Tertianam, quartanam, aliasque putridas febres sanat. Contra pestem mirificè pollet. C. Schvvengf. *de stirp. Siles. l.2.*

Alex. Pedemontanus *l. 1. p. 77.* secretum Carduibenedicti ex India allatum tale propalat: Carduusbenedictus valet, (modò edatur,) ad omnem Capitis dolorem, auditum exquisitum, memoriam conservat, curat vertiginem, cerebrum visumque confortat, non solum comestus, verum etiam in oculos positus. Purgat ventriculum & pi-

tuitam, appetitum excitat, pectus dilatat, catarrhum absumit, ventris dolorem aufert.

Gorræus in definit. Med. ut & J. D. Mylius *l. c.* Carduob. facultatem desiccandi & modicè digerendi assignant: quemadmodum etiam Nobiliss. Rolfincius ejus salem digerentibus & præparantibus admiscet *meth. spec. p. 483.* Herba à F. Joële, & Dunc. Liddeliô passim decoctis pituitam digerentibus, & extenuantibus admiscetur.

Schröderus *in pharmacop. Med. Chim.* Carduum nostrum inter herbas cardiacas, veneninecas & alexipharmacas, ac sudoriferas usitatissimas recenset: addit, eam attenuare, aperire, discutere, veneno ac putredini resistere, febres etiam inveteratas & quartanas, Cephalæam, clavum dictam, ut & surditatem specificè curare: atque extrinsecus ad gangrænam arcendam feliciter exhiberi.

J. Jacobus Weckerus *antidotar. special. l. 1.* Carduumbenedictum capitis dolorem auferre: memoriam roborare: vertiginem & quartanas curare, & sudorem provocare scribit.

Untzerus *de sal. c. 21.* Carduobenedicto vim diaphoreticam & alexipharmacam largitur.

Fuchsius *in histor. plantar. c. 42.* præter superius enarrata Carduob. ascribit virtutem diaphoreticam, diureticam & lithontripticam.

cam. Præterea vertigini, memoriæ amissæ & percussis à feris venenatis eum mederi censet. Negat etiam pestis experiri contagia, qui eum cum cibo vel potu sumserit. Correptis lue magno fore remedio vulgus sibi persuasit.

Contagiosis febribus prodest, exstinguendo virus. A. Libav. *pr. Alch. p. 98.* somnum allicit. Idem *l.c.*

Brunfelsius *in herbar.* tantopere extollit Carduumb. ut non dubitet scribere, nihil ferè contra venena & alios cordis morbos Medicum sine Carduob. præstare posse. Semen Carduib., ubi hypochondrium ab epate obstructo aut flatibus malè habet, in vinô calidô propinat.

J. Anton. Sarracenus *de pest. præcaut. p. 227.* hæc habet: Cnici silvestris genus alterum Carduibenedicti appellatione vulgò notum, magni nominis est contra pestem & venenorum lethalium omne genus: quin & ad eadem efficax est totius plantæ liquor stillatitius: nimirum adversus putres, venenatos, atque adeò pestilentes affectus magni imprimis momenti. Ipsô semine ad eadem utuntur, ad quæ citri mali semen usurpari solet, efficaciâ ut volunt non minore.

Odore flos Carduib. excellit fragrantissimô, odorem pirorum moschatellinorum æmulante, ut notat sæpius citatus Simon Pauli post Cæsalpinum, qui eum ad mo-

ſchum ipſum *lib.3. de plant. cap. 67. p. 534* comparat: Hæc tamen illius fragrantia e longinquo, non verò ſemper, ſed tum potiſſimum percipitur, ubi cœlô ſerenô, non pluviô aut rorulentô ſe in florem perfectè induit, haut ubi aliquandiu floruit. Hujus rei elegantem rationem reddit Theophraſtus Ereſius *l.6. de cauſſ. plantarum, c.25. p.381.* his verbis: Aliqui florum diſtantes odoratiores quam in proximo ſentiuntur, quod etiam in violis deprehenditur. Ratio, quod ad locum remotiorem odor purus ſincerusque deferatur. Effluunt enim de cæteris etiam partibus plantæ aliqua, quæ longinquius tranſire non poſſunt, quia terrena magis & craſſiora ſunt. Quippe in univerſum odorum generi imbecilli, ſinceritas, valentiori miſturâ conveniens, commodior eſt, ſicuti & ſaporibus.

Quapropter hæc floris Carduibenedicti fragrantia eminus captanda, quam alioquin herba ipſa graveolens odore ſuô quaſi contundit: & quia multis inſuper ſpinis flos iſte horridus ac circumſeptus eſt, hinc procul dubiô factum, ut nemo ante Cæſalpinum auſus ſit, odore eam explorare. Hanc odoris in flore Carduib. fragrantiam caſu ſe comperiſſe teſtatur Clariſſ. Simon Pauli *in quadripartit. botanic. claſſ. 3.* quod etiam poſtea in aliis carduis, præſertim verò in

acan-

ecanthio Matthiol. Dodon. Lob. Cast. Camerarii se observasse scribit.

Carduum b. urinam fœtidam reddere statuit Exc. Mœbius *inst. med. p. 340.* Radix ejus cum vinô decocta, urinas fœtidi odoris liberaliter educit, & alarum totiusque corporis graveolentiam corrigit. P. Ægineta *l. 7. p. 411.*

Nicolaus Massa *tract. de febr. pestil. p. 43.* radicem Carduib. in præservatione à peste summoperè commendat.

In gangræna Carduusbenedictus medicamentis, quæ cordis rationem habent, illudque contra vapores malignos, ex parte putrescente exhalantes, muniunt, accensetur à Sennertô *lib. 5. pr. p. 2. cap. 19.*

Inter cordialia refertur Carduusb. ab Alex. Pedemontano, *l. 1. p. 78.* Vid. infra *c. 8.*

Carduibenedicti semen obstructiones reserat, venenatis & pestilentibus affectibus succurrit, & virtutibus herbæ respondet. G. Bertin. Campanus *l. 18. de Natur. medicamentor.*

De Carduob. Jod. Harchius *de simpl. p. 54.* ita canit:

Sumito, confortat caput, infestosque catarrhos
curat, & è gelidô pectore phlegma trahit:

disſi-

dissipat & flatus ventris, renumque lapil-
los,
& lateris pungens discutit herba ma-
lum:
tum valet à sævô cor præservare veneno,
& cœli fœdâ corpora sana lue:
hinc aures siccas,& gutturis ulcera rauci
cum destillatâ sæpè fovebis aquâ.

CAPUT VI.

Usum præparationis Carduibenedicti expendit.

NOn tam in officinis pharmaceuticis, quam in privatorum ædibus mortalium usui inservit Carduus sanctus, esculentis & potulentis etiam admisceri solitus, præsertim in contagio pestilenti.

Hujus famosissimæ plantæ usus potissimum in herbâ & semine, raro in ullâ aliâ parte, radice scilicet & flore consistit: quamvis Nicol. Agerius *pharmac. reformat. p. 3. p. 204.* radicem Carduib. in cachexiâ & hydrope laudat, eamque in sirupo Arabicè Bedegar dicto, spinæ albæ substituit.

Culinaris labor gulæ inserviens exhibet nobis ex Carduobenedicto sapidissimum & sanitati conducibilem cibum, dum ipsius folia teneriora minutim concisa teganitis seu placentis frixis immiscet; & sanè mirabile est,

est, insignem, quam alioquin Carduusbenedictus obtinet, amaritudinem, in hac coctione, si non penitus, plurimum tamen satiscere, gustuque excellere grato, palatoque delectabili.

An ejusmodi πικρότης alimentorum Carduobenedicto, absinthio & similibus medicatorum omni nutriendi vi secundum Galenum, *libro de alim. fac. cap. 64.* destituta sit, lis est adhuc sub judice. Videtur Galenus eo loco de simpliciter & exacte amaris loqui, hoc est, de iis, quae de nulla alia sensu notabili qualitate participant: sciendum enim est, pleraque amara dissimilibus etiam constare partibus, quemadmodum absinthium, partim amaris, partim astringentibus gaudet partibus, quod de Carduobenedicto pariter videtur esse statuendum, siquidem ille, quamvis non adstringat, tamen praeter amaritudinem alias simul qualitates conjunctas obtinet, de quibus capite praeced. dictum.

In officinis ex Carduo sancto parantur Pulvis, ex foliis & summitatibus tenerioribus exsiccatis, & minutim tritis, cujus dosis est drachma una in aqua Carduibenedicti. Sunt, qui ex tota planta siccata & contrita pulverem hunc conciliant, & cribratum servant pro usu. N. Agerius *part. 1. pharmac. reform.* pulverem ex herba & semine Carduibenedicti parare jubet, pauperibus tempore pestis gratis conferendum. *Pulvis.*

Aqua

Aqua. Aqua ex herbâ integrâ vel ſolis foliis deſtillatur more aliarum ſimplicium. Optimum aquas deſtillandi modum invenies apud Quercetanum *pharmacop. dogm. reſt. lib.1. c.7.* hôc modô Carduibenedicti aqua deſtillata omne abſolvet punctum. Joh. Jac. Weckerus *antidotar. ſpecial. lib. 1.* hanc circa finem Maji in balneô ſeu vaſe duplici deſtillare, & deſtillatam in vitreô vaſe aſſervare jubet. Cum vinô deſtillata majores obtinebit vires, ubi præſervandi animô præſcribitur: in curationis actu, in febribus ſc. malignis propter minorem caliditatem aqua ſimplex dextrè deſtillata præfertur: quæ vehiculum eſt omnium ferè alexipharmacorum, ut & cordiale præſtantiſſimum: quam matresfamilias etiam cum roob ſambuci ante balnei ingreſſum ad movendum ſudorem feliciter exhibent.

Spiritus. Spiritus ex herbâ fermentatâ emergit maximi in confortando corde uſus, quique alexipharmacum ſufficit præſtantiſſimum: hic ſi ſuper recentem herbam aliquoties infuſus deſtilletur, majores acquirit virtutes. Quidam folia Carduibenedicti viridia conſcindunt minutim, affundendo parum de fæcibus & aquæ tepidæ nonnihil, & poſt dies aliquot, ubi fermentatio peracta eſt, & materia deferbuit, deſtillant per veſicam. Ab aqua deſtillata ſpiritum per phiolam ſeparant, ubi autem plus aquæ eſt, primam rectifica-

icationem per cucurbitam instituunt, hinc per phiolam. Posset etiam destillari ad modum, quem Tentzelius *in exeg. Chimiatr.* p. 360. de spiritu rorismarini tradit.

Foliorum & florum teneriorum, ut & caulium succus exprimitur pro usu in officinis recepto. Hic sequenti modô exaltari & conservari potest. Accipe succum Carduibenedicti, is aliquandiu bulliat, & probè despumetur, donec quarta pars humiditatis superfluæ leniter exhalaverit: succum deinde superstitem percolabis, & vasi vitreo infundes, addendo unicuique libræ uncias duas cum dimidiâ spiritus vini sine phlegmate: vas ritè obturatum ad Solem, vel alium in locum calidum ponatur per aliquot dies, & succus reddetur purissimus: in fundo vitri relinquetur excrementum, quod circa illud adhærebit. Succus per inclinationem abstractus & colatus tandem clarus evadet, & in annos citra corruptionis periculum asservari potest. *Succus.*

Tartarum lutosum Carduibenedicti.

℞. succi Carduib. recenter expressi, mensuras tres vel quatuor, coquatur in aheno ad ebullitionem, despumetur & more solitô albumine ovi optimè clarificetur. Ab hoc succo si aqua ad remanentiam sextæ partis liquoris fuerit abstracta, vel in B. M. destillata, in fundo subsidentem videbis cineream lutosam materiam, quæ à liquore, ut alia

tar-

tartarâ, separatâ, reiteratis vicibus aquâ fontanâ eluendâ, siccandâ & ad usum est asservanda. Et hoc est Tartarum Carduibenedicti. Vid. Angel. Salæ *Tartarol. s. 3. c. 1. p. m. 141.*

Sirupus. Ex depurato succo Sirup9 coquitur, ex. gr. ℞. succi Carduibenedicti vel per ebullitionem, vel residentiam depurati ℔. iij. sacchari clarificati ℔ij. vel ℔iiß. f. l. a. Sirupus, qui in febribus malignis, immò ipsâ peste prophylacticus & cordialis est, sudores prolicit, humorum putredinem arcet, vermes enecat, & pleuriticis auxiliatur.

Conserv. Conserva Carduibenedicti ex foliis & floribus tenerioribus minutissimè incisis paratur, si ad libram unam adjeceris libras duas cum dimidiâ sacchari albissimi, affusâ aliquantulum aquâ stillatitiâ, ut commodius pistillô permisceri possit. Soli deinde exponatur in benè obturatô vase, & interdum agitetur. Exhibetur simul vel cum aliis mixta, & inter cordialia à Nobilissimo Præside nostro refertur. Mercatus hanc conservam in Thoracis affectibus plurimum commendat. *l. 3. p. 3. de cur. fac. cl. 3. q. 211.*

Extractum simplex. Extractum simplex ex totô conflatur communiter cum spiritu vini, rectius autem acetô destillatô: cujus præparandi modum docet Andernacus in tractatu de extractis. Hâc operatione è carduobenedictô partes subtiliores & nobiliores, à menstruo dictô apprehensæ, elementari crassitie in fundo

reli-

relictâ extrahuntur: & in justam consistentiam destillatione, vel evaporatione coagulantur. Vid. de extrahendi modo Beguin. *l.1.c.4.* Libav. *l.8.syntag.arcanor.Chimic.c.9.10.11.12.16.* Apud Quercetanum invenire licet triplicem modum extracta parandi, *in pharm.dogm.rest.l.1.c.25.de extractis.*

Extractū liquidum. Extractum liquidum obtinebis, si herbæ contritæ vel in pulverem redactæ spiritum proprium affundas, tincturam extrahas, & tandem maximam partem menstrui separes. Ejusmodi extracta liquida, quæ alii essentias vocant, ægris non solum gratiora, verum etiam plerumque efficaciora sunt, quam sirupi, in quibus fermè omnis vis coquendo absumitur & perit. Essentiam resinosam V. infra in alexiteriô vegetabili specifico.

Essentia. Essentiam alii aliter ex succo eliciunt, ex. gr. Succus expressus in B. M. digeratur, dum crassum sedimentum ad fundum descendat, reliquusque succus clarescere & rubescere incipiat. Quo factô clarus liquor per inclinationem separetur, iterumque digeratur, donec nullæ fæces amplius subsideant. Hôc modô cruditas concoquitur, amaritudo dulcescit, & jucundior evadit. Hæc essentia, ut diutius durare queat, cum sacchari momento in B. coquitur, & ad justam consistentiam reducitur: exhibetur in aqua Carduibenedicti, eleosaccharô citri vel sirupô ace-

tositatis citri edulcoratâ: inter cordialia recensetur à Nobilissimô Argonauta *in tractatu de scorzoner. p. 151.*

Vulgari modô essentia ex foliis viridibus paratur ita: Succus expressus ex foliis Carduibenedicti electis, ovi albumine depuratus, per pannum colatur, ac porrò ad mellis consistentiam redigitur. Parari etiam potest essentia ex foliis siccis cum propriô spiritu.

Affusione aceti principalis circulati ad modum, quem Mich. Crugenerus im Chymischen Gartenbau docet extrahitur essentia Carduibenedicti. Eôdem modô etiam

Elixir. Elixir ex carduo sancto parari potest, accedentibus aliis hûc facientibus.

Sal. Sal ex Carduobenedictô per apertam flammam in ciner es redactô, vel quod nonnullis commodius videtur, in vase fictili combustô, per affusam aliquoties aquam elicitur: lixivium filtratur, & in tigillô ad carbones lentô igne coquitur, donec aqua exhalet, & sal in fundo relinquatur: qui postmodum sæpius solvendus, filtrandus, iterùmque coagulandus est: sic enim omnem impuritatem deponet, ac planè albus ac mundus evadet.

Qui Crystallinum & instar nitri transparentem salem expetit, cinerem post primam calcinationem denuo cum æquali parte sulphuris calcinet, & postea beneficiô aquæ pro-

propriæ vel pluvialis destillatæ extrahat, filtret, & evaporare aquam sinat, donec tantum aquæ cum sale restiterit, ut crystalli in cellâ concrescere possint. Sic non facilè liquescet sal, in loco frigido & humido positus: exhalare tamen hâc operatione nonnihil utilium salis partium videtur.

Crystalli, seu lapilli Carduibenedicti.

Crystalli, seu lapilli.

Andr. Libavius *tom. 2. syntagm. lib. Alch. pharm. c. 22.* Carduibenedicti magna quantitas contusa in mortario lapideo, coquatur in magno vase aquâ multâ ad medias. Decoctum exprime fortiter. Colaturam coque ad spissitudinem mellis liquidi; hunc succum in vase vitreô, locô frigidô stare sine per aliquot dies. Fiunt lapilli instar salis gemmæ. Effusô liquore lapilli propriâ aquâ abluuntur & siccantur. Hi lapilli ex spiritu Carduibenedicti dantur ad pestem.

Palmar. *c. 18. de febr. pestil.* Sali Carduibenedicti insignem adsignat efficaciam, pestifero contagio resistentem. J. D. Mylius *l. 4. antidotar. cap. 21.* scribit: Sal Carduib. est præstantissimum remedium in peste, si ejus grana aliquot cum spir. Carduib. exhibentur, sudor abundè provocatur. Cunradus *2. parte medull. destillator.* Contra pestem Sal Carduib. insigne est experimentum, drachmæ dimidiæ pondere in propriâ aquâ vel aliô liquore datum. Joh. Beguinus *cap. 7. tyrocin. chim.* Sal Carduib. sine calcina-

tione factum, præstantisſimum remedium est in peste, si ejus aliquot grana cum Spi Carduib. offerantur ad sudorem moven dum: cui subscribit Untzerus *antidotar. pe stil. l. 2. p. 2086.*

⊖ essentialis. Sal volatilis [verius essentialis dictus ita conflatur: ℞. Carduib. magnam quanti tatem, contunde, & affusâ aquâ multâ in va se magno coque: decoctum cola, & fortite exprime. Colaturam iterum coque ad mel lis consistentiam. Succum hunc pone in va se vitreô in locum frigidissimum, & sal con crescet priore efficacior, qui tamen non to tus est volatilis, sed potius tartarus, salem fixum & volatilem, præterea etiam sulphu & liquorem mercurialem in se comple ctens: quibus careret, si calcinatio præces sisset. Parum vel nihil differt hic ⊖, à la pillis modo descriptis, eundemque ferè la borem postulat. Vid. Beguin. *tyrocin. Chim l. 2. c. 17.* P. J. Faber. *myroth. Spag. p. 59.*

Spiritus Salis Carduibenedicti pretiosu non minus, quam operosus.

℞. silicum contusorum, sabuli puri ana par ij. ⊖is Carduiben. part. j. madefac cum spi ritu istius herbæ, destilla per retortam lori catam, lentô primum, ne sal fluat, postremo quando spiritus albi prodierint, fortio igne, flammæ scilicet, ut & ficciores spiritu prorumpant: excipulo herbæ summitate imponantur ad manipulum unum vel alt

run

rum. Phlegma in B. rectificando abstrahe, atque capiti mortuo denuo ad salem extrahendum affunde, quod coagulatum vicissim (capitis mortui extractione semper repetitâ,) destilla, donec omnis Sal in spiritum abierit.

Clyssus Carduibenedicti.

℞. Spiritus Carduibenedicti secundum Tentzelium *exeg. Chimiatric. p. 361.* destillati, atque binâ rectificatione, primò per cucurbitam, postea per phiolam in B. à phlegmate liberati q.v. salis aquâ propriâ è capite mortuo ipsius eliciti ℔j. Misce cum silicum & sabuli puri vel terræ argillaceæ ℔iij aut iiij. Pastilli inde facti destillentur per retortam in furnô anemiô, super herbæ Carduibenedicti Mij. donec ultimò retortâ incandescente, spiritibusque cessantibus recipiens inclarescat. E capite mortuo denuo salem extrahe, & ut prius, spiritum inde destilla. Hunc spiritum in B. sicco gradatim rectifica, & guttis flaviusculis prodeuntibus, aliô substitutô recipiente, ignem urgentiorem adde. Spiritus apricetur in Sole, ut elegantior evadat. Estque Clyssus Carduibenedicti ad præcedentem modum, magnô sanitatis bonô elaboratus: guttæ siquidem ipsius 5. 6. ad scrup. sem. exhibitæ, sudorem imprimis in febribus salubriter promovent. Et hoc Hermetis nepotes ex triade unitatem

facere dicunt, alii circulum ex quadrato. Vid. Tentzel. *exeg. Chim. p. 396.*

Oxysal diaphoreticum Carduib.

℞. Salis Carduib. crystallisati, cui in concha paulatim spiritus aceti vini acerrimi, vel ex saccharo per B. M. calorem absque empyrevmate parati, tantum affunditur, ut non modo sal solvatur, & fumus ex pugna utriusque ortâ sistatur, sed etiam gratus, acidulusque sapor præcellat, cujus humiditas lentâ porrò evaporatione consumetur. Hinc ex sale denuo, in aquâ rosarum soluto, & in B. M. per 8. dies digesto, pulcherrimi & pellucidi coloris liquor conspicitur, qui clarus in concham effusus in consistentiam siccam iterum reducitur, & in vasis vitreis accuratius occlusis servatur, ne, ut proclivis est, externi aëris contactu liquescat.

Sal febrilis Mynsichti.

℞. Sal. ammoniac. aliquoties sublimat. nitr.-præparat. ⊖is Carduib. absinth. centaur. min. ana ℥i. Solvantur in aq. cichor. & f. l. a. ⊖ crystallinus. In febribus omnis generis, quotidianâ, tertianâ, quartanâ, hemitritæô, &c. sine discrimine, summum est alexipyreticon: offertur à ʒß. ad ʒj. duabus vel tribus horis ante accessionem, in aq. Centaur. min. vel aliâ specificâ, expectatô sudore sub declinatione paroxysmi. Eadem dosis iteranda, si primâ vel secundâ vice non satisfecerit.

Sal febrifugus Nobilissimi Rolfincii *in chim.l 5.s.1.p.298.* talis est:

℞. Salis absinth. Carduib. fraxin. juniper. ana ℥j. sarmentor. vitium, Corylin. ana ℥v.

⊕ cum ♀re ppt. ✻♎t. ana ℥j.

Solvatur in aq. fumaria, modicô spiritu ⊖li addito. Artis regulis observatis emergit Sal Crystallinus.

Oleum Carduibenedicti simplex paratur ex floribus & foliis Carduibenedicti incisis & contusis. Ponitur scilicet herbæ incisæ vel contusæ libra una in vase vitreo, affunduntur olei olivarum veteris & clari libræ tres; postea in duplici vase coquitur, & abjectô Carduobenedictô recens immittitur, atque iterum tribus diebus maceratur: deinde simili modô coquitur & exprimitur: tertiâ vice recens Carduusbenedictus denuò injicitur, maceratur, colatur, & usui reservatur. Contra lumbricos hoc oleum illitum, quam maximè valet. *Oleum.*

Oleum scorpionum magnum Matthioli flores & folia Carduibenedicti in se complectitur, aspidum & viperarum, ut & ipsius pestis nobile remedium.

Oleum destillatum Carduib. conficies, si recipias summitatum ejus, [semine ad maturitatem accedente] quantum vis. Macerentur aquâ fontanâ salsâ per dies 14. vel sine maceratione, additâ salis sufficiente, *Oleum destillatum.*

 quan-

quantitate, destillentur per vesicam, & exhibit aqua cum oleô, quod per filtrum aut chartam bibulam separandum. Hoc oleum vires obtinet potentissimas, & in minimâ quantitate exhibitum multa præstat.

A. Libavius *l.2.Alch.tract.2.p. 292.* totam herbam exsiccatam mediocriter tundere, & in lixiviô ex aqua pluviali triduô macerare jubet: postmodum addit salis gemm. tartari usti ana ℥ß. fecum vini tria cochlearia, aquæ communis ℔. 4. tandem destillat s. a.

🝆 expressum. Oleum ex semine expressum maturô, faciliore labore comparabis more apud Pharmacopolas receptô.

Eleosaccharum. Eleosaccharum obtinebis, si farinæ sacchari Canariensis guttulas aliquot 🝆 still. Carduib. adjicias, modô Angelo Salæ usitatô.

Magisterium. Magisterium Carduibenedicti.

℞. Cineris clavellati vel salis Tartari ℔ß. & cum aq. pluvial. q. s. fiat lixivium forte & clarum: postea ℞. herbæ Carduibenedicti in mediocri calore, non in Sole exsiccat. & crassiusculè incis. q. v. Inde vitro & affunde prædictum lixivium: stent in digestione, in loco tepido ad extrahendam tincturam; huic imprægnato & calido lixivio aluminis crudi in aq. pluvial. dissolut. ℔ß. calidè affunde, benè invicem misce, & præcipitabitur cum ebullitione Tinctura Carduib. vera

&

& subviridis: quam diligentissimè edulcora & ad usum reserva. V. Mynſ. *ſ. 1. p. 41.*

Acetum Carduibenedicti fit ad modum aceti rutacei: acetô scilicet foliis seu summitatibus affusô: hôc acetô destillatô paratur gelatina C. C. maximi in febribus momenti. Vid. tract. *de ſcorz. Nob. Præſ. p. 151.*

Acetum bezoarticum celebratur, quod ℞. bacc. juniper. ℥j. laur. ℥ß. rad. chelidon. Zedoar. angelic. ostrut. enul. campan. scorzoner. pimpinell. valerian. dictamn. alb. petasitid. ana ʒiij. flor. sambuc. herbar. chelidon. absinth. centaur. min. summitat. carduibenedict. scord. rut. ana ℥ß. mithridat. Damocrat. theriac. Andromach. ana ʒiiß. sem. carduib. rutæ ana ʒj. Incisa & contusa M. & infunde per 8. dies in acetô opt. & spir. vin. cum extractô carduib. essentificato ana Mens. iß. stent in loco calido per dies aliquot, postea destilla in B. M. Usum obtinet internum & externum. Dos. in præservatione cochlear dimidium mane: in curatione ℥ß, vel ℥j. cum aqua Carduibenedicti. *Acetum bezoarticum.*

Hujus notæ est acetum theriacale Mynsichti & Augustanorum, quæ folia Carduib. ingrediuntur. Vid. *Diſp. Aug. & Val. Cord.* Acetum bezoarticum Grülingii Vid. *l. 5. pr. part. 2.* Acetum myrrhatum Carduob. insigne describit Mynsicht *arm. med. chim. ſ. 23.*

Acetum rutæ compositum Carduô nostrô exaltatum describit Magnificus, & olim

de patriâ noſtrâ meritiſſimus Vir, D.D. Re-hefeldius in der Medicinaliſchen Peſtor-dinantz Aô 1634. publicirt.

Aceta alia bezoartica V. apud Untzerum *antidotar.peſtil.l.2.*Magnif. Rolf. *meth.ſpec. l.11.ſ.3.c.5.* Diemerbrocc. *de peſte l.2.c.10.l.3. c.5.* Matthiol. *apud Craton.Conſil.383.*

Vinum. Vinum medicatum vel ex herbâ recenti vel exſiccatâ cum cinamomo & paſſulis conflatur optimum, abſinthitis vini præparationem æmulans: ſi ſcilicet herba cum reliquis muſto imponatur, ut per ſubſequentem fermentationem cruditas & amaritudo Carduib. nonnihil corrigatur.

Vinum medicatum Tentzelii V. *in tract. de peſte in fin.* Minderer. *medicin. militar. p. 139.* Vinum purgans cum Carduob. V. apud J.D. Mylium *baſilic. Chimic.l.6.p.m.871.*

Vinum medicatum pro familiâ commendatur tale: ℞. lign. fraxin. minut. inciſ. ℥x. abſinth. vulgar. Pontic. Carduibenedicti, ana M. v. meliſſ. roriſmarin. hyſſop. ſalviæ, majoran. ana M. j. flor. ſambuc. Miß. rad. Zedoar. ℥vj. helen. irid. Flor. ana ℥j. glycyrriz. ℥iß. polypod. q. ℥iij. paſſular. major. & minor. ana ℔ß. cortic. citr. ℥iij. M. pro 3. vini amphoris.

Vinum aloëticum Isbr. Diemerbroccii *de peſte l.2.c.9.* tali modô conficitur: ℞. rad. angelic. helen. petaſitid. dictamn. cortic. aurantior. ana ʒj. aloës lucidæ ʒij ℈ß. herb.

Car-

Carduib. Mß. centaur. min. ℈ij. absinth. ℈j.
Conscindantur minutim, & ex his concinnetur puppa, suspendenda in vini albi tenuis Rhenani vel Gallici ℔vj. in quô vinô puppa illa remaneat, usque dum totum epotum fuerit: Hujus vini 4. aut 5. unciæ assumptæ alvum semel, bis vel ter clementer subducunt.

Cerevisia medicata ejusd. c. 10. talis est: ℞. rad. petasitid. dictamn. ana ℥j. cortic. aurant. sicc. rad. ostrut. angelic. ana ℥iijß. herb. absinth. ana ℥jß. centaur. min. ℥j. carduiben. ℥iiij. Conscindantur minutim, & in sacculo setaceo f. puppa, suspendenda in integrô vase Cerevisiæ melioris. *Cerevisia.*

Vinum aliud medicatum ibidem extat sequens: ℞. rad. helen. sicc. ℥j. angelic. dictamn. ostrut. cortic. aurant. & citr. sicc. ana ℥ß. gentian. ʒj. herb. Carduiben. ℥ß. centaur. min. absinth. ana ʒij. ex his conscisis & nonnihil conquassatis f. puppa in sacculô setaceô, suspendenda in vini albi tenuis ℔. xx.

Mindererus ipse pro se & suis tali vinô medicatô usus est *l. de pest. c. 20.* ℞. absinth. vulgar. Mß. scord. Carduib. ana Mj. dictamn. Cretic. Mß. cortic. citr. ℥ß. rad. pimpinell. ʒiß. incidantur grossô modô, & in sindone fiat, puppa in vino suspendenda, de quo bibatur haustus post sumtum jentaculum.

Collegium medicum Ultrajectinum, referente Diemerbroccio locô citatô in peste

Anni 1655. in Conf. publ. præſcripſit hoc vinum præſervans: ℞. rad. angelic. helen. petaſitid. Zedoar. ana ℥ß. fol. Carduib. abſinth. meliſſ. rut, ſcord. ana ʒij. granor. juniper. ℥j. cortic. citr. ℥ß. f. ſacculus ſuſpendendus in vini albi ℔xxij.

Gr. Horſtii vinum alexipharmacum tale eſt *lib.7. de morbis contagioſis*: ℞. granor. junipor. M.iiij. carduiben. ſcabioſ. veronic. abſinth. ana Mij. rutæ, Mj. rad. ſcorzoner. ℥j. Zedoar. cortic. citr. ana ℥iß. rad. helen. ℥j. l. a. præp. ad pupp. S. zu 5. Maaß Præſervierwein.

J. Colerus *l.4. de hortor. cultor. c.44.* radicem Carduib. in Martio effoſſam, depuratam & exſiccatam in vinô infundit, idque ſuavis odoris & ſaporis eſſe, mirificèque cordi, cerebro, & ventriculo conducere refert.

Vinum theriacale Mindereri Vid. *in tract. de peſte p.385.*

Vinum bezoarticum Excell. Præſidis noſtri ingreditur inter alia Carduus noſter in majore doſi. Vid. eruditum ejus tractat. *de ſcorzoner p.47.*

Claretum Claretum alterans ejusdem *V. in hier. picr. p.102.*

Decoctū ſ. Decoctum Carduibenedicti ex totâ plantâ paratur uſitatô more, quod propriô ſirupô edulcoratum cum ſucceſſu exhibetur in febribus malignis & lue Hungaricâ.

De-

Decoctum compositum Carduib., quod *Compos.* ex Oberndorffero citat Argonauta Nobiliss. ingreditur principaliter semen & aqua Carduibenedicti. Vid. tractat. *de scorz. c.6.p. 45.*

Emulsiones ex sem. Carduib. Card. Mar. *Emulsio.* cum sem. 4. frig. major. in pleuritide & febribus usuales notæ sunt.

Emulsio pleuritica Mynsichti talis est: ℞. sem. card. Mar, ℥j. carduiben. ℥ß. papav. alb. ʒij. ▽ Card. Mar. ℥vj. carduiben. fl. papav. errat. chamæmel. scabios. ana ℥iiij. f. l. a. Emulsio, sacchar. cand. in sirupô violar. concretô edulcoranda.

Nobiliss. Rolfincius in meth. special. sequentem laudat: ℞. sem. Carduib. Mariæ lact. ana ʒij. aq. flor. papav. errat. hyssop. ana q.s.f. Emulsio, coletur per linteum. Colaturæ adde dent. aprug. mandibul. luc. pisc. præparat. ana ℈j. Edulcetur sacchar. perlat. q. s. S. Milch wider das Seitenstechen.

Emulsionem expulsivam in petechiis Crato laudat talem: ℞. sem. carduiben. ʒj. napi, ℈j. aq. veronic. & carduiben. ana ℥iß. f. l. a. emulsio, cui adde sirup. acetositat. citr. ℥j. margarit. præparat. ʒj. C. C. ust. ℈ij. M. f. Potio sudorifera sæpius repetenda.

Rotulæ concinnantur in præservationis *Rotulæ.* actu celebratæ seq. ℞. extract. carduibened. scord. olsnit. ana ʒß. ℅ destillat. angelic. ℈ß. sacchar. in aq. Carduib. dissolut. q. s. f. l. a. rotulæ,

Ro-

Rotulas pro gravidis & infantibus Carduob. insignes *V. apud Grüling. prax. p.523.*

Morsuli. Morsuli similiter parari possunt, quibus ferè omnia ex Carduob. resultantia medicamenta cum aliis admisceri possunt. Hos V. infra *c.10.*

Composita alia, quæ ingreditur Carduus-benedictus varia sunt, & ferè innumera: adducemus ex. gr. unum vel alterum:

Extractum compositum alexipharmacum habebis, si alia extracta, scordii scilicet, valerian. scorzoner. & similia addas: vel ex herbis & radicibus simul junctis illud unâ operâ conficias, ex. gr. ℞. rad. angelic. valerian. olsnit. Zedoar. scorzoner. tormentill. ana ℥j. fol. Carduib. scordii, dictamn. veronic. rut. ana ℥ß. cortic. citr. baccar. juniper. ana ℥j. sem. citr. ʒij. carduib. ʒj. affunde aceti destillat. q. s. f. l. a. Extractum.

Extracto Marocostino præstantissimo Mindereri affunditur cum aliis aq. Carduib. abstrahiturque, donec extracti spissitudo in fundo instar crassioris mellis resideat. Extractum pestilentiale cum Carduob. V. ap. Hartmannum *pr. Chimiatr. p.365.* Extractum antipestiferum M. Untzeri *V. in antidotar. pestil. l. 2. f. 5.*

Extractum Isb. Diemerbroccii *l.3. de pest. c.5.* efficacissimum tale est: ℞. rad. petasitid. dictamn. zedoar. angelic. carlin. ana ℥j. helen. ʒx. cortic. citr. ℥j. aurant. ℥ß. herb.

rutæ,

rutæ, ſcord. dictamn. Carduiben. ana M. j. baccar. laur. ℥iij juniper. ℥iß. ſem. Carduib. citr. ana ℥ij. ſpir. vin. opt. q. ſ. f. ſ. a. Extractio in B. M. Liquor abſtrahatur ad conſiſtentiam mellis, cui admiſceantur pulveres cardiaci & antidotales, ut: ℞. hujus extracti, ℥iij. Magiſt. perlar. Corallor. ana ʒiß. eſſent. camphor. & croc. ana ℈iß. flor. ♀ris ℈iiij. M. Ejusmodi eſt extractum compoſitum D. M. Martini, quod deſcribitur *in tr. de peſte* Aô 1598. editô.

Pulvis bezoarticus D. Nicol. Præpoſ. deſcribitur in *Diſpenſ. Aug.* cui ſemen Carduib. cum variis pretioſis eſt admixtum: qui pulvis cordis vires eximiè tuetur, & adverſus luis peſtiferæ inſultus efficaciſſimus eſt: ingrediturque Aquam ſtapedianam.

N. Agerius *pharm. reform. part. 3. p. 295.* in peſte cum vino exhibet pulverem ex tormentillâ, ſemine citri. & Carduib. paratum. Idem *part. 3. p. 301.* mirabiles virtutes in contagio peſtilenti adſcribit pulveri ſequenti: ℞. rotular. man. Chriſt. perlat. ℥ß. fol. Carduib. exſiccat. ſem. citr. excort. rad. tormentill. flor. roſar. rubrar. ana ʒj. margarit. ppt. ſmaragd. præparat. ana ℈ß. Corall. rubr. & alb. ppt. ana ʒß. M. f. pulvis ſubtiliſſ. cujus doſis eſt ʒj. in ſirupô acetoſitatis citr. cum aq. Carduib. Alium compendioſiorem pulverem deſcribit idem *part. 1. p. 35.* ℞. pulv. fol. Carduib. ʒj. margarit. ppt. ℈j. ſmaragd.

ppt.

ppt. ℈ß. unicorn. ver. g. v. M. f. Pulvis, qui ab authore magni æstimatur in peste.

Pulverem pleuriticum Augustanorum ingreditur inter alia semen Carduib. *V. Diss. Aug.* Pulveres varios antifebriles semine & foliis Carduib. insignes describit Grülingius *l. 5. pract. part. 2.*

Pulvis febrilis.

℞. rad. dictamn. alb.
petasitid.
zedoariæ
fol. scord. ana ℥ij.
sem. Carduiben.
C.C. ust. ppt. ana ʒj.
♁nii diaphoret. ℈j.

f. Pulvis, qui in omnis generis febribus excellit.

Pulvis antipestiferus.

℞. rad. angelic. pimpinell.
gentian. zedoar. ana ʒiß.
enul. camp. petasitid.
carlin. aristoloch. rotund. ana ʒj.
herb. Carduiben. veronic. verben.
scord. meliss. ana Pj.
summitatum rutæ,
myrrhæ ana ʒß.
sem. citr. carduiben.
cortic. citr. sicc. & aurant.
nuc. moschat. cinamom. caryophyllor. ana ℈j.

Pul-

Pulverisa tenuissimè. Si vis, adde sacchari q. v. pro suaviore gustu.

Plures pulveres bezoarticos ingreditur Sal Carduibenedicti, quos vid. infra: ut & species febrifugas Mynsichti, arm. M. Chim. *s. 5. p. 129.*

Sirupus aperiens D. Mindereri in se folia Carduibenedicti continet, qui diuturnis febribus, cachexiæ & hydropi medetur. Sirupum bezoarticum Prævot. semine carduib. dotatum V. in tract. de scorzoner. Nobilissimi Præsidis.

Sirupus de eupatorio Mesuæ suum in febribus diuturnis & tertianis nothis faustum successum magnâ ex parte Carduobenedicto debet.

Oxymel helleboratum majus, Gesnero quondam maximopere celebratum, Carduusbenedict9 præ cœteris mirificè exornat.

Sirupus diaphoreticus febrilis.

℞. herb. Carduibened. centaur. min.
rad. dictamn. alb. ana ℥ß. tormentill. ʒvj.
cortic. aurant. ℥j.

Incisa & contusa infunde in s. q. aq. Carduibened. per 12. horas. Postea coque ad consumptionem tertiæ partis: Colaturæ expressæ & clarificatæ adde sacchar. alb. ℔iß. Coq. l. a. ad consistent. sirupi.

Alexiterium vegetabile specificum.

℞. rad. vincetoxic. serpentar. scorzoner.

biſtort. valerianæ magnæ, Imperator. angelic. odoratæ, Carlin. tormentill. gentian. ariſtoloch. long. pimpinell. ana p. æq.

Omnes radices collectæ ſint tempore ſuô balſamicô, ſiccatæ curioſè, non ſpoliatæ colore, odore, ſaporeque naturali, nullô modô corruptæ & obſoletæ: alioquin eſſentia ſeu extractum inde conficiendum aut nihili, aut vix modicum valebit. Hôc modô electæ radices, minutimque conciſæ, optimô acetô ex vino Hiſpanicô irrorentur, lenteque ad melius impregnandum cum ſp. ✝i reſiccentur: poſtea in ſpiritus Carduibenedicti ſufficiente quantitate per menſem integrum ſimul, primô gradu ignis digerantur, ſeparetur denique illarum eſſentia in forma reſinosâ, & ſervetur ad uſum. Vid. Angel. Sal. ternar. bezoarticor. c. i.

Eſſentiam ſeu Tincturam bezoarticam cujusdam Medici per omnem Europam famigeratiſſimi, cujus Nobiliſſ. Præſes noſter in tractat. *de ſcorzoner. p. 145.* etiam mentionem facit, ingreditur ſemenCarduib. Vid. Magnif. Rolfinc. *Chimiam in Artis formam redactam p. 198.* Tinctura hæc malignum peſtilensve contagium in præſervationis & curationis actu potenter diſcutit.

Ejusmodi eſt Tinctura bezoartica Exc. quon-

quondam Chimici, D. D. Michaëlis, ut & pretiosa Tinctura B. Timæi von Güldenklee/ quam Sale Corduiben. exaltatam describit *l. 4. epistol. 18. p. 321.*

Elixir febrile seu Tinctura composita.

℞. spec. febrifug. Mynsicht. ℥iij.
piper. long. caryophyllor. nuc. moschat. a. ℥j.
herb. centaur. min. Carduib. absinth. ana M℥j.
quinque fol. rutæ, ana Miij.

Pulverisata & mixta extrahantur opt. spir. vin. Tinctum spiritum aufer, & recentem affunde, tam diu, donec omnis tinctura & essentia extracta sit. Ultimo 🜄i. in B. M. ad medietatem seu oleositatem abstrahe, & remanentem spiritum una cum essentiâ per chartam emporeticam filtra, & in vase vitreô benè clauso ad usum reserva. Præservat, curat & abigit, post præservationem, omnes febres.

Liquor nitratus Carduibenedicti.

℞. aquæ è succô Carduib. destillatæ ℥xix.
roob ribium, ℥iiij. man. Christ. f. ℥ij.
nitr. præparat. ℥j. M. accurate, & ad usum repone. Est insigne diaphoreticum, diureticum, bezoarticum, refrigerans, &c. in omni æstuante morbô, & malignitate quâcunque. Dos. ℥j. & ultra.

Antidotus Jacob. Ricii citatur à Nicol.

Massâ Venetô, de quâ mira deprædicantur. Nemo enim, inquit, hanc medicinam sumpsit, qui à peste non fuerit præservatus: multos etiam infectos hujus usu liberatos esse, scribit: est autem ejusmodi: ℞. spec. diamoschi, diarrhod. Abb. diatrion santal. ana ʒij. off. de corde Cerv. Corallor. rubr. alb. flor. roris marin. rosar. Damascenar. santal. rubr. citrin. sem. ocym. citr. ana ʒj. rhabarbar. elect. ʒij. Carduibened. ℥ß. fragmentor. ex gemm. margaritar. ana ʒiij. sem. perforat. caryophyllat. Zedoar. lign. aloës, spicæ nard. ana ʒj. dacryd. ℈iiß. croc. ʒiij. omnibus in mortario in pulverem redactis, ac cum conserva rosar. flor. bugloss. borrag. & violar., theriacâ & triplerâ persicâ, & electuar. diaprun. solutiv. ana part. æqual. redigantur in formam electuarii, ex quo detur ʒj. plus minusve secundum ægri virtutem, nam solvit ventrem sine molestiâ. Quod si hoc electuarium non solutivum facere volueris, ita ut præservet corpora non repleta, compone illud amotô rhabarbarô, dacrydio, & diaprun. solutivô, ex quo sumatur mane quatuor horis ante prandium quotidie vel interpolatis diebus ℥ß. cum aquâ acetosæ vel alterius herbæ refrigerantis.

Electuarium bezoarticum majus pro ditioribus, minus pro pauperibus, rotulas præservantes, pulverem contra pestem & alia varia,

varia, quæ Carduus noster cum suis partibus exornat, vide in tractatu Aô 1666. in infectione Moguntinâ ab experientissimis Dd. editô.

Electuarium contra pestem, & quævis venena præsentissimum Matthioli, vulgô Antidotum Matthioli Cardui nostri foliis ingredientibus multa debet.

Electuarium aureum V. ap. Coler. p. 1133. Electuarium præservans Venetorum, post cujus usum nemo unquam peste infectus esse creditur, tale est: ℞. spec. liberant. diarrhod. Abb. diatrion santal. ana ℥ij. C. C. ust. ppt. sem. ocym. caryophyllat. citr. excorticat. Zedoar. santal. rubr. citrin. ana ʒj. flor. anthos, rosar. Damascen. Corallii utriusque ana ℈iiij rhabarbar. ʒij. fol. Carduib. ʒß. fragmentor. ex gemm. margarit. ppt. ana ℈ij. lign. aloës, spicæ Indic. ana ℈j. dacryd. croc. ana ʒß. camphoræ ℈ß. In pulverem tenuissimum deductis omnibus adde theriac. Andromach. elect. tripher. persic. diaprun. solutiv. Conserv. flor. tunic. bugloss. acetosell. ana ℥j. ℈ ♀ris acid. ana ℈j. Tandem cum sirupo diasereos, vel de rhabarbar. solutiv. f. Electuarium. V. D. M. Martin. tractat. *de morb. epidem.*

Electuarii Orvietani per omnem Italiam Galliasque famigeratissimi compositionem auget Carduusbenedictus, V. Nob. Fehrius

tract. *de scorzoner.p.58.* Hujusmodi est Electuarium Guidonis contra pestem, alias Papæ assignatum.

Electuarium de Carduo Cratonis in præservationis actu celebratissimum est, quod

℞. succi Carduib. ℥ß.
scord. tormentill. dictamn. terr. sigillat.
Corall. alb. margaritar. oss. de cord. C.
ana ʒj.
spec. liberant. ʒß. mithridat. ʒij. M.

Cratoni probatissimum est: Ejusdem electuarium liberant. ut & electuar. de bolo dictum similiter succus & semen Carduib. ingrediuntur: Idem sequentibus duobus electuariis se bis in pestilentiâ præservatum esse refert, alternis diebus ad magnitudinem castaneæ de iis sumendo:

℞. succ. cydonior. ℥iij.
conserv. borragin. rosar. ana ℥iiß.
mithridat. opt. ℥ß. margarit. dissolut. ʒj.
hyacinthor.
spec. elect. de gemm. liberant.
Corall. dissolut. ana ℈iiij.
extract. Carduib. veronic. scabios.
scord. ana ʒij.

M. & f. l. a. Electuarium: æstate dicit se plus conservæ rosar. & succi cydonior. & interdum aliquid conservæ nymphææ adjecisse. Alterum electuarium tale est:

℞.

℞. maceris ℥j. maceretur horis 24. in acetô vini fortissimo, vel succô limonum, deinde siccetur, & minutim incidatur, addendo
theriac.opt. ℥ß. conserv. borragin. ℥ij.
cortic. citr. condit. ℥j.
sem. citr. excort. carduibened. ana ʒiß.
spec. liberant. ʒj. xylobaloës ʒß. M. f. Electuar.

Plura videantur infra *cap. 10.*

Tabellæ Maximiliano II. Imperatori laudatissimæ memoriæ à Cratone præscriptæ hæ sunt:

℞. bol. armen. in aq. scabios. lot. ℥ß.
margarit. ppt. Corall. ppt. ana ℈iiij.
sem. Carduib. citr. excorticator. ana ʒß.
hyacinth. ppt. smaragd. ppt. ana ℈j.
spec. liberant. terr. sigillat. C. C. ana ʒij.
fol. ☉ri Nô. xv. ambræ g. vj.
sacchar. ℔ß, in q. s. aq. ros. & cinamom. solut.
additâ conservâ rosar. f. Confectio in tabulis:

has multis magni nominis & dignitatis Viris plurimum profuisse testatur Author.

Ad morsulos contra pestem in dissolvendo saccharo commodè sumitur aqua Carduib. Vid. Wittichii Consil. Germanic. in quo morsulos Imperatoris Ferdinandi I.

describit. Communiter omnia ferè antidota, & electuaria, ut & ipsa theriaca in aquâ Carduib. dissoluta exhibentur. A. Libav. *l. 2. Alch. tr. 2.* ℥nium diaphoreticum cum aq. Carduib. circulat. *p. 406. de extract.*

Quin & Bezoar Sophisticus ortum suum ex parte foliis & semini Carduib. acceptum fert. Vid. Argonautæ nostri tractat. *de scorzoner. p. 50.*

Aqua citri alexipharmaca,

quâ in febribus malignis frequenter uti solemus, constat ex parte succô Carduibenedicti, cujus descriptio talis est:

℞. Malor. citrior. Nô vij.
succo expresso, & corticibus exterioribus atque seminibus excorticatis adde
rad. scorzoner. ℥ß. contrayerv. ℥j.
sem. Cardui Mariæ ℥ß.
hord. elect. pur. P. iij.
succi rub. idæi ℔ $2\frac{1}{4}$
carduibenedict. acetos. ana ℔iß.
spir. ⊕i ℥iiß.

Digerantur in vitrô benè clauso per 6. dies, postea destillentur lentissimè ex B. M. destillatum ad usum servetur, & signetur ut supra.

Hujus notæ est aqua contra malignitatem heic usualis, ut & Chylostagma diaphoreticum seu aqua theriacalis bezoartica Minderi. Vid. Disp. Aug.

Aquam

Aquam Carduib. singularem in omnibus febribus usualem commendat Grülingius lib. pr. 5. part. 2. quæ talis est:

℞. ⊕ri ℔j. 🜔ris, ✱ ana ℥ß.
Ex Sale & 🜔re fiat lap. prunell. in fine addendo ammoniac. ℞. hujus lapidis, ℥ij. ▽ Carduib. ℔. iiij. ol. 🜔ris ℈ij. M. f. ▽ Carduib. f. a. Dos. ℥iiij.

Aqua febrifuga Mynsichti.

℞. spec. febrifug. Mynsicht.
herb. Centaur. min. Carduibenedict.
quinquefol. absinth. ana ℥iij.
Macerentur in serô caprinô & in arenâ destillentur ad tertium cohobium. Exstirpat tertianam notham & quartanam præmissis universalibus. Dos. ℥iij. & ultra.

Aqua rubea pestilentialis præstantissima Tentzelii *tract. de peste in fin.*

℞. bol. armen. Terræ sigillatæ
radic. enul. petasitid. angelic.
tormentill. sigill. Salomon.
ostrut. bistort.
herb. Carduibenedict.
C. C. raspat. ana ℥ß.
mithridat. ℥j. croci, ʒiß. caryophyllorum
cinamom. lign. aloës ana ʒj.
santal. citrin. ʒß. oss. de cord. C. Nô. ij.
Tundantur in pulverem in ℔vj. spiritus vini macerandum. Ad præservandum guttatim ad guttas scilicet 4. 6. 10. ad curandum

verò cochleatim, ad unum scilicet aut cum semisse porrigitur. Annitendum verò sedulò est, ut spiritus vini summæ subtilitatis & ferè cœlestis adhibeatur, aliàs impressio nimis calida metuenda. Plures aquas bezoarticas V. infr. c. 10.

Spiritus febrilis.

℞. herb. Carduiben. M. xij. centaur. c. flor. absinth. Pontic. ana M vj.
melissæ, majoran. rutæ, ana M ij.
recentes contusæ in vase Waldenburgicô per mensem putrescant, post illas injice in cucurbitam non abscissam, & adde salis ♀ri purissim. ℥ij.
℅ piperis destillati, ʒj.
vin. Rhenan. ℔ij.
claude hermeticè, & iterum in B.V. per mensem sine putrescere, postea abscinde vas, & destilla spiritum lentô igne, i. fort. ℥iiij, quod solum serva, reliquum destilla, & cap. mort. exprime, expresso succo iterum affunde destillatum, & destilla ad ℥iij. spiritum, quem priori adjungas. Destilla tertiò reliquum, & affunde remanentiam, donec omnes spiritus collegeris, reiterando. Dos. ℈j. ʒß. in aq. Carduib.

Pilulas in tertianâ efficaces experti sunt Grülingius & Schröderus sequentes:

℞. extract. Carduib. ʒß. centaur. min. ℈j.
C.C. ust. ppt. ⊕is absinth. ana ℈ß.

f. Pi-

f. Pilulæ cum ſirupo de Carduob. vel aq. Cardb. Nô xx. exhibentur in aq. & ſirup. Cardb.

Crato apud Scholtzium in febribus peſtilentibus pro junioribus locô præcautionis laudat ſeq. pilulas, easque *pilulas de carduo* appellitat:

℞. ſucc. Carduiben. inſpiſſat. ℥ß.
rhabarb. opt. aq. cinamom. aſperſ.
agaric recent. trochiſcat. ana ʒiß.
myrrhæ, ℈ij. maſtich. ℈j.
cum ſirup. de cort. citr. f. Maſſa.

Pilulæ contra peſtem B. Timæi **von Güldenklee**/ *lib. 4. epiſt. 19. p. 326.* ſunt hujusmodi:

℞. Aloës roſat. ℥iij.
extract. rhabarbar. fol. ſen. agaric. ana ʒj.
enul. angelic. Carduib. ana ℈j.
croci, g. xv.
myrrhæ elect. ʒj. reſin. gialap. ℈ij.
ol. citr. gt. viiij. M. cum ſir. roſ. ſol. q. ſ.
f. Maſſa, ex quâ formentur pilulæ, quarum xv. pendeant ʒß. S. **Peſtilenz-Pillen.**

M. Untzerus *antidotar. peſtil. lib. 2. p. 2134.* tales laudat:

℞. extract. aloës ʒij. rhabarbar. ʒiß. agar. ʒj.
zedoar. angelic. ana ℈j.
camphoræ, ⊖is abſinth. Carduib. a. ℈ij.
ol. ſtill. cortic. citr. & ſuccin. ana gt. iiiij.
macis, gt. iij. f. Maſſa. Doſ. ʒß. vel ℈ij.

Oleum Greg. Caravitæ pulſibus & cordis re-

regioni in peste illinendũ, Carduob. insigne Vid. apud Matthiol. & J. Schenck. *obs. med.* *l.7*. de alexipharm.

Unguenta varia ingreditur Carduusbenedictus, qualia sunt: Unguentum Martiatum Nicolai. Vid. Disp. Aug.

Unguentum bezoarticum A. Salæ.

℞. succ. Nicotian. ℔iiij. rutæ, absinth, abrotan. Carduib. ana ℔ij,
axungiæ Cervi juvenis ℔ij,
℅ scorp. opt.
de sem. citr. express. ana ℔ß.

Ebulliant simul lentô igne in ollâ vitreatâ ad phlegmatis consumptionem, mox cola, & refrixari sine, postea unguentum superius â succorum sedimento quod viridiusculum, sulphureisque dictarum herbarum substantiis valdè repletum, separa & adde: extract. alexiter. specif. ut supra ppt. ℥iij. extract. opii Thebaic. per spir. ✠i, essent. mumiæ, ess. castor. ana ℥j. ℅ balsami Peruviani odoriferi per retortam destillati, ol. de liquid. ambr. ol. styrac. liquid. ol. succin. alb. non rectificat. ana ℥ß. caryophyllor. lign. sassafr. thym. rorismarin. camphoræ, ana ʒij. Extracta primo cum unguento M. in mortariô vitreô: postea affundenda olea destillata, in quibus tamen camphora fuerit dissoluta, & erit paratum.

Unguentum D. M. Martinii *tractatu de peste*

ſte tale habet: ℞. ſuccor. depurat. abrotan. roſar. meliſſ. acetoſ. majoran. ana ℥j. vin. Malvatic. ℔ß. ol. hypericon. ℥iiij. roſar. compl. ſcorpion. ana ℥iij. nardin. acet. caryophyllat. ana ℥ij. pulv. ſalv. roſar. meliſſ. Carduiben. ana Pj. majoran. menth. verben. botryos, flor. hypericon. ana Piß. aloës ſuccotrin. ʒiß. gentian, dictamn. alb. ariſtoloch. rot. ver. ana ʒj. laudan. elect. ʒiij. ſpic. Indic. ℈ij. ſtyrac. calamit. aſſ. dulc. ana ʒij. in B. M. l. a. ebulliant ad perfectam humiditatis conſumptionem, expreſſioni admiſce ceræ albæ parum. Tandem ubi refrixerit, adde ſpec. cordial. temperat. ſantal. rubr. ana ʒij. galliæ moſchat. ver. ʒiß. myrrh. aloës, laudan. ſtyrac. liquid. ana ℈iiij. pulv. zedoar. dictamn. alb. ireos, gentian. ana ʒj. croci, ʒß. camphoræ ℈j. theriac. opt. ℥ß. fortique tandem factâ agitatione f. l. a. Unguentum, cordi, pulſibus, naribus, &c. bis vel ter quotidie illinendum.

Sunt, qui unguento viridi folia Carduibenedicti admiſcent, idque intra corpus ruptis, convulſis, aut ex alto prolapſis, ubi ſcilicet grumoſi ſanguinis ſuſpicio eſt, cum ſucceſſu exhibent.

Radix Carduibenedicti ingreditur plurimas medicamentorum deſcriptiones, quas Vid. infra c. 9. imprimis exornat oleum rhabarbari compoſitum, medicamentum illud po-

polychreſtum, quod deſcribit Chriſt. Wirſung. Artzneybuch. *part.8.c.12.*

In ſumma, nulla ferè eſt medicamenti forma, quam Carduusbenedictus non ſuſcipit: & ſi quis omnia, quæ Carduusb. ingreditur medicamenta, recenſere vellet, illum omnium judicio citius tempus quam labor deſtitueret.

CAPUT VII.

Uſum Carduibenedicti in morbis ſupremi ventris rimatur.

CAput membrum eſt corporis diviniſſimum, & princeps omnium reliquorum: cui totum corpus ſubeſſe & parere Creator voluit, idque omnium motuum compos eſſe juſſit. Hujus forma inſtar ſphæræ globoſa & rotunda eſt, ex utrôque latere leviter compreſſa, quo externæ injuriæ eô facilius declinarentur, & ſpiritibus animalibus receptaculum eſſet ad mentis operationes exercendas convenientius.

In homine, ceu plantâ inversâ, talis ejus eſt Natura, qualis radicis in plantis: nam per os, quod in capite ſitum eſt, cibum ſumit, quemadmodum plantæ per radices nutriuntur.

In

In altô positum est propter visum : oculi enim, ceu animi affectuum duces & speculatores corporis sublimi locô eminere debebant, ut eminus fugienda & appetenda perspicere possent.

Quemadmodum autem Capitis structurâ præ aliis corporis membris summè admiranda est : ita plurimi dantur capitales & perduelles hostes, qui hanc fastigiatam rationis Regiam, vel occultis catarrhorum cuniculis subvertere, vel apertô exitialium affectuum plurimorum Marte expugnare conantur : unde non immeritò Hippocrates caput fontem & originem omnium penè morborum indigitat : illud enim ratione fluxionum, quæ manant in subjectas partes usque ad pedes, omnibus membris compatitur : cumque sit impositum trunco corporis, instar cucurbitulæ, attrahit excipitque vapores ex inferioribus ad superiora elatos. *Hipp. l.4. de morb.*

Et nisi DEUS Ter Maximus furialibus hisce strigibus per medicamenta, quæ ὅλω τῷ θυλάκῳ terra mater quotannis parturit, obicem poneret, fieri non posset, quin microcosmus brevi destrueretur, & ad interitum tenderet. Inter illa primas partes meritò sibi sumit Carduusbenedictus, cujus pulverem in cibo etiam & potu sumptum, caput à multis morborum insultibus, Cephalalgiâ

sci-

ſcilicet, vertigine, visûs & auditûs hebetudine præſervare confirmant Matthiolus, Tragus, Tabernæmontanus, Lobelius, Lonicerus, Nic. Agerius, & alii quamplurimi: quæ virtutes etiam aquæ Carduib. cum vel ſine vinô paratæ aſſignantur.

Aquam Carduibenedicti bis per alembicum deſtillatam in auditûs difficultate euporiſton eſſe non contemnendum ſcribit D. Camerarius, ſi aliquot guttulæ tepidæ auribus inſtillentur, quod confirmat J. Harchius *de ſimpl.* Greg. Horſt. *de tuend. ſanitat. c. 4.* & diverſorum Imperatorum Medicus Crato, qui aquam Cardui noſtri dextrè deſtillatam, & cum goſſypio auri impoſitam in gravitate auditûs etiam puriſſimo balſamo Orientali præfert.

Contra ob auditionem Vide ſis Nobiliſſimi Præſidis noſtri Claretum univerſale, quod ingreditur Carduus noſter, tractat. *de hier. picr. p. 154.* item B. Timæi **von Güldenklee** decoctum in auditûs difficultate pro nobili matronâ ordinatum *l. 1. p. 72.*

In convulſionibus & ſpaſmo aq. Carduib. eſt valdè ſingularis, inquit Dorncreil. *in empiric. l. 1. c. 5.* Opiſthothono mederi ſcribit Dantzius *in lib. 3. Dioſc. c. 16.*

In paralyſi Crato *apud Scholtzium Conſil. 326.* comendat ſequens conditum: ℞. Conſerv. pœon. anthos ana ℥ß. betonic. laven-

dul.

dul.ana ℥ij.buglosſ. ℥iij. mithridat. opt. ℥iß. pulv. ſem. Carduiben. fœnicul. ana ʒß. rad. pœon.℈ij. pulv. flor. ſtœchad ℈ß.nucis condit. ʒj. calam. aromat. condit. ℥iij.ZZ. condit. ʒvj.cortic.citr. condit.℥ß.cinamom. inciſ. ℈j. Inciſis conditis M. reliqua, f. Conditum.

Cephaleæ medetur aqua Carduibenedicti fronti cum linteolo applicata: oculis indita pruritum, maculas & rubedinem tollit, eorumque vitia plurima emendat. *Tabernamontan. Tragus, part. 2. Matthiol. Lonicer. J. D. Mylius & alii. Agerius* in ophthalmiâ aquam Carduibenedicti deſtillatam inſtillat, *pharmacop. reformat. part. 1. p. 36.*

In ſuffuſione oculorum Excellentiſſimus Th. Bartholinus *in ciſtâ med.* laudat ſequentem nodulum: ℞. radic. valerian. ℥j. herbar. rutæ, betonic. Carduiben. fœnicul. ana Mß. euphraſiæ, Mj. parata pro vino D.S. Augen Species.

Cardui noſtri radix ante Solis ortum palô ligneô effoſſa, contunditur piſtillô ligneô in lignô roboreo; exceptus ſuccus colatus, atque in vaſe vitreô conditus ad leucomata oculorum commendatur à C. Pliniô ſecundô *de re med. lib. 1. c. 20.* addit, ſuccum hunc geminum effectum producere: primum pelliculas membranasque tollere de oculis: & deinde curare, ut mireris effectum.

Vinum Carduibenedicti sæpius haustum catarrhos absumere, vertigini, Cephalalgiæ, potenter resistere, easdemque, quæ ▽, vires obtinere supra nominati Authores confirmant.

In cephalalgiâ pituitosâ Gesnerus *Encheirid. rei Med. p. 161.* efficacissimum esse scribit decoctum ligni guajaci cum floribus Carduibenedicti.

Apoplecticis vinum Carduibenedicti propinat Joh. Wittigius *in Consilio apoplecticô p. m. 110.*

In catarrho frigido C. Peucerus *pract. med: de Catarrh. c. 4.* Carduumbenedictum decoctis admiscet, quod & aliis plurimis Authoribus est usu receptum.

In catarrho à capite ad pectus delabente absumendo & educendo B. Timæus à **Gülden**klee *lib. 1. epist. 14.* commendat rotulas sequentes:

℞. sem. papav. alb. ℥ß. Carduiben. ℈iiij. citr. ℈ij.
aq. scabios. Carduib. rosat. opt. ana ℥iß.
M. f. emulsio, cui adde
spec. diatragacanth. frig. ℥ij.
diamargar. frig. ℥j.
sacchar. albissim. ℥iiij. vel v. f. l. a. Rotulæ.

Ejusdem pilulæ Catarrhales tales sunt *l. 5. ep. 2. p. 347.*

℞.

℞. Aloës succotrin. ℥iij. dissolve in succo borraginis, bugloss. violar. & rosar. Solutionem effunde relictô crassamentô in fundo vasis & per chartam emporeticam transcola, adde

extract. ivæ arthetic. chamædr. ver. betonic. rhapontic. chamæmel. veronic. Carduibenedict. ana ʒj. squinanth. ℈iiß.

pulv. mastich. ʒj M. & evaporationi trade, ut redigatur in massam, ex quâ formentur pilulæ parvæ. D. S. Fluß=Pillen.

Decoctum catarrhale vide apud Mynsichtum semine Carduibenedicti insigne. *arm. m. chim. s. 25. p. m. 376.*

J.P. Brendelius Carduumb. decoctis purgantibus admiscet in catarrhô: *Cons. 42. p. 146.* In metu catarrhi suffocativi Carduumb. decoctis inserit D. Brunnerus *Consil. 24.*

Ad omnia capitis vitia propriè conferre scribit Mynsichtus pilulas suas aloëphanginas *s. 6. arm. med. Chim.* Has carduus noster illustrat.

L. Fuchsius memoriam amissam Carduobenedictô in cibo aut potu sumptô restaurari existimat *histor. plantar. c. 42.* Idem Lonicerus existimat. Memoriam confortat, cerebrumque exsiccat aqua Carduibenedicti cum vinô facta: N. Ager. *pharmac. reform.*

p.1.f.37. Eadem aqua ab apoplexiâ & paralysi potenter præservat. *Idem l.c.* Decoctum seminis & herbæ epotum contra memoriam amissam valet. Greg. Horst. *l. 1.f. 6. de plant. August. c. 12.* Aqua Carduibenedicti confortat memoriam, curat capitis dolores, vertiginem, & omnes capitis affectus: aqua destillata vel sola, vel recenti Carduob. superfusa ad ℥ij. ℥iij. vesperi & mane sumitur. V.Chr. Wirsung Artzneybüch *part. 1. c. 12.*

Hemicraniam Carduob. feliciter curari, huncque in finem olim gloriosæ memoriæ Imperatori Friderico ex Indiâ insignis donarii & secreti locô transmissum scribit Alex. Pedemontan. *l.1.p.m.77. J.C. Baricellus hort. genial. p.216. Jod. Harchius de simpl. & Tragus de diff. herbar. part.2.* qui etiam fœtentem oris halitum hujus herbæ mansæ usu corrigi cum Matthiolo & Pedemontanô asserit.

In fœtore halitûs R. Mundererus *medici militar.* absinthium, Carduumbenedictum, & cortices citri in vinô infusa propinat. Conf. Plin. *histor. Natural. l.20.*

Gingivas, dentesque stabilit & confortat mansus Carduus sanctus. Alex. Pedemont. *l.c.*

Hæmorrhagiam narium extra applicatum Carduumbenedictum sistere Lonicerus *part.2.herbar.* censet. Christ. Wirsung. lanuginem

ginem Carduibenedicti naribus inditam praefert *part.1.c.8.*

Decoctum, aquam & pulverem Carduib. comitialibus infantium morbis mederi Matthiolus scribit: H. Tragus *l. c.* eundem contra epilepsiam valdè prodesse scribit, quod Lonicerus *l.c.* confirmat, qui Carduumb. in urinâ pueri impuberis sani coctum ægro exhibet.

Carduusb. ad ʒß. cum aq. flor. tiliæ infantibus commodè datur contra epilepsiam. Decoctum mane & vespere epotum contra apoplexiam & epilepsiam prodest. Sirupus de Carduob. ad 2. vel 3. cochl. datus aliquoties, epilepsiam adhûc efficacius mitigat ac tollit; cum aq. flor. tiliæ & Cerasor. nigror. mixtus in formâ potionis epilepsiam sanat, si manè & vesperi usurpetur. Greg. Horst, *de plant. Aug.l.1.f.6. c.12.*

In infantis urinâ coctus & per clysterem injectus sanat morbum comitialem. Alex. Pedement. *l.c.* Aqua Carduibenedicti cum aquâ lavendulæ mixta sanat epilepsiam infantium. Christ. Wirsung. *part.1. c.12.*

Franc. Joel *lib.1. & 2. pract. f.3. & seq.* in epilepsiâ, paralysi, convulsione, aurium tinnitu, digerentibus, extenuantibus, evacuantibus, alterantibus & diaphoreticis medicamentis Carduumb. passim admiscet.

Aqua epileptica Mynsichti, vertigini, le-

thargo, congelationi opposita, Carduum-sanctum recipit. *V. A.M. Chim.f.19.* Talis est aqua epileptica major Quercetan. *in pharmacop. dogmat.restit.lib.1.c.7.* quam Carduib. semen ingreditur. Ibidem V. aliam aquam ad epilepsiam, apoplexiam, paralysin, Carduib. semine insignem. Ejusmodi est aqua theriacalis Renodæi in appendice descripta, contra dictos affectus miræ efficaciæ.

Hydroticum contra epilepsiam *V. in pharmac. dogmat.* restitut. Quercetan. *l. 1. c. 8.* semine Carduib. eminens. Vinum antepilepticum V. ibidem *c. 9.* Sirupum helleboratum antepilepticum semine Carduib. conspicuum V. *c. 12.*

Sirupus epilepticus Cratonis.

℞. succi Carduibenedicti depurati & ad spissitudinem cocti, ℥iv. succi millefolii eôdem modo parati ℥iiß. sacchar. albiss. ℥iiij. Coq. s.a.

Sumatur bis in hebdomade cochlear unum cum theriacæ Andromachi ℈j. vel sine theriacâ.

Sirupum Carduibenedicti cum extracto calami aromatici heîc laudat Gr. Horst. *l. 2. de tuendâ sanitate cap.1. in appendice.*

Insessui Carduumbenedictum admiscet J. P. Brendelius pro fœminâ quâdam epilepticâ *Cons.19. p.72.*

De-

Destillatum antepilepticum, Carduob. exaltatum V. apud Brunnerum *Consil. 14. p. 94.* potionem, *Consil. 16. p. 106.*

Spiritum Carduibenedicti in epilepsiâ laudat M. Untzerus *de epileps. l. 2. c. 7.*

Floridum faciei colorem conciliare Carduumb. persuasum est nonnullis, qui illius pulverem cum æquali parte sacchari Canariensis mixtum cum pane similagineo parum tostô, & vino generoso intinctô, pro tragemate quotidiè usurpant: & sanè isti non videntur à januâ aberrare, siquidem Carduus noster immundum sanguinem, δυσχροίας causam depurat, exaltat, & ab omnibus sordibus vindicat & immunem reddit.

Contra Nic. Agerius *pharmacop. reform. p. 1. p. 36.* statuit: ▽m Carduib. cum vino destillatam, & cum aqua levistici & cuscutæ permixtam nimium faciei ruborem tollere, si sæpius bibatur.

Alopeciæ medetur foliorum Carduib. succus loco affecto per 9. dies illitus: quod per singulos dies bis fieri jubet Marcellus *de medicament. librô singulari.*

CAPUT IIX.

Usum Carduibenedicti in morbis medii ventris contemplatur.

THorax, partium vitalium domicilium, & regalis cordis thronus, infernè costis nothis & diaphragmate, supernè costis veris, & claviculis, ante & ponè vertebris & sternô ceu validissimis muris circumseptus equidem conspicitur: Verum hæc munimenta tanti non sunt, ut tot funestos affectuum præternaturalium insultus, dolorumque injurias à vitæ Regiâ arcere & avertere possint: variis scilicet obnoxius est rheumatismis, abscessibus, inflammationibus, tumoribus, utplurimum à seroso humore, quæ omnia dolores lateris acutos cum febre, interdum cum tussi excitant: Hujus actio mediantibus pulmonibus respirationi destinata multis sæpe numerô obruitur impedimentis, aëri tum inspirando, cum exspirando inimicis: in hoc viscus illud reperire est, quod omnium primum vivit, & omnium postremum vitæ valedicit: quam variis illud infestetur symptomatibus, dici vix potest: taceo tot horrendarum febrium agmina, occultis cuniculis illi insidias machinantia. In hujus ventriculis vermes non semel re-

repertos, ex venâ cavâ illûc delatos observatum est sæpè: intra pericardium vermes Cor erodentes gigni, & scordiô enecari scribit P. Salius Diversus: usque adeò dolendum est, ipsam vitæ officinam etiam ab his insectis immunem non esse.

Indulsit autem sapientissimus Creator, homini varia præsidia, quibus ejusmodi insultus amoliri, thoracemque cum contentis partibus sartum tectum conservare posset. Si quid igitur unquam pectori amicum est, ejusque saluti invigilat, sanè Carduusbenedictus est; siquidem ille materiam pectori impactam incidit, abstergit, & potenter expectorat quôvis modô sumptus. Nic. Agerius *pharmac. reform. p. 1. p. 35.*

Pectoris repletioni & difficultati respirationis auxiliatur Carduusb. A. Libav. *pr. alch. p. 98.* peripneumonicis convenit: anginas internas curat, & maximè prodest tussi. Idem *l. c.*

Pulvis asthmaticus laxans Rulandi *centur. 8.* talis est: ℞. fol. Carduiben. carthami, ana ℥ij. piper. long. ʒj. fol. sen. mundat. rad. aronis exsiccat. ana ℥ij. anis. ʒß. dacryd. ℈ß. M. f. Pulvis, divid. in 12. partes æquales mane & vesperi exhibendas.

Carrichterus *pract. p. 73.* in asthmate frigido sequenti utitur pulvere: ℞. rad. aron. correct. ℥iij. herb. Carduib. M. iiij. [hæc

bulliat prius ter in acetô rosatô, siccetur & pulverisetur :] asari, quod in vino & aquâ ana p. æ, prius ter bullierit: rad. gentian. in acetô coctæ & exsiccatæ, ℥ß. caryophyllat. ℥iß. Terantur omnia in pulverem subtilissimum, cibis etiam admiscendum.

Franciscus Joel lib.3.pr.f.1. difficulter respirantibus sequens decoctum præscribit: ℞. rad. glycyrriz. fœnicul. irid. illyric. ana ℥ß. angelic. aristoloch. rotund. ana ʒij. sem. anis. fœnicul. ana ʒiij. urtic. fœnugræc. ana ʒj. herbar. hyssop. marrub. capill. ♀ris. scabios. puleg. Carduiben. ana Mß. cinamom. ʒij. passular. minor. ℥ij. Contundenda contundantur, conscindenda conscindantur, & decoquantur cum hydromell. ℔iiij. in duplici vase ad horas duas; refrigerata colentur. Dos. ℥iiij. tepidè mane & vesperi.

Emulsum enulatum B.
Timæi **von Güldenklee** tale est:
℞. Condit. rad. enulæ ℥iß.
cortic. citr. aurant. ana ℥ß.
Incisa contundantur in mortario, postea affunde aq. veronic. Carduibenedicti, scabios. ana ℥iiij.
exprimantur fortissimè & colentur, adde aq. cinamom. ℥j. asthmatic. Rudolph. Imp. ℥ß. M.

Hôc emulsô Author in asthmate feliciter usus est.

Aqua asthmatica Crügneri in causâ frigidâ.

℞. Herb. veronic. Carduibened. salviæ betonic. melissæ, ana Mij.
rad. aron. enul. polypod. ana ℥j.
spir. vin. ℔vj. destill. s. a. adde
spir. princip. ʒij. M. S. Erwärmendes Brust und Lufftwasser. V. Chim. Prül. *p. 436.*

🜄 m asthmaticam Augustanorum Carduibenedicti aqua ingreditur. Vid. *Diss. Aug.*

Spiritus enulatus compositus Crügneri.

℞. rad. enul. campan. ℥iiij. ungul. Caball. ℥ij.
eryngii, polypod. ana ℥iij.
herb. scabios. Carduib. meliss. hyssop. salviæ. majoran. ana M ß.
spir. vin. ℔iiij. destilla s. a. V. Ch. Som. *p. 348.*

In asthmate Carduumb. decoctis passim immiscet D. Brunnerus *Consil. 34.* Efficacissimum remedium in obstructis pulmonum meatibus reserandis Episcopo cuidam commendat idem *l. c.* tale:

℞ Extract. carduiben. scabios. ana ʒß. hord. g. vj. glycyrriz. g. v.
sacchar. albissim. in aq. scabios. dissolut. ℥ij. adde sirup. de hyssop. ℥j. de pras-

sio,

...ſio,de jujub.ana ℥ß. aq. cinamom. ℥j.
M. f. ſirupus, Doſ. ʒij. ℥ß. circiter.

Ejusmodi eſt ſequens ejusdem:

℞. extract.Carduib. ʒß.
ſacchar.albiſſim.in aq.ſcabioſ.ſolut. ℥iß.
ſirup.de hyſſop. ℥iß. de praſſio, ℥ß.
aq.cinamom. ℥ß.M.Doſ. Cochl. 2.

Oxymel pectorale ſemine Carduib. auctum Vid. ap. Quercetan. *pharm. dog. reſt. l. 1. c. 10.* ut & oxymel de Peto *ibid.* ſirupum de Peto compoſitum, *cap. 12.* Extractum thoracicum majus & minus ejusdem *c. 25.* Carduob. plurima debent.

Magnif. Rolfincius *Meth. ſpecial. l. 8. c. 8.* in aſthmate ſequentes potiones præſcribit: ℞. aq. Carduib. Mariæ, ana ℥ß. ſacchar. perlat. vel Canthii in ſirupo violarum concret. ʒiij. eſſent. croc. moſch. ana g. iij. ſpir. ♀ris gt. xij. M. D. in fictil. S. Bruſtwaſſer. Vel. ℞. aq. ſcabioſ. flor. ſambuc. Carduib. cum vinô deſtillat. ana ℥ij. extract. ireos, ſcabioſ. croc. oriental. ana g. vj. eleoſacchar. aniſ. ℥ß. ſirup. de hyſſop. q. ſ. ad gratiam, D. in fict. S. Bruſtw.

Aqua Carduib. ſ. mane & veſperi hauſta prodeſt aſthmaticis, Gr. Horſt. *l. 1. ſ. 6. de plant. Aug. c. 12.*

In pleuritide verâ & ſpuriâ, ut & peripneumoniâ Carduusb. maximi eſt momenti, nulli palmam reliuquens, quibus affectibus

bus ob aculeatam signaturam occultâ vi & specificè videtur opem ferre. Cum enim causis pleuritidem excitantibus plerunque peculiaris malignitas insit, propterea medicamenta occultâ vi agentia utplurimum requiruntur.

Conducit pulvis Carduib. ad ℈j. per se in vino sumptus. Gr. Horst. *de plant. Aug. l. 1. s. 6. c. 12.* ut & sequens pulvis, de quo sæpius exhibendum, ex. gr.

℞. summitat. Carduibened.
cortic. avellanar. rubrar. ana ℈ij.
ocul. ♋ ppt. mandibul. lucii ppt.
Corall. alb. ppt. ana ℈j. M. f. Pulvis.

Vel detur cortic. avellanar. rubr. ℈j. in aq. Carduib. Christ. Wirsung. *part. 2. c. 4.* Vel exhibeatur conserv. hyssopi in aq. Carduib. *Id. l. c.*

Rasuram pudendi cervini in aq. Carduib. exhibitam Ant. Mizaldus valdè commendat pleuriticis *centur. memorabil. 8.*

Emulsionem Sennertus de Rep. Med. meritissimus laudat sequentem: ℞. sem. Carduib. ʒß. Cardui Mariæ ʒiß. cum aq. Card. ℥j. Cardui Mariæ ℥iiij. f. emulsio, cui adde sirup. violar. papav. errat. ana ℥ß. & rasur. dent. apr. Crystall. ppt. nonnihil, si lubet. Emulsionem pleuriticam Rolfincianam & Mynsichti vide supra *c. 6.* B. Timæus. *v. g.* talem habet:

℞.

℞. Sem. Carduib. Cardui Mariæ ana ℥iiß.
melon. excorticator. ℈iiij.
aq. Carduib. ſcabioſ. fl. pap. Rhæad. ana ℥ij.
M. f. emulſio, cui adde
pulv. pleuritic. ʒj. rotul. man. Chriſt. perlat. ʒij.
M. D. in fictil. S. Emulſion. auf zweymal.

Platerus decoctum Carduibenedicti & aquam ejus in pleuritide valdè commendat, quæ cum proprio ſirupo dulcorari poſſunt. Rulandus ſolô decoctô utitur per 8. dies.

Pleuriticorum ſputa promovet expectorans potio ſequens Franc. Joëlis *l. 3. pr. ſ. 1.*
℞. glycyrriz. raſ. ℥ß. paſſular. minor. ℥j. ſem. aniſ. malv. ana ʒij. melon. cucurbit. ana ʒj. hord. Mj. conſerv. roſat. viol. ana ℥j. ficuum, Nô v. adianth. Card. ana Mß. Contuſa & inciſa coque in aq. ſtill. Carduib. pimpinell. ana ℔ij. in duplici vaſe per 2. horas, refrigerata colentur: Colaturæ admiſce ſirup. glycyrriz. capill. ♀ris, ana ℥ij. Doſ. ℥iiij. mane & veſperi per totum curationis tempus.

Tinctura antipleuritica.

℞. flor. papav. errat. Mij. affunde
aq. taraxic. ſcabioſ. Carduiben. ana ℔j.
aq. heder. terreſtr. ℔ß.
ſpir. ♀ris q. ſ. ad grat. acciditat. mixta ſtent in

in loco calido per horas 7. postea filtrentur, adde

firup. fl. papav. Rhæad. ℥iij.
fucc. fanguiforb. depurat. ℥ij. M.

Vid. *W. Hæfer. Herc. Med. l. 2. B. Tim.* v. g. *l. 2. p. 107.*

Decoctum antipleuriticum ejusdem.

℞. herb. fcabiof. Carduiben. Cardui Mariæ ana Mß. flor. papav. errat. bellid. cum fol. violar. ana Pij. hyffopi, Pj.
paffular. minor. ℥ij. ficuum Nô vij.
fem. melon. Carduibened. ana ʒij. fænicul. ʒj.

Incifa & conquaffata coquantur ex f. q. aq. hord.

Sirupus antipleuriticus ejusdem.

℞. flor. papav. errat. Miij. bellid. c. totô. violar. purpurear. ana Mj.
fol. fcabiof. Carduiben. tarax. Cardui Mar. a. Miß.

Incifis & conquaffatis affunde
aq. flor. papav. Rh. fcabiof. Carduiben. cardui Mariæ ana q. f. ad eminentiam 4. digitorum, fpir. 🜍ris q. f. ad aliqualem aciditatem, ftent in digeftione B. M. per biduum, poftea ebulliant leniter, colaturæ adde

facc. fanguiforbæ ℥iiij. facchar. albiff. q. f. M. f. f. a. Sirupus.

D. Brun-

D. Brunnerus *Consil. 43.* in pleuritide sym-ptomaticâ præscribit ol. amygdal. dulc. cum aq. Carduib. q.s.

Aqua antipleuritica Quercetani
pharm. dogm. rest. l.1.c.7.p.32.
talis est:

℞. flor. papav. Rhæad. exsiccator. P. vj.
Corall. rubr. tenuissimè pulverisat. & pulv. Cortic. avellanar. rubr.
sem. Carduibened. ana ℥j.
Macerentur per triduum ad ignem B. M. in aq. papav. Rhæad. ℔ij.
Carduib. ulmariæ, ana ℔j.
dein per cineres destillentur: de hac aquâ exhibe ℥iij. addendo sirup. papav. Rhæad. ℥j. idque ante somnum: reiteretur si opus fuerit: non prætermittenda erit prius sanguinis missio: hâc aquâ multos pleuriticos etiam desperatos sanitati brevi restitutos tempore vidit Author.

Mixtura contra pleuritidem Ang. Salæ in append. essent. vegetab. tam in principio, antequam radicem fixerit, materiam adhuc fluentem, per sudorem & insensibilem transpirationem consumens: quam in ipso statu, apostema rumpens & mundificans: ut & ad omnem purulentam, cruentam & fœtidam saniem in pectoris cavitate contentam expurgandam, specificum remedium, tal. est:

℞.

℞. essent. flor. papav. Rhæad. ℥ij.
scabios. ℥j.
betonic. Carduib. ana ℥ß. M.

Periclitatores empirici in oleo ceræ arte chimicâ extractô, & cum aq. Carduiben. epotô, & lateri dolenti illitô summam pleuritidis medelam reponunt. *J. Holler. de morb. intern. lib. 1. c. 26.*

D. Phil. Müllerus *miracul. med.* extractum Carduib. optimum contra pleuritidem remedium esse scribit p. 136.

Destillatum restaurans pro pleuriticis describit C. Wolffius *viatic. nov. c. 21.* ejusmodi: ℞. Conserv. borragin. violar. capill. ♀ris ana ℥j. enul. ℥ß. spec. diamarg. frig. diatrionsantal. ana ʒiij. sem. 4. frig. maj. excort. sem. limon. Carduib. bombacis, ana ʒij. aq. destillatar. è viol. scabios. borrag. bugloss. ungul. Caballin. ana ℥iiij. decocti gall. decrepit. cum borrag. bugloss. flor. calendul. & modicô hyssopô facti ℔iiij. cum carnibus unius capi junioris benè carnosi & micâ panis f. destillatio in alembico secundum artem.

Aquâ Carduib. solâ B. Lutherus contra laterum puncturas sæpius felicissimè usus est: & hoc specificum ipsius fuisse dicitur. *Tragus loc. citat.*

Nicol. Piso *lib. 3. de morb. c. 7.* aquæ stilla-

titiæ Carduib. occultam contra pleuritidem vim adscribit, si sumatur ad ℥iiij.

Quercetanus laudat pomum excavatum, & thuris masculi ʒj. repletum, & ad ignem coctum, quod æger deglutiat, superbibendo aquæ Carduib. ℥iij. quô factô benè contectus sudet. Hoc remedium post tertium morbi diem exhiberi vult, eôque multos asserit fuisse restitutos.

Laz. Riverius stercus equinum in aquâ Carduib. dissolutum & colatum, dolorem pleuriticum, humoremque illum producentem potenter discutere scribit: quod confirmat Greg. Horst. *l.2. de tuend. sanitat. c.5.* & Thomas Willisius, qui hoc medicamentum in casibus deploratis non rarò opem attulisse asserit tractatu *de febr. c.xi.*

Idem præstat stercus album gallinæ ad ʒj. cùm eâdem aqua exhibitum. Stercora enim illa multùm habent salis volatilis, qui maximâ penetrandi ac discutiendi vi præditus est. Laz. Riverius *prax. Med. l. 7. c. 2.* Idem sanguinem hirci præparatum in aq. Carduib. ad gr. x. exhibet, ille enim potenter discutit pleuritidem. Præparationem sanguinis hirci vide apud eundem *l.c.*

In ipsâ phthisi, si alia huc facientia admisceantur, Carduus benedictus, & ex eô parata medicamenta magni sunt momenti: ut & in atrophiâ quâcunque. *Trag. l.c.* N. Agerius in

in hecticâ laudat aquam Carduiben. cum vinô factam præ aliis medicamentis *pharm. ref.p.1.f.35.*

Ulcera pulmonis pulvere Carduib. sanari L. Fuchsius scribit *histor.plantar.c.42.* & Lonicerus *part.2.herbar.p.m.100.*

Aqua caponum in phthisi, præsertim infantium, decantata à Christ. Wirsung. *part. 2.c.5.* describitur ejusmodi: ℞. Caponem veterem nigrum, deplumatum & evisceratum, divide hunc in minutas partes, affunde aq. bugloss. borrag. endiv. Carduib. ana ℥x. adde cinamom. acut. sem. pœon. contus. ana ℥ß. croc. Oriental. macis, ana ℈j. flor. rosar. borrag. violar. rorismarin. fol. menth. aquatic. salviæ, ana Mj. scolopendr. fol. j. visc. quern. ℥ß. radic. & herb. bugloss. ana ℥j. stent in cellâ spatiô quatridui, postea destilla. Talis est aqua carnis pro languidis, præsertim in peste, à J. Palmariô *de febr.pest. l.2.c.16.p.441.* præscripta, ut & destillatum instaurans ejusdem *p.442.*

Alia. ℞. pulmon. & epat. vitul. ana Nô j. cochlearum cort. Nô 20. cancror. Nô 10. carnis capon. ℔j. medull. pan. siligin. calid. ℥viij. rad. cichor. asparag. fœnicul. ana ʒij. curc. ℥ß. rhabarbar. ʒvj. spic. Indic. cinamom. squinanth. ana ℈ij. spec. diarrhod. Abbat. trochisc. de rhabarbar. de eupator. ana ʒiij. herb. agrimon. cuscut. scolopendr.

 ab-

absinth. Carduib. centaur. min. ana Mj. epat. nob. taraxac. endiv. ana Mß. sem. 4. frig. major. ana ʒiß. anis. ʒij. flor. borrag. bugloss. ana Mß. rosar. rubr. Miß. aq. agrimon. Carduib. tussilag. Cardui Mar. cichor. endiv. ana ℔ß. per duos dies destilla, dosis manè & vesper. ℥iij. V. Gr. Horst. *l. 2. de tuend. sanitat. c. 5.* Ejusmodi est liquor restaurans Ambr. Paræi *de peste l. 21.* Aquam Caponis instaurantem nobilem describit D. M. Martini *tract. de pest. Aô 1598. editô.*

Sirupus eximiarum in phthisi virium L. Riverii *pr. Med. l. 7. c. 7.* talis est: ℞. succor. heder. terrest. veronic. Carduibened. ana ℥viij. in quibus bulliant leviter fol. adianth. polytrich. scabios. & lactuc. ana Mß. In colatur. dissolve sacchar. albissim. ℔iß. f. Sirupus perfectè coctus, addendo in fine extract. juniper. ʒiij. succi glycyrriz. & extract. Carduiben. ana ℈iv. Capiat æger cohlear unum, horâ unâ ante prandium & cœnam, & in ingressu lecti.

Felicissimè se phthisicos restituisse scribit Joh. Arcæus *de febr.* usu decocti ligni guajac. & cortic. radic. symphit. major. scord. Carduiben. mellis rosat. in ▽ fontan.

In empyemate laudatur decoctum Carduibenedicti cum vino aut aquâ factum à Tabernæmontan. *lib. 2.*

Laz. Riverius *pr. Med. l. 7. c. 4.* laudat sequens

quens decoctum: ℞. saniculæ, buglæ, scabios. betonic. hyperic. carduiben. pilofeli. vincæpervinc, agrimon. plantagin. ana Mj. sem. hyperic. Carduibened. ana ʒß. flor. cordial. ana Pj. Coquantur in hydromel. ad ℔iß. cujus dosis ℥vj. Hôc decoctô etiam in empyemate aperto fieri possunt injectiones in thoracis cavum. Ejusmodi est decoctum Phil. Mülleri *myster. med p.139*.

Succus Carduibenedicti cum aquâ marrubii sumptus pectus à viscidâ pituitâ liberare Tabernæmontanus scribit: in quem finem julebum ex aquâ Carduibened. & hyssopi cum sirupo violar. aut acetô mellis commendat.

In tussi Samuel Schönborn manual. med. pract. *p.67*. sequentem pulverem commendat:

℞. rad. glycyrriz. ras. enul. campan. ana ʒj. fol. hyssop. ʒß. carduibenedict. ʒij. pulmon. vulp. ppt. ʒiß. croci ʒß. sacchar. man. Christ. ad dimidium pond.

Pulvis est valdè utilis & expectorans, cui pro lubitu spermat. cet. ℈ij. addi possunt.

In tussi gravi & sæpè irritâ Reinerus Solenander *Cons. med. s. 4. Cons. 10. p. 344.* cuidam Cancellario Clivensi sequens looh commendat: ℞. rad. althææ mundatar. & selectar. ℥iij. liquirit. ras. recent. ℥j. cichor. cum rad. integr. Miß. Carduiben. hyssop.

 roris-

rorismarin.salv.scabios. anā Mj. fic. pingv. non exes. Nô x. passular. demptis gigartis Piß. hord.integr. sed leviter tusi Pj. radicibus althææ prius in pila lapideâ tusis, coq. omnia s. a. in ℔. 4. aquæ purissimæ ad ℔2ß. deinde cola & exprime. In colatur. iterum coq. rad. althææ, ut supr. ℥ij. ad ℔iß. tum adde cinamom. opt. ℥ß. croc. & benz. ana ʒß. atque post levem ebullitionem iterum diligenter exprime,& cum sacchar. alb. ℥iij. penidior. ℥j. sirup. capill. ♀. & sir. liquirit. ana q. s. F. sirupus perfectè coctus, in formam looh sine fumo super carbones.

Sirupum ad tussim, pectorisque angustiam optimum,qui ventriculum simul mundificat, vocem,coloremque faciei emendat, Alex. Pedemont. *l. 1. p. 78.* habet talem.: ℞. glycyrriz. hyssop. salv. rorismarin. Carduiben. ficuum, uvar. passar. amyli ana q. v. cichor. cum suis rad. Mj. Misceantur, & coquantur omnia in aqua fontanâ per horam unam,deinde exprimantur omnia benè, colentur,adde rad. althææ mundat. & contus. ℔ij. vel iij, & iterum coq. per horas 3. aut plures,deinde colentur: addaturque tantum mellis,quantum colaturæ est, quod cum aliquandiu coctum,despumatum, & ab igne remotum fuerit, adde cinamom. elect. ℥j. ass. dulc. ʒij. mosch. parum. M. & f. Sirupus,quô si quis utatur, per hyemem,atque bis in die,

mane

mane ſcilicet & veſperi, ad duorũ aut trium cochlearium menſuram, à tuſſi, catarrhô, atque aliâ ſimili ægritudine curabitur.

Aqua pectoralis.

℞. herb. veronic. ſcabioſ. praſſ. alb.
Carduib. nicotian. chærefol.
tuſſilagin. betonic. fœnicul.
ſalviæ, hyſſop. rorell.
pulmonar. maculoſ. ana Mj.

Conquaſſata macerentur in hydromel. Lithuan. ℔x, per triduum, poſtea deſtillentur, edulcorentur ſacchar. cand. alb. ad placitum. *V.B.Tim.* 𝔳. 𝔤. *p. 442.*

Adr. Mynſichtus *Arm. med. Chim. ſ. 19.* aquam ſuam pectoralem, Carduô ſanctô eminentem ad miraculum in omnibus thoracis affectibus operari ſcribit.

Aur. Theophraſtus Paracelſus *Conſ. med. p.m. 689.* in exulceratione faucium & pulmonum commendat potionem ſequentem: ℞. looh de pulm. vulp. de pin. ſan. & expert. ana ℥j. ſirup. de praſſ. hyſſop. glycyrriz. ana ℥iß. aq. carduib. endiv. veronic. ana ℥ij. ſucci glycyrriz. ʒiij. ſacchar. cand. ℥ß. M. Hâc potione per aliquot dies uti, & ægrum ab omnibus pinguibus interea abſtinere jubet.

Carduusbenedictus calefacit præterea & roborat cor frigidis ſuccis aut intemperan-

tiis confectum, ut loquitur Mercatus *l. 3. p. 3 de cur. fac. cl. 3. q. 213.*

Cordi inservit Carduusb., ut specificum Cardiacum medicamentum, præsertim in febribus, de quo infra *cap. 10.*

Aqua Carduib. corroborat cor, confert syncopis, palpitationibus, assumpta & extrinsecus admota. Quercetan. *pharmac. dogm. restit. l. 1. c. 7.*

In syncope à causâ frigidâ Greg. Horst. *l. 2. de tuend. sanitat.* commendat sequens: ℞. extract. Carduib. ʒj. aq. Carduib. meliss. ana ℥iß. sirup. de cortic. citr. ℥ß. Conf. alcherm. ℈ß. M.

Insigne robur cordi afflat aqua sequens aurea, cujus meminit Christ. Wirsung. Artzneyb. *l. 8. c. 6.* ℞. flor. salv. ʒij. borragin. ℥ß. rorismarin. ʒij. bugloss. ℥ß. rosar. ℥ij. fol. salv. aurit. ʒij. rutæ, ʒiß. rorism. ℥iß. ʒij. hyssop. ʒij. menth. ʒiß. Carduiben. ʒij. summitat. majoran. ℥ij. rad. irid. Flor. ℥iß. mal. aurant. Nôj. camphoræ ℥ß. margarit. ppt. ʒß. ol. spicæ, styrac. liquid. ana ʒß. cinamom. ℥ij. galang. ʒiß. piper. long. gran. paradys. ana ʒij. cubebar. cardamom. ana ʒvj. zedoar. ʒiß. zz. ʒij. vin. Malvatic. q. s. f. Infusio in vase vitreatô, benè obturatô, stet per mensem in locô tepidô, tandem destilla. Verum indistinctâ quôdammodô horum ingredientium videtur farrago.

Ma-

Magis arridet aqua Cordialis B. Timæi
V. g. *epistol. & Consil. p.442.*

℞. fol. meliss. ocym. scordii, Carduib. cardiac. scabios. caryophyllat. balsamit. verben. bugloss. ana Mj.

Incisis & contusis affunde vin. malvat. ℔. vj. aq. Carduiben. bugloss. ana ℔j. Macerentur per triduum, postea destillentur.

Aqua confortans, juventutem conservans, & senectutem retardans à J. D. Mylio ex Fioravantâ citata, talis est:

℞. lign. aloës, caryophyllor. zz. galang. cinamom. macis, nucis moschat. piper. long. calam. aromat. cubebar. rhabarbar. elect. gran. paradys. cardamom. ana ʒij. rorismarin. chelidon. mercurial. carduibenedict. imperator. dictamni. alb. ana ℥j. aquæ vit. opt. ℔vj. macerentur per dies octo, deinde destillentur. Aquæ denique adde pro quâlibet librâ facchar. albissim. in aq. rosar. dissolut. ℥ij. moschi, g. viij. & serva in vase vitreô optimè obturatô.

Aquam ad cordis roborationem semine Carduib. exaltatam V. ap. Quercetan. *pharmac. dogm. rest. l. 1. c. 7.* Aquas duas cordiales instaurantes V. apud M. Untzerum *l. 3. de lue pestif. p. 1645.* quarum postrema talis est:

℞. aq. Carduib. acetosæ,
bugloss. scabiosæ, ana ℥ij.
cinamom. rosar. fragr. ana ℥j.
spir. Carduiben. meliss. ana ʒvj.
vin. granator, vel cydon. ℥iij.
sirup. acetositat. citr. ℥iij.
extract. croc. ʒß.
magister. perlar. Corallor. ana ʒiß.
Conf. alcherm. ʒß. g. v.
arcan. ⊕li ℈ij. M. perfectè invicem.

Hujus aquæ insignes vires ac efficaciam, quamplurimi in peste Hallensi Aō 1610. cum maximâ corporis sui salute experti sunt.

Claretum universale Excellentissimi Argonautæ crocô & Carduobenedictô insigne cor roborat, & dyspnœam minuit. Vid. *tr. de hier. picr. p. 154.*

Elixir Cordiale.

℞. flor. borrag. bugloss. rosar. Calendul. scabios. tunic. meliss. violar. ana ℥ß.
sem. citr. Carduib. aurant. ocym. caryophyllat. a. ʒiij.
flaved. cortic. citr. aurant. recent. ana ℥j.
cinamom. acutiss. ℥ij. maceris ʒß.

Incisis & conquassatis affunde vini Malvatici ad eminentiam 4. digitor. diger. in B. M. per triduum, postea exprime & col. In colatur. ad medietatem abstractâ infunde

Confection. alcherm. ℥j. de hyacinth. ʒß.

di-

digerantur denuò in B. M. postea filtrentur per chartam emporeticam, adde

Tincturæ Corallor. ver. ℥ß. M.

Vid. B. Tim. von Güldenklee *p. 463.* Hujus generis est Elixir cardiacum calidum Crügneri, Carduô nostrô nobilitatum, quod in syncope & omnibus febribus ab authore commendatur.

In palpitatione cordis, ubi pituitosus humor corpus obsidet Franc. Joël *l. 3. pr. s. 1.* seq. digestivô utitur: ℞, rad. borrag. fœnicul. ana ℥ß. herb. meliss. hyssop. betonic. ana Mß. Carduiben. majoran. rorismarin. ana ℈j. sem. anis. fœnicul. ana ʒiij. Contusa & concisa coq. in ℔iij. vin. Rhenan. in duplici vase ad horas 2. Colatur. admisc. oxymell. scyllitic. sirup. meliss. ana ℥iij. f. Potio Dos. ℥v.

Gualterus Bruele in cordis palpitatione herbam & semen Carduib. clysteribus, laxantibus, alterantibus, & confortantibus medicamentis admiscet. *Vid. ejus praxin. theoric. empiric.*

Omnibus cordis affectibus à quâcunque causâ ortis convenit sirupus sequens Nobilissimi Rolfincii *meth. spec. 11. c. 14. s. 2.* ℞. totius citri radulâ triti ℔j. rad. scorzoner. ℥ij. fol. scord. Cret. Mß. sem. Carduisancti ʒij. succ. borrag. pomor. redolent. acetosæ, ana ℔ß. spir. ⊕li rectificat. ʒij. Contritis radicibus

cibus & femin. fiat infusio per duos dies naturales. Post ebulliat in B. M. leniter, ad quintæ partis consumptionem: Coletur, clarificetur cum albumine ovi: adde saccharum, f. Sirupus justæ consistentiæ: ad odoris gratiam suspende in nodulo moschi, ambræ, croci, cinamom. flor. citr. ana q. v. In frigidâ causâ Sirupus hic fit aromotisatus: sine aromatibus præcipuè in febribus ardentibus malignis.

Pulvis ad roborationem Cordis G. Bertini Campani talis est:

℞. spec. diamargar. frig. ℈ij. scob. aur.
bol. arme. oss. de Corde C. rasur. eboris.
semin. citr. ana ℈j. Carduibenedict.
ocymi,
margaritar. splendidar. terr. Lemn.
Corn. monocorot. ana ℈ß. ambr. grys.
g. iiij.

Ex quo pulvere cum confectione alchermes & saccharo in aq. Carduib. soluto morsuli vel rotulæ concinnari possunt.

In tremore cordis à serosô & pituitosô humore J. Hollerius *l. 1. de morb. intern. c. 29.* catharticô accommodatô sequenti utitur: ℞. rad. gramin. petroselin. ana ℥ij. flor. cordial. ana Pj. sem. Carduib. anis. fœnicul. ana ℥ß. f. decoctio: in colatur. pro dosi infunde agaric. rec. trochiscat. ℈iiij. rhei elect.

℥j.

ʒj. cinamom. ℈j. In expresso dissolve sirup. laxativ. rosar. pallidar. ʒj. f. Potio.

In palpitatione Cordis, cum lienis tumore, Catarrhô salsô, febre, & aliis epatis & uteri symptomatibus complicatâ Bened. Silvaticus *Consil. Med. centur. 3. Cons. 24. it. centur. 4. Cons. 99.* sudorem promovet doliolis vel vesicis plenis aquâ fervente, alteratâ Carduô sanctô, abrotanô, salviâ, arthemisiâ, tanacetô & similib.

Sacculos arteriales cum Carduob. syncopi oppositos V. infra, *c. 12.*

Pulvinaria pulsuum Brendelius irrorat aquâ Carduiben. *Consil. 98 p. 352.* Aquâ Carduibenedicti cum aliis mixtâ sacculos ejusmodi irrigat D. Brunnerus *Consil. prophylactic. p. 419.*

Caput IX.

Usum Carduibenedicti in morbis infimi ventris trutinat.

Infimus venter à thorace interventu diaphragmatis, tanquã parietis intergerrimi disterminatur: in hoc viscera nutritioni dicata sapientissimus Creator admirabili artificiô disposuit. Ventriculus inter hepar & lienem, tanquam inter duos focos situs, to-

tius corporis promus condus, primæque co-
ctionis sive chyloseos officina est: inflammatur, abscessum patitur, ulceratur, multisque modis in functione sua impeditur.

Hepar primis rudimentis sanguinis, ultimatam postliminio perfectionem in corde acquisituri, inserviens, & reliqua vasa fulciens instrumentum, quot quæso affectibus est expositum?

Lien oppositum jecinori viscus quando obstruitur, innumeris morbis occasionem suppeditat: hinc icterus niger, melancholia hypochondriaca, fœdi fœminarum colores, scorbutus seu magni lienes Hippocratis scaturiunt. Intestina chylo deducendo & excipiendis sordibus destinata, horrendis motibus, vermibus, obstructionibus, & profluviis infestantur: illorum vinculum Mesenterium, strumatum fundamentum, ut vult Riolanus *Ench. Anatomic. c. 18.* obstructionibus, doloribus colicis nothis in paralysin interdum degenerantibus, aliisque accidentibus undiquaque patet. Partes genitales utriusque sexus quot morbis obnoxiæ sint, tam notum est, quam quod notissimum.

Quid igitur in infimi ventris morbis curandis spei opisque in Carduo sancto locari possit, ex celeberrimis Authoribus eruere, & in medium conferre accingimur. Horum plurimi in ictero & hydrope Carduum nostrum

strum magni esse momenti; hystericis item affectibus mederi, uterumque ut & ventriculum à superfluis humoribus vindicare; similiter etiam in malo hypochondriaco prodesse censent. V. Tabernæmontan. Agerius & cum iis alii quam plurimi.

L. Apulejus Madaurensis *in suâ aureâ de virtutibus herbarum historiâ*, quam à Chirone Centauro Achillis Præceptore, & ab ipso accepisse fertur Æsculapiô, medullam cardui viridem, quam in summo habet capite, ad infirmitates stomachi ex oxygarô propinat.

Quemadmodum igitur omnia spinosi generis olera stomacho commoda, teste Hugone Fridævalle *de sanit. tuend. l.2. c.38.* Ita etiam Carduus sanctus ventriculo amicus est, & appetitum conciliat. *Lonicer. l.2.* Aqua Carduib. pota ventriculum roborat & calefacit. *A. Libav. pr. Alch. p.97.* Ventriculum frigidum pituitâ obsessum sanat. *Idem.* In dolore & compressione stomachi D. Brunnerus *Consil.49.* commendat potionem, Carduôbenedictô insignem. Confer. Cardan. *l.13. de subtilitate*

Elegans est mixtura stomachica Nobiliss. D.D. Rolfincii, *meth. spec. s.1. c.8.*

℞. mistur. ⊕. ♀ satæ, theriacal, camphorat. ana ℥iij.
extract. granor. juniper. acor. Carduiben. pimpinell. zedoar. betonic. ana ℈ß.

sirupi de menth. de betonic. ana ℥j. f. Mistura.

S. vermischte MagenEssenz.

Contra vomitum J. Palmarius *de febr. pestil. p. m. 521.* præscribit sacculos, quos Card. semen ingreditur.

In inflatione ventriculi Gr. Horst. *l. 4. Obs.* Carduumb. nodulis admiscet.

In singultu J. Hollerius Stempanus *lib. 1. de morb. intern. c. 3.* seq. medicamentum commendat: ℞. sem. aneth. Carduib. citr. ana ℈j. meliss. cortic. citr. ana ʒß. Corall. rubr. galang. macis, cinamom. ana ℈ß. margaritar. fragmentor. smaragd. ana g. 8. C. C. unicorn. ana g. iiij. cum sacchar ô borraginatô, & vinô albô tenui odoriferô fiant lozengiæ vel pulvis. Idem habet C. Wolffius *viatic. nov. c. 28.*

Essentiam Carduibene. inter stomachica medicamenta refert Macasius *prompt. Mat. med. p. 230.*

Pulvis cum vino potus ventriculi phlegmata consumit & evacuat. A. Libav. *pr. Alch. p. 98.* N. Agerius *pharm. ref. part. 1. p. 35.* Omnem superfluam humiditatem decoctum & aqua Carduib. cum vino destillata consumit, humidumque radicale auget & confortat. *Idem loc. citat.*

Viscerum reliquorum nutritioni dicatorum, præsertim autem jecinoris oppilationes

nes, ejusque plurimos morbos Carduumb. tollere Tabernæmontanus, Fuchſius, Heurnius, Gr. Horſtius & Clariſſ. S. Paulli ſcribunt locis citatis.

In epatis intemperie frigida, obſtructione, ſcirrhô, ut & icterô & hydrope Franc. Joel *l.5.ſ.i.* Carduumb. digerentibus & aperientibus decoctis paſſim admiſcet.

Aqua epatica B. Timæi
v. Güldenkl. talis eſt:

℞. ſem. 4. calid. major. & min. aurant.
aquileg.
citr. Carduib. aſparag. ſeſel. cicer. rubr.
ana ℥j.

Inciſis & conquaſſatis affunde vin. Rhenan. alb. q. ſ. poſt macerationem deſtillentur. ▽m epat. Rolfincii V. *in methodo ſpecial. l.9. ſ.2. c.8.*

Electuarium abſinthiacum Myuſichti, Carduo ſancto multa debens, epatis, lienis & veſicæ felleæ obſtructiones contumaciſſimas aperit & tollit. V. A. M. C. *ſ.13.*

In intemperie quaſi inflammatoriâ hepatis D. Brunnerus *Conſil.51.* offert pilulas ex ⊖is abſinth. g. vj. extract. chamædr. Carduib. ana g. v. cum ſero caprino peculiariter præparato.

Decoctum galli veteris cum Carduoben. ad epatis oppilationem *V. in pharmac. dogm. reſt. Quercetan. l.1. c.8.*

In obstructionibus epatis referandis Dunc. Liddel. *l.2. de febr.* laudat sequentes pilulas: ℞. trochisc. de eupator. de absinth. ana ℈ij. de rhabarbar. extract. centaur. min. ana ℈j. extr. carduib. ℈ß. cum sirup. de cichoriô aut eupator. f. Pilulæ. Nô 12. Dos. 4. alternis diebus.

Carduusb. comestus sanat lienis affectiones. Alex. Pedem. *l.1.p.79.*

Omnes lienis obstructiones, dolores, tumores, & durities aperit, sistit, emollit, atque resolvit Sal spleneticum Mynsichti, Carduôsanctô insigne. *V. arm. med. Chim. s. 11. p. m. 199.*

In imbecillitate & obstructione lienis nodulum Carduob. insignem V. apud D. Brunnerum *Consil.57.*

In tumore lienis commendat idem *Consil.60.* pulverem seq.: ℞. Carduiben. ʒj. rad. angelic. veronic. ana ʒß. trochisc. de cappar. ℈ij. de eupator. de absinth. ana ℈ß. M. f. Pulvis in 3. part. æqual. dividendus.

In obstructionibus scirrhosisque lienis tumoribus resolvendis Quercetanus *pharm. dogm. rest.* sirupum florum genistæ compositum Carduib. semine insignem commendat. *l.1.c.12.* Ad eundem affectum mirificè conducit tragea splenetica ejusdem. *c.20.* ut & extractum spleneticum majus. *c.25.* quæ omnia Carduusb. ingreditur.

Tra-

Tragea splenetica Magnif. Rolf. *in meth. spec. l.9.f.3.c.2.* talis est :

℞. Crystallor. ♀ri ℥iij. magister. ♀ri ⊕lat. ⊖is absinth. Carduib. zz. ana ʒß. spec. dianis. diacinamom. ana ℈ij. sacchar. albissim. ℥j. f. Tragema.

D. S. Triesenet an statt des Saltzes.

Contra inflationem lienis & hypochondriorum Gr. Horstius *l. 2. de tuend. sanitat. c.7.* sequentem confectionem laudat: ℞. extract. Carduib. meliss. ana ʒß. ⁂ anis. gt. vj. cum sacchar. in aq. meliss. solut. q. s. f. Confectio in rotul. Idem pulveris Carduib. ʒj. ad obstructiones epatis & lienis ex vinô propinat. *l.1. de pl. August. s.6. c.12.*

Laterum seu lumborum dolores sanat Carduusb., si cum vinô albô bibatur, Al. Ped. *lib.1. p.78.*

J. Poppius in puncturis laterum sequentem præscribit emulsionem: ℞. sem. Carduib. Cardui Mariæ, melonum, ana ʒj. urticæ ℈j. f. cum aq. flor. acac. rosar. & epatic. nob. l. a. Emulsio, rotulis man. Christ. dulcoranda.

Carduibenedicti decoctum dolorem hypochondriacum & lumborum, dorsique mitigat. Semen Carduib. epotum cum vinô contra punctiones lateris ex obstructione epatis valet. Greg. Horst. *l. 1. s. 6. de plant. Aug. c.12.*

In doloribus lumborum cumprimis visceribus affectis Reinerus Solenander *Consil.med.s.3.p.m. 261.* sequens medicamentum præscribit: ℞. cort. radic. cichor. ℥iß. rad. petroselin. ℥j. cortic. rad. frangul. interior. exsiccat. ʒvj. glycyrriz. ras. ʒiij. cuscut. è lupul. ben. asservat. Mij. agrimon. scabios. capill. ♀ris, recentium, ana Pj. fol. Carduibened. Pß. passul. Corinthiacar. Pj. sem. anis. ʒiij. portulac. ℥iiß. concisa & selecta coq. in duplici vase in aq. hord. ℔iiß. aq. Carduiben. ℔ß. hor. 4. vel 5. tum affunde vini ℔j. cinamom. opt. ʒij. spec. diarrhod. ʒiß. Collig. in puppa, & post aliquot ebullitiones auferatur ab igne. Dentur mane ℥iiiiß. cum sirup. cichor. e. Rhabarb. ℥j. plus minus, & continuetur hujus usus.

Obstructiones internorum viscerum tollit Carduusbenedictus, & eorum ulcera sanat. Fernel. *meth. med. l.5. c.21.* Crassum & viscidum humorem è jecore expellit. And. Libav. *pr. Alch. p. 98.* Obstructiones venarum reserat. *Idem.*

Luem Veneream curat decoctum Carduibenedicti cum guajacô ligno factum, & sæpius haustum. Tabern. quod confirmat Crato *apud Scholtzium epistol. medicinal. 125.* inquiens: morbo gallico Carduum imprimis esse utilem. D. Camerarius extractô Carduib. utitur. Herbam miscet decoctis

è li-

è lignô guajacô cum vinô & aquâ paratis, iisque quos gallica lues corripuit, exhibet Matthiolus *locô supra citatô.*

Gabriel Fallopius tractatu *de morb. gallic. c. 47.* laudat decoctum sequens: ℞. lign. guajac. ℔j. cortic. ejusdem ℔ß. aquæ f. ℔. 18. macerentur hæc secundum artem, deinde bulliant ad consumptionem tertiæ partis, postea add. Carduibenedicti, cujus frequens est usus, chæmædryos, betonic. pentaphyll. ana Mj. Iterum bulliant ad medietatis consumptionem, ita ut totum decoctum non sit plus, quam ℔vj. postea addimus vini ℔iiij. & post unicam ebullitionem colamus & exprimimus.

J. Palmarius *de lue ♀reâ lib. 1. c. 13. p. 66.* hôc decoctô utitur: ℞. rasur. medull. lign. guajac. ℔ß. corticis ejusdem lævigat. ℥iiß. macerentur per hor. 20. in aq. tepentis ℔. vj. Coq. dum ℔4. absumantur. Adde sub finem coctionis passar. uv. purgatar. glycyrrizæ utriusque ℥ß. baccar. juniper. ℥j. sem. Carduibened. ʒvj. rasur. C. C. ℥ij. rad. tunic. & tormentill. sem. fænicul. ana ʒj. folior. salviæ minor. summitat. betonic. flor. rorismarin. ana Pj. Quod cum refrixerit, cola, & ad usum sepone.

In morbo gallico egregium suppeditat levamen aqua Carduibenedicti, decocto li-

gnorum admixta. Ager. *pharmac. ref. part. 1 fol. 35.*

Decoctum lignorum, quod Carduusben. ingreditur, V. in Crist. Wirsung. Artzney-Buch *part. 5. c. 3. p. m. 505. 508.*

Amatus Lusitanus *comment. in Dioscor. lib. 3.* ita de Carduob. scribit: Hodie illius magnus & frequens usus est, pro vino vel aqua ex guajaco ligno contra morbum gallicum conficiendâ, nec sanè immeritò, quia exsiccandi & maligna ulcera curandi vires insignes obtinet.

Tob. Knobloch. *tract. de lue Vener. p. 2.* decoctum ligni guajaci in illis, quorum jecinora à virulentiâ gallicâ infecta, & ad hydropem disposita sunt, parat cum adjectis radicib. asparag. plantag. herb. Carduib. auricul. muris, agrimon. absinth. fumar. marrub. sem. anis. flor. 4. cordial. genist. bacc. juniper. laur. & similibus.

Greg. Horst. *Observ. l. 7. obs. 2.* & Hier. Fracastorius *lib. 3. de morb. contagios.* aquam Carduib. decoctis in lue ♀rea usualibus; S. Hafenreffer. *de cut. affect. lib. 2. c. 2.* purgantibus in hoc affectu exhiberi solitis, admiscent.

Lucas Chinus Medicus Bononiensis sequenti utitur decoctô: ℞. seri caprini toties percolati, donec in colaturâ nihil caseosi remaneat, ℥xv. passular. ℥ß. M. bulliant ad

4ta

4tæ partis consumptionem: deinde adde Carduib. agrimon. fumar. ana Mß. betonic. iv. ana ℥ij. epithym. ver. ℥j. Iterum bulliant 20. ebullitionibus, demum adde fol. sen. Oriental. ℥ß. & unica ebullitione bulliant, removeatur ab igne; mane fiat Colatura cum expressione, quæ tepida bibatur.

Decocta in lue Venerea inveterata Carduob. nobilitata Vid. *in pharmac. dogmat. restit. Quercetan. l. 1. c. 8.* Oxymel benedictum cum aq. Carduib. *ib. c. 11.* Opiatam J. Palmarii contra luem Veneream, & aquam Cardiacam opiatæ succedaneam *V. l. 1. c. 7.* Julebum ex aq. Carduib. cum sirup. acetos. &c. *V. c. 8.*

Sirupum laxantem & simul alterantem in lue Venereâ aliis affectibus implicitâ Vid. apud eundem *l. 2. c. 1.* potionem cùm sem. Carduib. *c. 2.* decoctum cum sem. Carduib. *c. 3.*

Vinum guajacinum sequens in totum liberare morbô gallicô affectos scribit Mercatus *l. 3. p. 3. de cur. fac. cl. 3. q. 214.* ℞. lign. guajac. rasi ex intimo ejus corde ℔. iiij. cortic. guajac. ℔j. carduib. ℔iß. adianth. agrimon. asplen. ana ℔j. flor. borrag. bugloss. ana ℥viij. cass. odorat. ℨiij. sem. anis. ℥iß. sacchar. ℔v. infundantur omnia in vase mundo aptæ capacitatis, & adde vini albi vetusti & odoriferi 250. uncias: post dili-

genter vas claudatur, & per triduum omnia macerentur: post triduum per linteum colentur, asserveturque vinum in aliô vase, cujus ventre jejunô & in prandiô ac cœna uncias tres aut quatuor porriges. Hujusmodi vinum aliud reperies ibidem.

Aqua destillata pro consumendis morbi gallici reliquiis reperitur apud eundem *lib. 1. de morb. gallic. seq.*

℞. Theriac. antiq. ℔ß.
rad. elenii, caud. equin. ana ℥iiij. cyclamin. ℥iij.
carduibened. cardiacæ, salviæ, ana Mj.
iv. arthetic. Miß. rad. ebul. & lilior. ana ℥ß.
pimpinell. eupator. fumar. acetos. betonic. scabios. ana Pij. capill. ♀ris, flor. cordial. ana Pj.
lign. guajac. & cortic. ejusd. macerator. per diem in ℔iiij. hydromelitis ana ℔j.
ponantur omnia in vase vitreô, & destillentur. Dos. ab ℥ij. ad ℥iiij.

Ibidem semen Carduib. jusculis pullorum additur pro consumendis luis Venereæ reliquiis. Talia V. apud Cratonem *Consil. 163.*

In antiquis gallicis doloribus Antonius Gallus describit efficacissimam aquam sequentem:

℞. Laccæ, aloës lotæ cum aq. myrti, ana ℥ß.
enul. scord. Carduibened. hederæ, ana Mj.

infunde omnia in ſ. q. aq. vit. deinde pon. in vaſe vitreô benè obturatô in fimum equinum per dies 40. quibus elapſis effundatur aqua illa, cui adde præcipitati ppt. ſ. ☉ri vitæ, [quod deſcribit Hercules Saxonia *Med. pract. l.9. de lue ♀reâ c. 22.*] ℥j. Cryſtall. pulveriſat. ℥ij. Iterum infund. in aq. prædictâ, & maneant per alios dies 40. in fimô equinô. Extractæ aquæ efficaciſſimæ doſis non debet excedere guttulas x. vel xij. & exhibetur in aquâ Carduibenedicti.

Hercules Saxonia Med. pract. *l. 9. de lue ♀reâ c. 24.* aquas theriacales ex theriacâ, dictamno, ſcordiô. Carduob. tormentill. & aromatibus ligno permixtis, deſtillatas in affectu gallico antiquo laudat.

Lumbricos necat ſuccus Carduibenedicti. Georg. Bertinus Campanus *de nat. med. l.18.* Tabernæm. *l.1.* J. C. Bariçellus *hort. genial. p. 216.* ut & ſemen ad ʒj. potum, quemadmodum & Sal. Heinr. Petræus *differt. de vermib.* Alvi tineas necat, *Matthiol. & Tragus locis citat.* Lumbricos interaneos necat pulvis ex foliis Carduib. in lacte caprino pueris 3. horis ante cibum exhibitus. Andr. Libavius *pr. Alch. p. 98.*

Obſervavi Annô 1660. cum adhuc Perilluſtrium & Generoſisſimorum Dnn. Ruthenorum Medicus aulicus praxin Medicam

apud Variſcos exercerem, in piſtore quôdam Graizenſe, poſt uſum amararum herbarum, Carduibenedicti ſcilicet, centaur. minor. abſinth. & ſim. ut & Elix. proprietat. correct. n. d., lumbricos latos duos, unum quidem integrum, quem exſiccatum adhuc aſſervo, alterum verô früſtillatim excretum. Qui prior cum alvi excrementis excernebatur, longitudine æquabat ulnas duas cum dimidiâ, cum inciſuris crebris ad collum ſenſim ſe anguſtantibus, maculam verò nigram, cujus mentionem facit Tulpius *l. 2. ob*ſervare non licuit. Alter qui fruſtillatim egrediebatur, priorem longitudine longè ſuperaverat.

J. Pharamundus Rhumelius *in medicin. militar.* drachmam unam pulveris Carduib. contra aſcarides in vinô exhibet.

Infantium vermes C. Amthor. *noſocom. infantil. c. 16.* necat aquâ Carduib. cum ſpir. ⊖li guttulis iij.

Nobilis eſt aqua contra vermes Mynſichti, *armam. med. Chim. ſ. 19.* Carduumb. recipiens.

Oleum compoſitum contra vermes, quô Quercetanus tam internè in formâ Clyſteris, quam externè feliciter uſus eſt, *Vid. in ejusd. pharm. dogm. reſt. l. 1. c. 17.*

Vinum Carduibenedicti optimum eſt reme-

medium quotidie epotum contra vermes. Greg. Horst. *l.1 f.6. de plant. Augsti c.12.*

Vulgaris est contra vermes Rhei infusio in aq. Carduib., cui expresso additur sirup. de absinth. q. s. J. Hollerius *de medicament. intern. l.1. c 54.*

Dolori colico auxiliatur succus Carduib. Tabernæmont. & Tragus *loc. supr. citat.* Decoctum calidum sumptum hîc laudat Lonicerus; ut & pulverem in vinô albô exhibitum. Herbæ decoctum ilium dolores mulcet, & cœtera ventris tormina sedat. Matthiol. *l.c.* G. Bertin. Campan. *l.18.* Macasias herbam medicamentis contra colicum dolorem valentibus accenset *promptuar. med. mat. p.326.*

B. Carrichterus in colico dolore laudat decoctum seq.:

℞. herb. Carduib. Mj. menth. Saracenic. fl. rosar. ana Mß. Coq. in vini generosi q.s.f. haustus, qui etiam passiones hystericas curat.

In dolore colico ex pituitâ vitreâ tunicis intestinorum impactâ Franc. Joël *l.4. pr. s.3.* sequens commendat enema: ℞. Centaur. minor. Carduib. fol. laur. rut. ana Mß. sem. cartham. urtic. ana ℥ß. pulv. colocynthid. in linteol. ligat. ℈j. coq. in ℔iij. aq. ad 3as; Colatur. ℞. ℔j. adde ol. laurin. rut. aneth.

ana ℥j. elect. diaphoenic. de bacc. laur. ana ℥ß. vitell. ovor. Nºij. ⊖is ʒj. M. f. enema.

Ictero fert suppetias sirupus Carduib. *Tabern.Macas. prompt. mat. med.p.335.* Extractum sequens in icterô valdè commendat J.D. Mylius *basil.Chim. l.6.p. 898.*

℞. rad. fœnicul. petroselin. cichor. ana ℥iß. fol. Carduibened. chamædr. betonic. ana Mj. arthemis. rubr. meliss. ana Mij. flor. anthos, stœchad. Arabic. cichor. ana Mj. sem. anis. fœnicul. ana ℥j. calam. aromatic. ℥ß. diarrhod. Abb. aromatic. rosat. ana ʒj. M. & cum sp. vin. q.s. f. l. a. Extractum instar mellis. Icteri nigri antidotum *V. apud eundem pag. 925.* quod semen Carduibened. ingreditur.

Aqua Carduib. mane & vesperi pota ictericis convenit. Gr. Horst. *de plant. Aug. l.1.s. 6.c.12.*

In hydrope sirupus Carduib. secundum Tabern. *l.c.* & folia ejusdem cum urinâ pueri impuberis cocta & assumpta valdè prosunt. Lonicer. *herbar.l.c.*

Chr. Wirsung. *p.3. c. 12.* egregiam aquam sudoriferam describit, quâ desperatam quandam fœminam hydropicam percuratam esse refert:

℞. Cortic. interior. virid. sambuc. Mviij.
herbar. Carduib. M.vj. rorismarin.
summitat. juniper. ana M. iij.

Mi-

Minutim incisis affunde vini generosi Mens. ij. repone per dies 14. in fim. equin. & postea destilla per B. M. Dosis Cochlear. 23. 4.

B. Carrichterus pract. fol. 102. in tympanitide sequentem pulverem laudat : ℞. rut. murar. Carduib. ana Mj. asari, ℥ß. nucleor. persicor. ℥j. M. f. Pulvis, cujus dosis ʒj. in aquâ rutæ.

Apozema magistrale in hydrope magni usus, Carduob. insigne V. apud Wierum *observ. rarar. lib. 1.*

In epatis intemperie frigidâ, eò progressâ, ut hydropem minaretur, Reinerus Solenander *Consil. med. s. 3. Consil. 2. p. m. 221.* sequens laudat electuarium :

℞. rad. cichor. condit. ℥iß. Conserv. cichor.
conserv. borrag. rosar. ana ℥ij. flor. salv. rorismarin. ana ℥j.
theriac. Andromach. ʒx.
lign. sanct. subtilisс. trit. ℥iß. cortic. ejusd.
salsæ parillæ, ana ℥ß. myrobal. embl. cond. Nô. iiij.
margaritar. Corallor. rubr. ana ʒß.
spec. aromatic. rosat. diarrhod. Abbat. ana ʒiij.
sem. Carduiben. ʒiiiß. amygd. amar. non rancid. ℥ß.

fol. ☉ finissim. Nô 8. Cum sirup. cortic. aurant. vel cortic. citr. q. s. omnibus subtiliss. comminutis f. conditum s. a. D. cum fol. ☉ri instrat. f. Electuarium.

In hydrope ascite Hartmannus *pr. Chim. p.243.* seq. sudoriferum laudat:

℞. roob. sambuc. ℥ij. Sal. Carduibenedict. ℈j.
mithridat. ʒj. sirup. de Carduoben. q. s. ad consistentiam electuarii, quod assumat 2. vicibus, & in lectô aut stupha horis matutinis sudet. Vel
℞. rad. sarsaparill. rasur. lign. guajac. ana ℥ß. lign. sassafras, ℥ij. infund. in s. q. aq. commun. per hor. 24. postea coq. ad ℥vj. Colaturæ adde
sirup. de Carduobenedict. de scabios. ana ʒvj.
salis Carduib. ℈j. ▽ cinamom. ʒij.
M. pro 2. dosibus ante introitum Laconici.

Decoctô sudoriferô sequenti in hydrope utitur Franc. Joel *l.5. pr. s.1. p.44.*

℞. Cortic. median. sambuc. virid. rad. asar. dauc. Cretic. ana ʒij. rad. ebul. helen. ana ℥ß. baccar. laur. sem. sesel. ana ʒj. herb. scord. Carduibened. puleg. flor. centaur. min. ana Mß. passul. min. ℥j. cinamom. ʒij.

Con-

Contundendis contusis & concidendis concisis, coq. in dupl. vase per 2. hor. cum vin. ℔iij. cui mellis puri & defæcati. 2. cochlearia sint admixta, deinde colentur, & colaturis ebibat æger diebus vacuis à purgatione ℥v. mane, & se componat ad sudorem. Efficacius erit, si illi ʒj. theriacæ admisceatur.

Sal hydropicum Mynsichti Carduobenedictô exaltatum hydropicos omni aquâ exonerat. *V. arm. M. C. p. 202.*

Ad educendas hydropicorum aquas Mixtura sequens Gr. Horstii, qui passim in hydrope Carduumbenedictum digerentibus admiscet, Hœfero *in Hercul. Med. l. 3. p. 127.* singulariter probatur, qui vidisse testatur optatum effectum Annô 1639. in nosocomiô civicô Viennæ, tum temporis curæ suæ commissô:

℞. herbar. absinth. Carduiben. agrimon. soldanell. cum totô, ana Miiij.
radic. ononid. petroselin. eryng. asparag. ana ℥iij.
summitat. juniper. cum tot. M. viij.

Comburantur omnia, & è cineribus fiat lixivium ad ℔ij. Huic adde sirup. dialth. Fernel. de 5. radicib. ana ℥iij. spir. salis ℈iiij. M. D. ℥v. aliquot vicibus, sed cum cautelâ, repetendæ.

Apo-

Apozema hydropicum pro duabus vicibus, Carduob. insigne V. apud Duncan Liddel. *l.2.de febr.* J.Holler. *de morb. intern l.1.c.39.*

Vinum hydropicum Erasti Vide apud Sennertum. *l.3.pr.part.6 s.2.c.3.*

Electuarium sequens in hydrope profuisse testatur Magnif. Rolfincius *Meth. special. l.9.s.2.c.6.*

℞. extract. agerat. centaur. min. chelidon. ana ℈ij.
salis absinth. Carduibenedict. ana ʒß.
trochiscor. de cappar.
spec. diacurcum. diarrhod. ana ʒj.
mistur. f. ℈ij. sirup. capill. ♀ris, q. s.
D. S. Leberlatwerge.

Calculum renum & vesicæ pellit aqua Carduib. sæpius usurpata, secundum Tabernæmontan. *l.c.* Andr. Libav. *pr. Alch. p. 98.* M. Untzer. *p.1035.* Nic. Agerius *l.c.* aquam cum vino destillatam anteponit, eamque renes & vesicam à sabulô vindicare scribit. *p.36.* id quod confirmat Chr. Wirsung. *part. 3.c.17.*

Decoctum calidum cum vino aut aquâ factum præfert Lonicerus, ut & herbam Carduib. in vino infusam. Si regio renum & vesicæ decoctô hôc foveatur, calculi dolores minui idem asserit. Insessiones & balnea sudatoria ex Carduob. ad calculum utiliter

liter conficiuntur. Heinricus à Bra *tractat. de calcul.*

Renum dolores lenit Carduusb. Matthiolus *loc. cit.* Calculum frangit. L. Fuchs. *herbar. l. c.* Calculos renum comminuit. Alex. Pedemont. *lib. 1 p. 77.*

Carduibenedicti radices ex terrâ extractas aut aridas in vino albo tenui decoque; decoctum exhibe calculosis: oportet autem eam potionem largius offerre. Heinr. à Br. *tractat. de calcul. ex Aëtiô.*

Lazarus Riverius *pr. l. 14. c. 1.* jus galli decrepiti in calculo renum laudat sequens:

℞. polypod. q. sem. carthami, ana ℥iß. thymi & epithym. ana ℈j. sem. cumin. anis. aneth. fœnicul. carv. carduib. ana ʒij. fol. sen. ℥iß. turbith gummos. ℥ß. cinamom. ʒj. Cryſtall. ♀ri ʒij. Contund. & misc. singula, ex quâ mixturâ venter galli veteris eviscerati impleatur: dein coquantur, donec galli caro ab ossibus separetur. Colatum juscu- lum capiat in 4. doses matutinas.

Decoctum contra calculum, ubi simul abundant vitiosi humores V. apud Fr. Joel. *l. 6. pr. s. 1.*

Mercatus *l. 4. de intern. morb. cur.* destillat aquam ex calcatrippa, Carduo sancto, millefolio & gramine. Idem asserit, aquam sequentem in conterendo calculo miræ esse

efficaciæ: ℞. Carduib. ℔iiij. ſucc. limon. acrium ℔iß. malvar. Pij. rad. petroſelin. ℥vj. ſacchar. ℔j. quibus piſtatis cum ℔iij. aq. lupulorum deſtillatur aqua, quæ cum aq. fabar. mixta exhiberi poteſt. *loc. citat.* Idem ſirupi Cardui ſancti & aq. Calcatrippæ ana ℥j. in juſculo laudat.

Vapor decocti in balneo vaporoſo calculum loco movet. Tragus *loc. ſupr. citat.*

Aqua mirabilis ad calculum renum & veſicæ Bernh. Penot. *ſpec. recept. p. 66.*

℞. radic. bismalv. in vino albo mundatar. ℥vj. bardan. gramin. ana ℥iiij aſar. petroſelin. valerian. fœnicul. contuſar. ana ℥ij. herbar. capill. ♀ris, ſaxifrag. pimpinell. virgæ aureæ, betonic. ana M. iiij ſemin. baſilic. bardan. Carduib. ſiler. montan. nucleor. meſpilor. & perſicor. ana ℥j. mil. ſol. ℥ij. lapid. lincii, judaic. ana ℥j. ſangv. hirc. ppt. ℥iiß. croci, ʒij. terebinthin. Venet. q. v. Contund. & miſc. cum terebinthin. in vin. alb. ℔iiij. diluta omnia, & ſimul mixta, maneant 24. horas: deſtill. in B. M. Hujus aquæ bibat laborans ℥ij. tribus horis ante cibum, cui ſuperbibat vini albi ℥iiij. liberabitur.

℞. ſanguin. hirci marin. maſculi, ℥ij. pulv. flor. virg. aur. ℥i. ireos ℥ß. betonic. ſtyrac. calamit, ana ʒij. moſchi, g. xij. gum-

gummi tragocanth. in aq. rosar. solut. pulv. bezoart. card. virg. aur. sacchar. q. s. formentur trochisci: dissolve cum supradictâ aqua, bibat, & laudet DEUM. Hactenus Penotus.

In abscessu renum Franc. Joël *lib. 6. pr. s. 1.* sequens digestivum præscribit:

℞. sirup. de succ. Carduib. de eupator. ana ℥iß. aq. juniper. ℥ß. betonic. ℥iij. f. haustus. postea subducatur alvus enemate sequenti:

℞. rad. ononid. petroselin. & fænic. ana ℥j. herb. absinth. Carduibened. ana Mß.

Coq. in aq. f. Colatur. ℔j. adde hier. simpl. ℥iij. ol. aneth. hyperic. ana ʒiß. ⊖is, ʒj. f. enema: quo author etiam in renum ulcere utitur.

Diureticas vires Carduob. assignant Lonicerus & Fuchsius *locis citat.* ut & G. Bertinus Campanus *lib. 18.*

Benedictus Silvaticus *Consil. med. cent. 3.* omnia carduorum genera in ischuriâ laudat.

Duncanus Liddelius *l. 2. de febr. c. 6.* Carduumb. diureticis admiscet, ut & extractum ejusdem.

Gr. Horst. *de plant. August. l. 1. s. 6. c. 12.* decoctum, aquam, & vinum Carduibened. laudat.

Scorbuto Carduusb. adversatur, sangui-

nem depurando & exaltando. Ejus semen inter antiscorbutica recenset Brendel. *Consil. 58. p. 84.* & Macasius *promptuar. mat. med. p. 276.* In atrophiâ scorbuticâ Brunnerus *Consf. 4.* semen Carduib. ferè omnibus medicamentis admiscet.

Aquam antiscorbuticam Vid. apud Quercetanum *in pharmac. dogmat. restitut. l. 1. c. 7.* sem. Carduib. insignem.

Aqua Scorbutica Th. Bartholini *in cistâ Med. p. 512.* talis est:

℞. raphan. rustican. in orbiculos concis. ℔iij.
rad. scorzoner. hispan. ℥ij.
cort. rad. cappar. tamarisc. ana ℥ß.
fol. cochlear. nasturt. aquat. petrosel. begabung. recent. ana Miij.
sem. cochlear. carduib. aquileg. fœnic. ana ʒiij.
cremor. ♀ri, ʒij. gran. paradis. cardamom. ana ℥j.

affunde vini Rhenani ℔xij. aq. cochlear. fumariæ, ana ℔j. stent in digestione 24. horis, deinde per cineres destillentur.

Malo hypochondriaco Nicol. Agerius *pharmac. ref. part. 1.* opponit pulverem ex herbâ & semine Carduibenedicti paratum.

Hypochondriacum Zvvingeri tale est:

℞. Rad. 5. oper. maj. ana ℥ß.

herb.

herb. bugloſſ. Carduibened. ana Pj. abſinthii parum, ſem. fœnicul. ℥j. cartham. ℥ß. fol. ſen. ℥iiß. agaric. tartar. alb. ana ℥ß. ZZ. cinamom, ana ʒj. parentur omnia pro vino per tres hebdomadas continuando: quod etiam citatur ab Hartmanno *in pr. Chimiatr. p. m. 58.*

Eſſentia hypochondriaca B. Timæi *v. G. lib. 3. epiſtol. 21. p. 207.* talis eſt:

℞, ſpec. trochiſc. de cappar. de eupator. de rhabarb. de roſ. ana ʒij.
diarrhod. Abb. diatr. ſantal. diamarg. frigid. ana ʒiß.
⊖is cryſtalliſat. abſinth. tamariſc. cichor. veronic. Carduibenedict. ana ℈ß.
flaved. cortic. citr. recent. ʒvj.
lign. aloës, ʒj. gran. chermes, ʒij.

Extrahatur tinctura cum rore majali deſtillato: tinctura decantetur & deſtilletur ad conſiſtentiam mellis: affunde aq. ſcorbutic. ℥ij.

ſpir. cochleariæ, rub. idæi,
naſturt. ana ʒj.

Digerantur in B.M. per hor. 24. poſtea filtrentur per chartam emporeticam. S. Eſſentia hypochondriaca.

Decoctum in melancholia hypochondriaca alterans & expurgans *V. apud Brunner. Conſil. 6. p. 21.* extractum, *p. 23.* ſuccum, *p. 27.*

p.27. sirupum, *p. 61. conf. 8.* potionem, *consil. 9. p. 64.* omnia Carduob. insignita.

Electuarium purgans melancholiam atramque bilem Carduibenedicti semine conspicuum V. apud Quercetan. *in pharm. dogmat. restitut. l. 1. c. 13.*

Utero prodest in cibo & potu usurpatus Carduusben. J.C. Baricellus *hort. genial. p. 216.* Uteri morbos varios curat pulvis Carduiben. cum propriô sirupô mixtus. Lonicerus *l. c.* Uteri plurimis vitiis auxiliatur. Matthiolus *l. c.* Valet ad uteri suffocationes. Al. Ped. *lib. 1. p. m. 78.* In uteri strangulatu Corbejus *gynec. lib. 1. c. 5.* humores purgat sequenti apozemate:

℞. rad. pœon. ireos, aristoloch. long. ver. matricariæ, ana ℥ß. angelic. ʒiij. imperator. ℥ij.
herbar. rorismarin. meliss. menthastr. ana Mj. Carduibenedicti, Mß.
sem. cymin. pastinac. sativ. cardui Mariæ ana ʒiij. eryng. ℥ß.

Coq. in aq. & vin. mensur. 1. & aq. ℔. 3. in diplomate, bibat mane & vesperi haustum.

In uteri scirrho Franc. Joël. *l. 8. p. 51.* Carduumb. digestivis aliis prudenter admiscet.

Uterum impurum purgat Carduusb. Nicol. Ager. *pharm. ref. p. 35.* Vasa uteri in partu disrupta aqua Carduib. cum linteolis impo-

sita,

sita, ejusque pulvis insperſus sanat. Idem. *l.c.* Partum promovet. A. Libav. *pr. Alch. p. 98.*

Aqua Hyſterica Crügeneri.

℞. rad. eryng. vincetoxic. ana ℥iij.
herb. betonic. hyſſop.
rorismarin. tanacet. ana Mij.
succ. Carduibenedict. meliſſ. puleg.
anſerin. menth. ana ℔j.
f. destill. s. a. im Chymiſchen Somm. *p. 406.*

Succus & aqua Carduiben. ſæpius hauſta obſtructioni menſium ſubveniunt. Tabernæmontan. *l. c.* Decoctô calido hîc utitur. Lonicerus *l. c.* Decocti vapor per muliebria admiſſus menſes movet. H. Tragus *herb. l. c.*

J. D. Mylius *baſil. Chim. lib. 6. p. 897.* ſeq. infuſum laudat:

℞. herbar. Carduibenedict. meliſſ. abſinth.
Cardiacæ, ana Mj.
flor. centaur. hypericon. ana Pij.
rad. hellebor. nigr. ver. ana ℥iß.
galang. ʒij. cichor. ℈j. f. cum vino Infuſio.

Vinum Carduiben. mulieribus contra obſtructionem menſium auxilio eſt. Caſtor Durand. Gr. Horſt. *de plant. Aug. lib. 1. ſ. 6. c. 12.*

Menſes movet decoctum ſeq. Chr. Wirſung. Artzneybuch *part. 3. c. 19.* ℞. rad.

ápii, afparag. fœnicul. petrofelin. Carduib. rufci ana ℥iß. fem. anif. fœnicul. cumin. ammeos, ana ʒj. herb. artemif. puleg. menth. aquatic. marrub. matricar. afar. ana Mj. Incifa & contufa coq. in 2. Canth. aq. fontan. usque ad confumptionem dimidiæ partis; Colatur. adde firup. de 5. rad. de calaminth. de artemif. ana q. v. ad grat. fapor. Hujus decocti fumatur mane & vefperi hauftus.

In menfibus propter humorum acrimoniam cum dolore fluentibus commendat Hœferus *l.7.p.270.* inter alia extractum Carduib. cum extract. lign. aloës & laudan. opiatô.

In leucophlegmatiá cum totali menfium obftructione fequens vinum commendat Horftius *Obf.6.l.5.*

℞. herbar. abfinth. Carduibened. ana Miß.
rad. calam. aromat. helen. ana ʒij.
galang. zedoar. ana ʒj.
lign. faffafras ʒß. Incifa D. ad menfur. vin.

Pilulæ ejusdem in hôc cafu tales funt;

℞. aloës fuccotrin. ʒiij. myrrh. optim. ℈j.
extract. calam. aromat. Carduiben. ana ℈ß. croci, g. iij.
rad. gentian. ariftoloch. long. dictamn. ana g. v. cum firup. baccar. juniper. f. Pilulæ, Dofis ℈j.

Ad fecundinas retentas Guil. Fabr. Hil-

danus

danus feliciter usus est sequenti vinô medicatô:

℞. rad. petroselin fœnicul. glycyrriz. hirundinar. caryophyllatæ, cinamom. ana ℥j.
herb. agrimon. veron. cuscut. Carduib. centaur. minor.
flor. sambuc. genist. Hispan. ana Mj.
Incisa omnia minutim ligentur in saccul. post superfunde vin. alb. ℔xx. *Obs. Chirurg. 59. centur. 3.*

Per clysteres injectus Carduusbenedictus ad flatus discutiendos, & apostemata sananda conducit. Alex. Pedemont. *l. 1. p. 78.* Immò in ipsis febribus malignis Carduusb. clysteres ingreditur, qualem Excell. Th. Bartholinus *in cist. med. p. 490.* describit:

℞. radic. angelic. succis. ana ℥ß.
fol. malvæ, bis malvæ, scord. Carduibenedict. flor. chamomill. Roman. ana Mj.
sem. lin. Cardui Mariæ, carv. ana ʒij.
Coq. in s. q. aq. ad ℥xij. In colatur. dissolve electuar. diacatholic. ol. rut. mell. rosat. ana ℥j.
M. f. enema.

Imbellibus in veneris bello bellatoribus radicem Carduib. subvenire testatur Chr. Wirsung. Artzneybuchs *part. 3. c. 6.* Contrà dantur, qui virtutem Carduiben. aphrodisiacam

siacam in dubium vocant, nec sine ratione: cum enim punctionibus laterum adversetur, pruritum in genitalibus eum excitare verisimile non est. Si quid igitur Carduusb. hic præstat, id quidem per accidens fieri putamus: siquidem non impossibile est, ut herba, quæ totum in genere corroborat individuum, etiam partem quandam in specie stabilire possit: nemo autem, velim, hinc suspectum habeat Carduumb.

Carduus hic sacer est, procul hinc procul ite profani.

Inter herbas rebus Venereis aptas Carduumbenedictum locat Marcellus *lib. de medicam. cap. 33.* addit & hoc, illum esui datum facere, ut mares nascantur.

Contra dysenteriam præfatus Christ. Wirsung. sequentem præscribit pulverem: ℞. herb. origan. Coriandr. chamomill. baccar. myrt. & rusc. ana Mj. flor. balaust. hypocistid. anther. rosar. malicor. ana Mß. cortic. & radic. mor. rad. Carduib. verbasc. ana ℥j. ex concisis & contusis f. Pulvis. D. S. **Pulver wider die rothe Rhur.** V. A. *part. 3. c. 11.*

Dysenterias sedat aqua de flosculis Carduibened. parata. Andr. Libav. *pr. alch. p. 98.*

Species à dysenteriâ præservantes commendat Nobiliss. Præses noster *in suâ hierâ picrâ* tales:

℞.

℞.rad.tormentill.zedoariæ, ana ℥ij.
fol.ſcord. Carduib. ana P. iij.
comar.abſinth.Pj.menth.Pj.
cortic. citr. arid. nuciſt. rhabarbar. toſt. ana ℥j.
macis ʒß. Inciſa D. S. Præſervier Species zu 1. Maß Wein.

Greg.Horſt. *l.4.obſ.21.* in dyſenteriâ gravi pro roboratione ventriculi & inteſtinorum in prandio ſequens vinum medicatum propinat: ℞.rad. tormentill.zedoar.ana ℥ij. herb.Carduib.abſinth. ana Miij. ſcord. Mij. menth.Mß.nuc. moſchat. ʒiß. macis ʒß. infund. in 2. menſur.vin. & ſingulis ſeptimanis renoventur.

Diarrhæam ſiſtentem potum in peſte Thom. Jordanus præſcribit talem *peſt.phænom.tract 3.*

℞.aq.Carduib. ℥iiiiß.ſirup. de ſucc. cydon. ℥ß.
ſirup.de ſucc.borrag.ʒij.margarit.ppt.℈ij.
bol.armen. opt. & electisſim. ʒß.
Poteſt aliquid de ſuccô limonum inſtillari.

J. Baptiſta Montanus in alvi fluore cum urinæ retentione conjunctô ſequens ordinat medicamentum:

℞. radic. Cardui, aſparag. ana ℥ij. ſem. aniſ. ℥j.coq.in aq. fontan. ℔iij. usque ad conſumtionem medietatis: deinde ſumatur ſucci cydonior.depurat. ſirup. bac-

baccar. myrt. ana ℥j. miſceaturque tribus unciis illius decoctionis, & exhibeatur calidum in aurora.

In gonorrhœâ virulentâ ὁ κράτης Crato præſcribit ſequens decoctum: ℞. herb. agrimon. veronic. Carduiben. verben. ana Mj. decoq. in ſ. q. aq. pur. Colatur. pro uno hauſtu ℥iiij. adde ſirup. de ſucc. agrimoniæ, veronic. ana ℥ß. Miſce f. Potio. *V. A. Conſil. 162.*

In inflatione teſticulorum Joh. de Vigo *l. 7. de naturâ ſimpl.* folia & flores Carduibenedicti cum vinô & ſapâ potenter reſolvere docet.

In inveteratis, penequæ deſperatis morbis propulſandis J. Quercetanus ſuum Elixir vitæ majus commendat, Carduobenedictô auctum. *pharm. dogm. reſt. c. 7. l. 1.*

In vehementi corporis concuſſione ſudoriferum ſingulare præſcribit Quercetanus *ph. d. reſt. l. 1. c. 8.* tale:

℞. rad. bugloſſ. Carduibene. ana ℥ij.
ſem. Carduib. ℥ß. butyr. recent. ℥iß.
ſpermat. cet. ℥ß. mumiæ ver. ʒiß. croci ℈j.
bulliant in ℔iß. vini albi lentô igne, ad conſumptionem tertiæ partis: de colatura exhibe ℥iiii. vel vj. calidè: æger exſpectet ſudorem in lectô coopertus plus ſolitô.

CAP.

CAPUT X.

Usum Carduibenedicti in febribus malignis, pestilentibus, & intermittentibus scrutatur.

INter universales morbos, qui totam ὁλομελίην seu universitatem destruentes vel silentiô subeunt, vel apertô grassantur Marte, prima sibi reservat subsellia Febris, quæ non solum vitæ fontem & Officinam cor impetit, sed cum spiritibus & humoribus etiam solidas partes, immò totum accendit microcosmum, nulli ætati, nulli sexui nec anni tempori parcens.

Hâc invadente Cor excandescit, & torretur, exhaustô & exsiccatô humidô primigeniô: etenim major fit jactura nostri à febrili calore septem diebus: quam à calido naturali septuaginta annis: septem diebus moritur adolescens tabificâ febris vi consumptus, qui septuagenarius erat futurus duce nativô calore, inquit Ludovicus Duretus commentariô in Coacas Hippocr.

Adoritur hæc calorem, quem ὁ θειότατος 6. *epid. comm.* 5. *t.* 5. ob immediatum cum animâ nexum ψυχῆς dignatur titulô: quemque Philosophus *libr. de juv. & sen.* ψυχῆι

οἷον

οἷον ἐμπεπυρῳμένην animam quasi ignita m vocat, cujus beneficiô homo vivit, & quas vis functiones obit. Hôc salvô prosperè no biscum agitur: sin autem pessundatus lan guescat, aut fomes ipsi subtrahatur, mors in insidiis, immò præ foribus est ipsis. Hic ut sartus tectus à febribus illum depopulantibus conservetur, Medicum omni ope niti decet: cui scopo præ aliis vegetabilibus, quibus Medicus instructus esse debet, accommodatus est Carduusbenedictus, qui antipyreticam suam virtutem potenter exserit in omnis generis febribus, malignis etiam, ut & ipsâ peste: ubi pulveris Carduib. ʒj. in propriâ aquâ propinata prophylacticum est egregium, quod sudorem copiosè movet. Lonicerus *loc. cit.*

Si cum aquâ propriâ bibatur, tribus aut quatuor horis ante febrium accessiones, & æger deinde sudet, illas persanat. Alex. Pedem. *lib.1.p.78.*

Aquam Carduibenedicti cum sirupô Carduib. in contagiô pestilenti sæpè haurire jubet D. M. Martin. *tr. de pest.*

Decoctum cum aquâ aut vinô paratum iis etiam in curationis actu inservit, quibus res domi est angustior: ut & sirupus, succus, aqua destillata, semen &c. quæ omnia pestis tempore in cibo etiam & potu sumi possunt, ut vult Tabernæmont. *loc. citat.* Cui amaritu-

ritudo nimia displicet, ex extractô pipulas formet, aut decoctum sirupô Carduibened. suavius reddat.

Quod igitur ad pestem, ejusque ortum, attinet, quando ea in regione aut terræ tractu primò exoritur, ejus duplex assignatur causa, *scil. primaria seu metaphysica, & secundaria sive naturalis*, huic subordinata: hunc morbum, ubicunque grassaretur, pro castigandis hominum sceleribus, primitus à Deo immissum, ipsi agnoverunt ethnici, ideoque pro exstirpatione ejus, precibus & piamentis æquè, ac medicamentis insistebarur: quod verò ad causam naturalem spectat, variæ feruntur sententiæ: Nonnulli enim volunt, pestem tantum à cœlo & siderum influentiis derivari: contrà alii solummodo ab internâ humorum corporis nostri putredine suscitari statuunt: hujus affectus causam isti nimis procul, hi verò debitô propius deducere nituntur. Nos cum Thoma Willisio *de febr. c. 12.* mediâ incedamus viâ, &, quod ratio suadet, & quod authores quamplurimi asserunt, primum & præcipuum hujus veneni seminarium in aëre collocamus, quippe rationi consonum videtur, ut ab eôdem fonte, quo vitæ communis pabulum, etiam necis haut minus diffusæ initia petantur: eadem nobis respirandi in aëre ac piscibus in aqua degendi, incumbit necessitas:

quare

quare ſicut piſcium catervatim morientium lues aquis venenô infectis aſcribitur; ita homines ſine causâ manifeſtâ è clade epidemicâ occumbentes, nil præter aëris communiter inſpirati labem & occultum μίασμα interimere poterit.

Cumque peſtis ab ingenti aëris & humorum putredine oriunda ex opinione Athanaſii Kircheri & plurimorum recentiorum animata eſſe credatur: ita ut hæc nihil aliud eſſe perhibeatur, quàm innumerabilium vermiculorum atque atomorum ad inſtar ſenſibilium effluxus, cujus mediô tanquam per fomitem luis conceptæ ſeminaria per aërem non in diſſitiſſimas ſolum oras, ſed etiam in prælongos temporum tractus, veſtimentorum, linteaminum, iisque conſimilium fibris altius impacta, [ob ſummè glutinoſam viſciditatem, quâ facilimè rebus ejusmodi adhærent,] genituram ſuam propagant: Carduusbenedictus autem, ut capite præcedente demonſtratum eſt, inter alias quas obtinet virtutes alexipharmacas, ſimul etiam elminthagogus ſit, & ejusmodi inſectis ſpecificè adverſetur; quid obſtat, quin Carduusb. & hic valeat, atque adeò una ex præcipuis antiloimicis herbis exiſtat?

Et quamvis apud omnes in confeſſo ſit vix ullum dari certum antidotum, quod perniciosæ & internecinæ peſti peculiari do-

& ἀντιπάθεια sit oppositum, quod fatetur ipse Pœtus Hippocrati æqualis, dum in suis ad Persarum Regem datis literis *in epist. Hippocr. l. 3. de pres. expuls.* audacter affirmat, τὰ φυσικὰ βοηθήματα οὐ λύειν τὴν ἐπιδημίαν λοιμικοῦ πάθους: quod etiam Galenus affirmat, dum *lib. 7. M.M.* conqueritur, & tantum non deplorat, vix ullũ excogitari posse medicamentum, quod putredini cor occupanti directè opponi queat: attamen Medicum fretum ope illius, qui percutit & sanat, oportet hanc ob causam non protinus abjicere animum, sed omnia scrutari trium Regnorum medicamenta, donec per DEI gratiam voti sui compos fiat.

Quicunque igitur à peste præservari cupit, ante omnia supremo DEO, cui substrata sunt omnia, sese committat, & ita vivat, quemadmodum mori velit: Sic mortem non timebit: timor enim, qui multorum morborum causa est, in eo non operabitur, nec corpus ejus disponet, ut pestem facilè suscipiat: sed in bona confidentiâ vivat, à quâ omnes vires ita roborantur, & spiritus excitantur, ut quibusvis causis externis facilius resistant. Secundò diligenter omnia observet, quæ habentur in 6. rebus non naturalibus: & postmodum corpus ab omni humorum corruptelâ immune reddat: tandem suô tempore medicamentis utatur, quæ

 occul-

occultâ vel manifestâ proprietate venenositati pestis repugnent. Talia autem alexipharmaca parum vel nihil juvaminis afferent iis, qui malô diætæ regimine utuntur, pravisque abundant humoribus : nam vel eorum vis ab iis suffocatur & extinguitur, vel propter obstructiones antidotus integris viribus eô pervenire non potest, ub operari debet.

In vegetabilium, appropriatâ contra pestem virtute pollentium classe, potissimum septem à melioris notæ Medicis probantur scilicet: *Hypericon, Vincetoxicum, helenium dictamnus, aristolochia, laureola, & raphanus silvestris* : quæ omnes herbæ ex insitâ quadam & specificâ qualitate potentissimè venenum arcent & repellunt. Athanas. Kircher *scrutin. pestis sect. 3. cap. 5.*

Nos ex hoc impari septenario numer octonarium perfectiorem dabimus, addi Carduô sanctô, qui si præcedentes herb facultate suâ antideleteriâ non anteit, t men ad eas quam proximè accedit, mirum que est vel sexcentorum Authorum suffr giô, quorum præcipuos heic adducem contra venena, immò ipsam pestem antid tum: quapropter non incommode Trag *loc. citat.* scribit: **Cardobenedicht ist** Ausbund wider die Pestilentz : qu confirmat Christ. Wirsung im Artzney

pa

part.6. cap.15. ubi Carduumb. inter præservantia à peste primô ponit subselliô.

Arnoldus de villâ nova *lib. de simpl.* inter medicamenta, quæ pestifero veneno succurrunt, idque ex corpore eliminant, eique in qualitate contraria sunt, & membra principalia confortant, primô locô Carduumbenedictum locat.

Fernelius in peste febribusque malignis præ cæteris multum laudis & virtutis attribuit Carduobenedictô.

J.Palmar. *de febr. pestil. c.18.* ita de Carduobenedictô scribit: Longô usu comperi eum, qui constitutione pestilenti aliquot folia Carduib. cruda mane comederit, vel sola, vel cum sale, modicô acetô, & oleô acetarii specie, vel in jure cocta, vel succi foliorum viridium ℥j. cum pari vini albi mensurâ hauserit, tutum eô die fore ab aëris maleficiô. Idem præstat foliorum pulvis pondere ʒj. sumptus. Quin etiam Rustici, qui jam pestis contagia senserint, si eô variis modis apparatô abunde utantur, & primis diebus sudorem cieant, tam atrocis morbi periculum declinabunt. Semen in pulverem redactum, vel solum, vel cum foliis siccis sumitur pondere ʒj. idque vel cum vinô albô dilutô, vel cum aquâ ex eôdem Carduô elicita: sudorem movet, si se in lectô æger aliquandiu contineat, velut & sal ex totâ plan-

tâ confectus, qui etiam adversus pestilen
morbos efficacissimus habetur. Aquâ
eô stillatitiâ vinum diluere in omni fe
malignâ remedium haut contemnendu
est, modo è Carduob. jam maturô prole
sit vitreô vase. Semen omnibus antid
& alexipharmacis utiliter commiscet
Hæc Palmarius.

D. Sennertus de Rep. Med. meritissi
inter ἀλεξιφάρμακα morbis malignis, ve
natis & occultis opposita, Carduum s
ctum ponit *lib. pr. 6. part. 1. c. 9.* & huic adsti
latur universus Medicorum chorus, quor
plurimos citat Untzerus *antidotar. pestil*
1847. Heinricus Dobbin *de peste:* Pulvis
liorum Carduib. adversus pestem utili
bibitur ex propriâ aq. stillatit. Lonice
part. 2. herbar. cap. 24. Pulveris Carduib.
sumpta cum convenienti liquore, expe
omne venenum pestis. H. Augenius *lib. 3.*
peste cap. 10. Carduusb. tollit obstructio
internorum viscerum, adversus pestilen
aliosque venenatos & putres affectus, imp
mis efficax; quod iisdem verbis confirm
Fernelius *meth. med. l. 5. c. 21.* Matthiolus *co*
ment. in lib. 3. Dioscorid. c. 9. Carduusben
magni nominis, magnæque existimatio
planta est, non modo apud Italos, sed eti
exteras nationes, præsertim contra pesten

Valescus de Taranta *in Philon. suô* C
du

duib. semen pondere ʒß. omni die sumere, ex sirup. acetos. vel de ribes, utilissimum est in peste. Tragus *l.2.histor. plantar.* Foliorum pulvis, mensurâ corticis nucis juglandis, cum vinô potus, adversus pestem, ne noceat, præsentissimum est remedium. Idem præstant folia in vinô decocta & pota.

Crato *in tractat. de peste.* Inter herbas adversus pestem commendatur & Carduusbenedictus. Maximè præstat adversus pestilentiam. J. Schenckius *lib.7. obs. Med. de alexipharmac.* Gualterus Bruel *in praxi.* Succus Carduib. utilissimè sumitur ab infectis. Fumanellus *lib. de peste cap. 5.* Carduumb. qui cum cibo & potu assumserit, negant contagia quæque experiri. Joh. Dan. Mylius *lib. 6. basil. Chim. cap. 14.* Carduusb. sudorem movet, venenis resistit, & pestilentibus morbis confert.

Heurnius *libr. de peste & in praxi suâ:* Carduusbenedictus pestiferis febribus dicatus est. Carduob. divinâ & cœlesti dote & peculiari antipathiâ concessum est venenum & pestem amoliri. Joh. Juvenis *de med. bezoard.* Andernacus. Herba ipsa tam recens, quam sicca, adversus pestem singulare præsidium est. Ruellius *lib.3. histor. stirp. cap. 55.* & Fuchsius *de stirp. cap. 42.* negant pestis experiri contagia, qui cum vino Carduumb. præsumpserit. Marsilius *in epid. cap. 10.* Se-

mine Carduib. utuntur contra pestem perimentatores cum vino. Carduusbe dictus singulari facultate contra pestile aliosque putres affectus valet. Jacob. Sil *lib. de med. simpl. natur. p. m. 461.*

Carduus sanctus est præsentaneum re dium adversus pestem. J. C. Baricellus *tul. genial. p. 216.*

Atractylidis hirsutioris seu Cardu nedicti folia, semen, comæ, in cibo & p sumptæ, corpora à pestiferâ lue vindica etiam correptis magno sunt remediô. Montuus *halos. febr. l. 7. c. 4.* Carduusbe insignis est in malignarum & pestilenti febrium curatione. Jeremias Wolderus *tractatu de simpl. comp.*

Tabernæmontanus *lib. 2. sect. 10. cap. 5.* verisati Carduib. ʒj. præservat à peste, exp lendo ejus venenum per sudorem. Id præstat & succus ejus bibitus. Lazarus Ri rius *prax. med. l. 17. c. 1.* Carduusbenedic proprietate specificâ venenatam qualitat oppugnat.

Castor Durandes *in hort. sanitat.* pulve Carduib. ʒj. cum vinô pota efficacissim est remedium contra pestilens contagium si horis 24. ante accessum sumatur. Id præstat vinum Carduibenedictinum.

Caspar. Schvvengfeldius *lib. 1. Catal. co trapestem,* omnisque generis lethalia ve

na, mirificè pollet interius ſumptus Carduus-benedictus. Semen ejus utiliter emulſionibus in febribus malignis additur.

Alphonſus Moreſcot. *de ſimpl. med.* Pulvis Carduib. datur felici ſucceſſu contra peſtem, quantum de ipſo cortice nucis juglandis menſuratur, 24. hor. à correptione, provocatô ſudore.

Renodæus *lib. 1. Diſp. ſ. 4. c. 63.* Carduusb. ſudorem movet, venenis reſiſtit, ac peſtiferis morbis confert. Conf. J. Baptiſt. Gemmam *de carbunc. peſt. p. 254.* David Herlicius *in ſuo regimine.* Pulvis Carduib. cum aq. convenienti ſumptus, omne pellit venenum peſtis, ſi inde ſudor ſequatur.

Peſtilentiam curat Carduusb., ſi ſubitò aliquantulum ejus ſucci vel pulveris bibatur. Alex. Ded. *l. 1. p. 78.* D. Nic. Agerius *pharm. ref. part. 1.* præſtantiſſimum ex Carduob. parari levamen peſte correptis, in præſervationis & curationis actu docet. Addit, Carduumb. ſine intermiſſione peſtis tempore cibo & potui admiſceri debere.

Obeſis & pituitoſis Magnificus, olim de patria noſtrâ meritiſſimus D. D. Rehefeldius; Conſul & Phyſicus hujus urbis quondã celeberrimus, inter alia Carduumb. peſtis tempore magnoperè commendat. V. ipſius Medicinaliſchen Peſtanſchlag Aô 1626. publicat.

R. Mundererus *medic. militar. p. 151*
duumbenedictum cum fol. rutæ, rad. p
tid. angelic. Zedoar. pimpinell. dec
cum f.q. vini & aceti, in quo decoctô t
cam vel mithridatium dissolvit, idque
correptis tepidum exhibet.

Folia Carduibenedicti inter alexi
magnam de se præbent exspectationem
Nobiliss. & Magnif. Rolfincii *meth. spec.*
9. s. 1. c. 4.

Remaclus Limburgensis in histor. a
Carduibened. aquam singulare antid
contra pestem esse statuit. Aq. stillatit.
duib. contra pestem sumitur. Castor Du
des. Tabernæmonta. *sect. 10. l. 2. c. 5.* ▽
duib. utilis est in omnibus febribus pest
tibus. J. D. Mylius *cap. 14. l. 6. Basil. Chim.*
vel decoctum hujus herbæ venena o
pellit, cujus rei exemplum H. Tragus a
cit. Fuisse enim puellam quandam, quæ
scia cum pomô dono datô venenum ed
moxque corpus ejus inflatum, nec ullis a
dotis tumorem sedari potuisse, tandem
rô aquâ stillatit. hujus herbæ datâ, tumo
subsedisse, atque sic à veneni malo & p
culo liberatam fuisse. Idem ex alio ref
puero in campo dormienti, serpentem
os hians irrepsisse, ac herbæ hujus aquâ
hibitâ per inferiora mox serpentem secess

fe,nec quidquam periculi puero inde obtigisse.

Crato laudatissimus trium Imperatorum Medicus in peste & petechiis ex semine Carduiben. emulsionem expulsivam præscribit, quam Vid. supr. *cap. 6.* præprimis autem extractum ejus commendat.

Pulvis Carduib. ad ℥j. cum vino sumptus peste infectis convenit. Greg. Horst. *de plant. Aug. l. 1. s. 6. c. 12.* qui pulvis in tractat. de peste Aô 1624. ex mandato Reverendissimi & Serenissimi Electoris, Dn. Johan. Schvveickardi, &c. editô, maximè commendatur. V. D. Mich. Schon. *tractat. de morb. epidem.* Vel detur pulveris sem. Carduib. ℈ij. cum aq. Carduib. ℥iiß. Sumat tepidè æger, & sudet. Garner. *epit. de peste.*

Theriaca Germanorum J. T. Tabernæmontani & Matthioli, cujus vires theriacâ Andromachi non inferiores sibi in peste compertas esse testantur, ingreditur Carduusb. ad Miiij. ut & Orvietanum, cujus supra mentionem fecimus. Hujusmodi est Theriaca Germanorum Monavii *apud Diemorbrocc. l. 3. c. 5.*

Pulvis Tabernæmontani contra pestem talis est: ℞. pulv. fol. Carduib. ℥j. margarit. ppt. ℈j. smaragd. ppt. ℈ß. cui pulveri nonnulli unicornu verum admiscent, & cum sirupo acetositatis citri propinant.

Pulverem contra pestem D. Nic. Ager. *pharm. reform. part. 3. fol. 71.* describit Carduob. insignem.

Pulvis Felicis Plateri, quô in peste Annô 1593. grassante feliciter usus est, hujusmodi fuit:

℞. bol. armen. ver. ppt. ℥ß. Corallii ʒij. succin. ʒiß. rasur. ebor. & C. C. ana ℥ß. rad. tormentillæ, ʒiß. dictamn. Carlin. pimpinell. angelic. Imperator. myrrhidis ana ʒj. aristoloch. rotund. zedoar. cort. limon. caryophyllor. ana ʒß. cinamom. ʒij. sem. acetosæ ʒiß. Carduib. angelic. ocym. Coriandr. ana ℥ß. sem. citr. medull. ℈j. croci, ℈ß. rosar. rubr. fol. verben. rut. scord. Carduib. ana ʒß. galeg. ʒj. spec. diamargar. frig. ʒj. f. Pulvis, cujus ʒj. cum sacchari ℥j. in formam pulveris vel tabularum, saccharô in aq. acetos. angelic. rosar. vel Carduib. dissoluto: vel electuarii, redigi potest.

Pulvis cum moscho ejusdem talis est: ℞. rad. angelic. myrrhid. imperator. ana ʒij. tormentill. pimpinell. dictamn. scorzoner. vincetoxic. cruciat. morsus Diabol. enul. zedoariæ, galang. ana ʒj. aristoloch. gentian. aronis vel serpentariæ ana ʒß. santal. omniũ ana ʒj. cinamom. ʒij. lign. aloës ʒß. herb. Carduib. scord. meliss. salv. ana ʒj. rutæ ʒß. herb. scabiosæ, verben. acetos. lysimach. flor.

cordial. ana ʒj. sem. acetos. Coriandr. fœnicul. Carduib. ana ʒiß, citr. ocym. ana ʒß. baccar. laur. juniper. ana ℥ij. nuc. moschat. maceris, ana ʒß, succin. ʒiij. rasur. ebor. C. C. ana ʒj. unicorn. ℈j. lap. pretiosor. ʒj. bezoart. margarit. ana ℈j. bol. ppt. ℥ß. Corallior. ʒß. moschi, ambræ ana ℈ß. camphoræ ℈j. f. Pulvis.

Pulvis amarus ejusdem: ℞. radic. tormentill. dictamni, gentian. fol. Carduib. ana ʒß. bol. ppt. Corall. r. ppt. ana ʒj. D. cum aq. acetosæ.

Pro præservatione contra pestem Sennertus laudat sequentem pulverem;

℞. rad. tormentill. ʒj. Zedoar.
herb. scord. Carduibenedict. acetosæ ana ʒß.
sem. citr. acetosæ, ana ℈j. C. C. ust. ppt. ʒß.
terr. sigillat. Siles. ocul. ♋ ppt. bol. armen. ver.
oss. de cord. Cerv. ana ℈j. M. f. Pulv.

In peste Grülingius exhibet pulverem sequentem:

℞. C. C. ust. ppt. ⊖is Carduib. ana ℈ß.
lapid. bezoar Oriental. g. vij. M. f. Pulvis in aquâ Carduib. propinandus.

Pulvis alius Philippo Ingrassiæ in peste Panormitanâ Annô 1565. grassante commendatissimus:

℞.

℞. rad. tormentill. dictamn. Cretic. al gentian. santal. citrin. pimpinell. Z doar. rad. Carlin. gran. juniper. sem citr. fœnicul. anis. apii, petrosel. cin mom. opt. herb. scord. Carduibened calam. aromatic. ana part. æqual. Pulvis, cujus ℈j. cum ℥j. conserv. carni citr. datur infirmo.

Pulvis Joëlis in præservatione & curatione pestis talis est. ℞. scord. Carduibenedict summitat. C.C. debitô tempore collecti & succô scord. ppt. ana ʒij. rad. petasitid. sem. citr. excorticat. veronic. ana ℈j. Corall. r. ppt. ℈ß. f. Pulvis: adduntur flores ♀ris interdum, & cum aceto rut. & aq. Carduib. f. haustus. *V. Dunc. Liddel. lib. 3. de febr.*

Ejusmodi sunt species contra pestem Carduob. conspicuæ Thom. Jordani, *pest. phænomen. tract. 3.* Pulveres item antipestiferi M. Untzeri *antidotar. pestil. l. 2.* ut & Pulvis alexipharmacus J. Mesuæ *l. 3. de antidot:* ℞. bol. armen. acetô ppt. sem. rut. doronic. Carduibened. carab. xyloaloës, seric. crud. rad. tormentill. dictamn. tunic. scabios. croci, ambr. mosch. spec. diamarg. frig. ana f. Pulvis, vel cum sirupô de ribes Opiata. Magis arridet pulvis alexipharmacus Rolfincianus, *meth. spec. l. xi. c. 1.* semine Carduib. eminens: ut & Gr. Horstii pulvis bezoarticus sequens:

℞.

℞. pulv. rad. dictamn. pimpinell. angelic. tormentill. ana ℥j. zedoar. cortic. citr. C.C. ust. ppt. ana ʒvj. sem. rut. Carduib. ana ʒij. myrrhæ ℥ß. terr. sigillat. ℥j. ⊖is absinth. ʒiij. M.f. Pulvis, cujus dosis ℈ij. ad ℈iiij. *l. 7. de morb. malign. observ. 19.* Talis est pulvis Jobi Fincelii *tractatu de peste*.

Pulvis vitæ apud Bavaros Annô 1606. in peste usualis talis fuit: ℞. rad. dictamn. alb. tormentill. valerian. ver. angelic. serpentar. aristoloch. utriusque, vincetoxic. pimpinell. hirc. gentian. cruciat. zedoar. ana ʒij. been rubr. ʒiß. herb. scord. rut. dictamn. Cretic. carduib. salviæ utriusque, absinth. artemis. vel fl. tanacet. ana ʒij. nuc. moschat. cinamom. ana ʒj. gran. juniper. ʒiij. pulverisentur omnia seorsim subtiliter & cribellentur, mixtis deinde adde theriac. opt. ʒvij. temperentur & uniantur cum aceto optimo q. s. tandem exsiccentur ad fornacem calidam, ultimò teratur tota massa, cui adde iterum terræ sigillatæ Silesiacæ ʒij. camphoræ, ʒß. vel ℈j. M.f. Pulvis.

D.G. Budæi pulvis hujusmodi est: ℞. rad. tormentil. fol. Carduib. rosar. rubr. ana ʒj. sem. citr. juniper. ocym. Carduib. ana ʒj. rad. dictamn. zedoar. ana ℈j. Corallor. ʒß. terr. lemn. s. bol. purissim. ʒiij. spec. diamarg. frig. ʒij. camphoræ ℈ß. f. Pulvis subtilissimus, qui vel solus exhibeatur, vel ejus ʒj. excepta sac-

char.

char. coct. & dissolut. in aq. Carduib. ℥ij. r
digatur in formam electuarii vel tabularun
Apud eundem Vid. alium pulv. similem.

Celebris est pulvis Renodæi bezoartic
semine Carduibened. insignis, quem desc
bit *in antidotar. l.3. s.1. c.14.* ut & pulvis Mi
dereri *tractatu de peste p. 237.*

℞. rad. Carlin. Carduiben. dictamn. Cr
tic. ana ʒij. lap. bezoart. croc. Oriental. a
℈j. M. f. Pulvis, cujus dosis ʒj. cum aq. Cardu
ben. Eundem pulverem magnis extollit la
dibus J. Castellus Augustanus *tractat. de pe*
pag. 64. Probatus est pulvis alexipharmac
D. J. A. Ampsingi in plurimis infirmis Ann
1606. V. Author. *tractat. de peste pag.*
Hunc itidem Carduusb. auget.

Pulvis curativus Facultatis Medicæ Ma
purgensis 1597. præscriptus talis erat: ℞. ra
pimpinell. tormentill. dictamn. alb. peta
tid. gentian. phumagn. ana ʒij. fol. scord. c
ctamn. Cretic. sem. ocym. Carduiben. a
ʒiß. bol. armen. ppt. terr. sigillat. Turcic. te
sigillat. Hassiac. ana ℈iiij. cortic. citr. lig
aloës, santalorum omnium, croc. Orient
Corall. rubr. alb. unicorn. ver. succin. alb. c
de cord. Cerv. rasur. ebor. margarit. ppt. fl
♁ris ana ʒj. camphoræ, smaragd. ppt. sa
phir. hyacinth. ana ℈j. moschi, ambræ, a
℈ß. M. f. Pulv. cujus dosis in actu curatio
est ʒj. præservationis ℈ß.

J. Qu

J. Quinterius Antoniacenus *comment. de ratione vict. & Med.* sequentem pulverem in peste efficacem fuisse scribit: ℞. rad. angelic. gentian. cinamom. santal. rubr. zedoar. sem. citr. acetosæ, ana ʒij. ramenti eboris, Carduiben. cortic. citr. ana ʒiß. sacchar. q. s.

D. J. Steinmetz *in instructione pestil. Annô 1599. editâ* pulverem pro plebeiis sequentem habet:

℞. pulv. fol. acetos. absinth. scord. rut. Carduib. scabios. ana ʒj. rad. valerian. enul. campan. olsnit. tormentill. bistort. serpentar. ana ℈iiij. vincetoxic. gentian. pimpinell. polypod. q. ana ℈ij. angelic. opt. dictamn. alb. zedoar. ana ʒiß. sem. acetos. citr. excorticat. ana ℈j. rutæ, Carduiben. ana ℈iiß. granor. juniper. ℈iiiij. baccar. laur. Nô. vij. sacchar. albissim. ℥v. M. exactè & contere in pollinem. S. **Pulver vor das Gesinde/ oder die Armen.**

Elegantissimum pulverem bez. Carduobenedictô conspicuum describit D. M. Martini *in tractat. de peste, Annô 1598. edito:* pulverem pro junioribus ibidem vide talem:

℞. bol. armen. acetô caryophyllatô ppt. C. C. ust. ppt. terr. Lemn. ver. ana ℈ij. sem. acetos. coriandr. ppt. Carduib. citr. excorticat. rut. ana g. xxvij. santal. alb. citrin. margarit. ppt. ost. de cord. C. ana ℈j. rad. tormentill. scabios. dictamn. alb. succin. alb. ppt. ana

ʒß.

℥ß. Corallior. rubr. albor. lign. aloës. seric crud. tost. ana g. xxv. flor. nymphææ, rosar. rubrar. ana g. xv. spec. diamargar. frig. cordial. temperatar. ana ℈iiß. croci, g. vij. moschi, ambræ, ana g. v. Ex omnibus fiat pulvis tenuissimus.

Electuar. D. Sennert. *lib. 4. de febr. c. 5.* ad præservationem pestis ordinatum hujusmodi est: ℞. rad. angelic. valerian. vincetoxic tormentill. helen. olsnit. zedoariæ, ana ʒj. di ctamn. Cretic. terr. sigillat. Silef. C.C. ana ʒß. Pulverisentur subtilissimè & incorporentur cum roob sambuc. juniper. nucum, melli despumat. ana q.s. addendo sub finem Conserv. acetos. Carduiben. scord. rosar. ana ℥ß ☍ è bacc. juniper. ʒß. balsam. ♀ris ℈ß. myrrhæ, ʒj. M. f. Electuarium.

Celebris est antidotus P. Ponæ, quam citat Sennertus *lib. 4. de febr. c. 5. p. m. 453.* Cardui sancti ingressu insignitam.

Electuariô seq. Felix Platerus Aô 158 feliciter usus est: ℞. rad. angelic. imperato ana ʒij. tormentill. Carlinæ, vincetoxic. pin pinell. morf. Diabol. phu ver. ana ʒj. zedoariæ ʒß. gran. juniper. ʒij. baccar. laur. sem. angelic. acetosæ, Carduib. ana ʒiß. ci mundat. ʒß. fol. rut. Carduiben. ana ʒj. cr ci, piperis, maceris, ana ʒß. rasur. C.C. & eb fis ana ʒj. bol. ppt. cum succ. citr. ℥ß. opii f. Pulvis, adde camphoræ ℈ß. nucleor. nu

rc

rec. ficuum ana ℥ß. facchari finisſimi ℥ij. mellis ℥xij. f. Electuarium.

Idem adhuc excellentius electuarium parat hôc modô: ℞. theriac. opt. ℥iij. rad. tormentill. ſem. juniper. Carduiben. acetoſ. ana ʒij. bol. ppt. ℥ß. raſur. eboris, ʒj. Corall. ʒiß. ſpec. diamarg. frig. ʒj. cum ſirup. acetoſitat. citr. f. Electuarium.

Electuarium prophylacticum in peste, Bartholinus *in ciſtâ med. p. 164.* tale habet:

℞. rad. imperator. Angelic. granor. juniper. ana ʒij.
ſem. Carduib. acetoſ. ana ʒiß.
bol. ppt. cum ſucc. citr. ℥ß.
raſur. C.C. diamarg. frig. ana ℥j.
theriac. vet. opt. mithridat. ana ℥j. cum ſirupo acetoſitat. citr. f. l. a. Electuarium. Item hoc *p. 182.*

℞. rad. angelic. domeſtic. imperator. zedoar. ſem. angelic. domeſt. gran. juniper. fol. rut. bol. armen. pinguis irrorati ſuccô citr. & rurſum exſiccat. ana ℥j. cinamom. rad. tormentill. cardopatii ſ. Carlinæ, vincetoxic. pimpinell. morſ. Diabol. phu ver. domeſt. ſem. acetoſ. citr. mundat. Carduib. baccar. laur. fol. Carduiben. croci, C.C. uſt. ana ℥ß. piper. long. maceris ana ʒij. f. Pulvis tenuis ex omnibus: ℞. hujus pulveris ℥viij. ʒiij. nuc. jugland. non rancidar. pulpæ ficuum ana ℥ij. facchar.

 finiſ-

fmiſſim. ℥viij. mellis puriſſimi cum vinô Hiſpanicô deſpumati & decocti ad ſpiſſitudinem ſirupi ℔iij. ſpir. ⊕li ℈ij. M. f. Electuar.

Antidotum contra peſtem Wieri *obſerv. varar. l. 1.* tale eſt: ℞. theriac. elect. ℥iij. rad. tormentill. baccar. juniper. ſem. Carduib. ana ʒiß. acetoſæ, citr. ana ʒj. bol. armen. ppt. ℥ß. ſpec. diamarg. frig. ℈ij. raſur. eboris, ʒj. ſirup. acetoſitat. citr. q. ſ. f. Conditum in aq. Carduiben. exhibendum.

Electuarium præſervans in peſte Carduob. eminens V. apud J. D. Mylium *baſil. chim. p. 699.*

Felix Platerus *de febr. 171.* theriacæ ʒj. cum ſucc. ſcabioſ. & Carduib. ana ℥j. in vinô disſolvit & exhibet.

Antidotum auream Hadrianæam V. apud Mynſicht. *ſ. 3. p. 60.*

Electuarium præſervans Magnif. Dn. D. Rolfincius *meth. ſpec. l. 11. ſ. 3. c. 3.* præſc. tale:

℞. electuar. camphorat. ʒvj. pulv. rad. contrayerv. ℈ij. C. C. uſt. ppt. ʒij. ♀nii diaphoretic. ʒß. ⊖is juniper. Carduib. ana g. xv. ol. deſt. rut. angelic. ana gt. iiij. camphoræ, ℈ß. ſirup. Carduib. q. ſ. M. S. Præſervier-latwerge.

Opiatam J. Palmarii Carduib. partibus refertam V. *l. 2. de febr. peſt. c. 20.* Liquor omnium

mnium præstantissimus Carduob. insignis, ut & destillatum V. ibidem.

Electuarium præservans pro pauperibus facile paratu à Bavaris Medicis Annô 1606. tale ordinatum est: ℞. Caricar. pingv. Nô 40. vel 50. Coq. in aq. Carduiben. ad pultis consistentiam, exprime per setaceum, adde medullæ nuc. jugland. acetô maceratar. fol. rutæ ana ℥ij. baccar. juniper. rad. tormentill. pulv. vitæ supra descripti ana ℥j. ⊖is, ʒij. croci ʒj. cum aceto & melle mixta f. Electuarium.

Opiatam Salomonis D. Jouberti Carduôb. conspicuam V. apud J. Renodæum *antidotar. lib. 3. s. 2. c. 9.* Opiata Petri Drœti pro pauperioribus talis est:

℞. rad. angelic. zedoar. tormentill. gentian. ana ℥j. sem. Carduiben. citr. ana ʒij. hæc in pulverem redacta coque lentô igne ad 2. vel 3. horas: deinde exprime fortiter, expressionem coque cum saccharo ad cõsistentiã opiatæ. Dos. ʒj.

Antidotus contra malignitatem Marcelli Donati *in histor. med. mirab. l. 7.* talis est: ℞. theriac. elect. ℥iij. rad. tormentill. baccar. juniper. sem. Carduiben. ana ℥iß. bol. armen. ppt. ℥ß. spec. diamarg. frig. ℈ij. sem. acetosæ, citr. rasur. eboris, ana ʒj. sirup. acetositat. citr. q. s. Exhibeatur in aq. Carduib. q. s.

El. diapetasites *D. Joh. Asveri Ampsingi Rostochiensis Physici*, quô Aô 1605. usus est, describitur *in tract. de pest. p. 33.* ℞. rad. petasitid. ʒvj. zedoar. ʒiij. angelic. tormentill. Carlin. aristoloch. utriusque, ana ʒiß. cort. citr. ʒij. bol. armen. ppt. ℥ß. herb. scord. ver. dictamn. rut. Carduib. melissophylli, ana ʒiij. sem. citr. Carduib. baccar. juniper. laur. ana ʒiß. sem. acetos. ʒj. flor. Calendul. ʒiij. oss. de cord. C.C.C. ras. eboris rasi ana ʒiß. margarit. ppt. Corallor. ppt. seric. crud. ana ʒj. Conserv. acetositar. citr. acetosell. rosar. flor. borrag. ana ℥ix. fol. ☉ri Nô vij. sirup. acetositat. citr. vel sirup. acetos. s. q. f. f. Electuarium, magnitudine nucis myristicæ offerendum.

Franc. Joël *in tract. Germanico de peste* Aô 1591. grassante describit theriacam domesticam, paratu facilem, quæ talis est:

℞. Caricar. pingv. ℥iiij. medull. nuc. jugland. ℥ij. rutæ ℥j. scord. Carduib. tormentill. ana ʒij.

Concindantur, & vini vel aceti rosati momentô irrorata Misc. datur magnitudine nuc. jugland. dimidiæ.

Electuarium Joh. de Vigo Carduôb. exaltatum describit Dominicus Leonus Lunensis *meth. cur. tum. p. n.*

Electuarium D. J. Schröderi, magnam Carduibened. quantitatem recipiens, describit

bit D. J. Steinmetz *in instructione pestil. Annô 1599. editâ.* Electuarium ex dictamno ejusdem tale est:

℞. rad. gentian. cml. campan. ana ℥iß. tormentillæ ℥j. angelic. ʒx. dictamn. alb. ʒxiv. summitat. Carduib. ℥ij. sem. acetosæ, ℥j.

Radices macerentur acetô per horas 6. & iterum exsiccentur, pulverisenturque. Quibus omnibus adde Conservam borrag. nymphææ, ana ℥ij. M. cum sirup. de succ. Carduib. atque oxymel, s. q. f. f. Electuarium, D. in fictil. S. Diptamlatwerge.

Electuarium Basileense superiore seculô usuale describit D. Matth. Martini *tractatu de peste, tale:*

℞. rad. angelic. domestic. imperator. zedoar. sem. angelic. granor. juniper. fol. rut. recent. boli opt. pingvis, irrorati succô citr. ac denuò exsiccati, ana ʒij. cinamom. rad. tormentill. carlin. vincetoxic. pimpinell. morf. Diabol. phu ver. sem. acetosæ, citr. mundat. Carduiben. baccar. laur. ana ℈iiij. fol. Carduiben. croci, C. C. ust. ana ʒj. piper. long. maceris, opii, ana ʒß. Pulverisatis admisce nuc. jugland. non rancidar. pulp. ficuum ana ℥ß. sacchar. albissim. ℥ij. mellis opt. vinô præstantissimô despumati, & ad sirupi consistentiam decocti ℥xij. spir. ⊕li ʒß. f. l. a. Electua-

 rium,

rium,quod idem ferè eſt cum ſuperiore Th. Bartholin.paucis exceptis.

Infuſum vini contra peſtem F. Plateri *de febr p.151.* tale eſt: ℞. rad. tormentillæ, dictamn. ſuccif. pimpinell. ana ℥iß. rad. valerian. imperator.angelic. ana ℥j. rad. ſerpentar. gentian. ana ℥ß. fol. Carduibenedicti, ſem Coriandr. ana ʒj. Cinomom. ʒiij. incidantur & infundantur in vinô albô & paucô acetô vel vinô: bibat infirmus ſæpè mane. Ibidem ſuccum Carduib. inſpiſſatum in propria aqua deſtillatâ propinat.

Potio antipeſtifera Grülingii talis eſt: ℞. aq.theriacal.camphorat.ʒß. lap. bezoar. g.iiij. ſirup.de ſcord.℥j. ſpec. liberant. ℈j. aq.Carduib.℥iiß.f.Potio.Rotulas & morſulos V. ibidem.

Spiritus fuliginis quernæ in aq. Carduib. exhibitus, ſecretum eſt in peſte.

Clariſſ. Simon, Pauli, *quadripartit. Botanic. claſſ.3.* de Carduob. hæc habet: Peſtis tempore & ſubingruentibus febribus petechialibus,morbillis ac variolis,dici non poteſt,quantoperè Carduus ſanctus proſit: in quem finem eſſentia & Sal ex eô ſpagyricè confecta in illius ſtillatitiâ aqua,eleoſaccharo citri,aut ſirupo corticum vel acetoſitatis citri edulcata ægris propinari poſſunt.

Poteſt etiam ex medicamentis è Carduob. paratis & conjunctis potio ſequens parari:

℞.

℞. aq. Carduib. ℥iß. extract. ejusd. g. vj. spir. Carduib. ʒß. salis eiusdem ℈ß. sirup. Carduib. ʒiij. M. D. S. Schwitztränck-lein.

Potio sudorifera in febribus pestilentibus à Lazaro Riverio *pr. med. l. 17. c. 1.* describitur talis;

℞. aq. ulmariæ, Carduibened. ana ℥ij. succi limonum, ℥j. theriac. veteris, ʒß. ℈ij. vel ʒj. prout major vel minor calefaciendi metus est. M. f. Potio, sumenda tepidè, corpus tegendo paulo plus solitô.

Decoctum sudoriferum pro pauperibus tale à Bavaris Medicis ordinabatur Annô 1606. ℞. cortic. interior. fraxin. ℥iiij. rad. bardan. petasitid. sarsæparill. ana ℥ij. fol. Carduib. M. iij. aq. font. ℔ix. Coque s. a. ad medietat. consumpt. & post residentiam f. Colatura post 12. horas, quæ servetur usui. Dosis ℥iv. cui electuarium quoddam admisceri potest. V. supr.

Infusum prophylacticum Brunneri. *Consil. p. 419.* tale est: pulv. scord. ʒij. Carduib. ℥ß. terr. sigill. Siles. ʒiiß. C. C. ust. ʒiß. nuc. vomic. ℈iiij. salis absinth. Carduib. angelic. ana ℈ij. ♀nii diaphoret. ʒß. aq. Carduiben. scabios. ana ℔j. acet. lil. conval. ℥iv. theriac. Andromach. ʒiiß. M. S. Schweißwasser.

Sæpè laudatus Felix Platerus *de febr. p. 177.*

℞ succo acetosæ, borrag. pomor. redolen
scabios. ana ℥iß. aceti rosar. ℥ß. aq. Carduil
rosar. scord. ana ℥iiij. cum s. q. sacchari jule
bum parat, quem santalis aromatis. addend
camphoræ g. v.

In aq. Carduiben. s. q. bezoarticum mi
nerale & animale cum sale scordii & Car
duib. probè mixtà antidoti locô exhiber
possunt.

Præcipitati Solaris g. iij. vel 4. cum ex-
tracti Carduib. ℈ß. mixta in aqua Carduib.
propinantur. D. J. Ebelin. *In Idæa loimod.*

Isbr. Diemerbroccius *de peste l. 3. c. 5.* se-
quentem haustum commendat: ℞. extract.
Carduib. rut. salis Carduib. ana ℈ß. sal. scord.
℈j. theriac. Andromach. diascord. Fracastor.
ana ℈ß. aq. theriacalis, aceti bezoart. ana ℥j.
M. f. Haustus.

Item. ℞. salis Carduib. ℨß. aq. theriacal.
℥ij. succ. citr. ℥ß. M. f. haustus.

Item: ℞. radic. petasitid. angelic. helen.
ana ℨj. herb. rut. Carduib. scord. ana Mß.
vin. alb. q. s. coq. s. a. Hujus colaturæ ℞. ℥ij.
vel ℥iij. salis Carduib. ℈j. theriacæ, ℈ij. f.
Haustus.

Apozemata curativa, quæ Carduumb. re-
cipiunt, *V. ibidem.* Idem *l. 4.* seq. haustum
cuidam puellæ cum magno levamine præ-
scripsit: ℞. extract. Carduiben. ⊖is ab-
sinth. ana ℈j. sal. Carduib. ℈ß. theriac. An-
dro-

dromach.ʒj.aq.theriacal. & Carduib. ana ℥j. ol. ⊕li gt. xv. M. f. haustus. Ad sitim propinat sequens julapium: ℞. aq. Carduib. ℔j. scabios. acetos. ana ℔ß. sirup. de succo citr. ℥ij.ol.⊕li q.s.ad grat. acor. M. f. Julebus. Plurima alia ex Carduob. V. apud eundem in historiis curationum ferè omnium.

Potum in febribus malignis valde utilem, & paratu facilem V. apud J. Palmarium, *l.2.de febr.pest.c.16.* ℞. aq. simpl. cum ʒij. scobis C.C.coctæ ℔iij.aq. Carduib. ℔iß. sacchar. ℥iij. cinamom. ʒj. succi limonum ℥iß. Coletur.

Prægnantibus inservit potio sudorifera sequens:

℞. sirup. de limon. ℥iß. aceti bezoartic. ℥ß.aq. fœnicul. pimpinell. Carduib. ana ℥j. spec.diamarg.frig.ʒj.rotul.man. Christ. perlat.ʒij.M.f.Potio.V.Hartmannus *de curatione peste infectorum p.m.593.*

Oxymel Carduibenedicti commendat in præservatione pestis Duncan. Liddelius *lib. 3.de febr.tale:*

℞. aq. Carduibenedicti part. iij. aceti & succi acidi citri ana part. j. cum mellis q. s. aromatisetur pulv. cinamom. lign. aloës,&c.

Aquam vel potius haustum pro gravidis Nobiliss. Rolfincius *meth. special. lib. 11. c. 12. s.2.* præscribit talem: ℞. aq. Carduib. ℥iij.

acetoſ. ℥iß. aceti caryophyllat. ʒij. rad. p
taphyll. ʒiß. tormentill. ʒj. zedoar. ʒß. I
ſa & contuſa bulliant unâ atque alterâ e
litione: in colaturâ diſſolve mithridat. el
℈ij. ſpec. liberant. ſ. aloë. elect. de gem
ana ℈ß. M. f. hauſtus. D. S. Gifftwaſſer
Schwangere.

Ubi ſitis peſte correptos valdè urg
Crato ſequentem Julebum præſcrib
℞. aq. Carduib. ſcabioſ. acetoſ. borrag
ana ℔ß. ſirup. è ſucc. Carduibened. è c
citr. acetoſitat. citr. ana ℥j. camphoræ, g.
M. f. Julebus.

F. Reineccerus *in theſ. Chim. l. 6.* oleu
Vitrioli cum aq. Carduib. pro præſervat
ne peſtis exhibet.

Poppius *lib. 2. de præp. med. Chim.* ſpi
terræ ſigillatæ ℈j. cum aq. Carduib. con
peſtem propinat.

Emulſionem ſudoriferam Excell.
Bartholinus *in ciſt. med. cap. 3.* talem hab
℞. aq. Carduiben. ℥iiij. ſem. citr. ʒiß. n
ʒj. terr. ſigillat. ʒß. ſirup. è ſucc. ſcabioſ.
M. D. S. Schwitzmilch.

Emulſionem diureticam in peſte taler
habet Duncan. Liddelius *lib. 3. de f*
℞. ſem. napi, Carduib. ana ʒiß. melon, ʒ
citr. excorticat. ʒß. cum aq. Carduibened.
ſcabioſ. ana q. ſ. f. emulſio, vel man. Chr
perlatis vel ſirupô limonum dulcoranda.

E

Extractum seu antidotum contra pestem V. apud M. Untzerum *l.3. de peste.* Extractum compositum contra pestem V. supra *cap.6.*

Rotulis M. Untzerus *tract. de peste l.2.* utitur sequentibus: ℞. extract. scord. & Carduib. ana ʒj. ol. angelic. ℈j. sacchar. in aq. rut. dissolut. q. s. f. l. a. rotulæ. *V. c.6.*

Morsuli ex omnibus ferè Carduib. partibus conjunctis tales conflari possunt:

℞. Conserv. Carduibened. ʒiß. pulv. ejusdem ℈iiij. extract. Carduibened. g. xv. sacchar. albissim. in aq. Carduibened. propriô Sale essentificat. q. s. dissolut. ℥iiij. in fine insperge flor. Carduib. tenerior. exsiccat. ℈ß. vel ℈j. & adde ol. stillat. Carduib. gt. iij. f. l. a. Morsuli.

Ad eundem modum rotulæ concinnari possunt: Sunt enim non pauci, quibus hic in præscribendis remediorum formulis modus, quantumvis simplex, vehementer arridet: *V. Paracels. tom. 1. lib. 4. c. 10.*

J. Hebenstreit, Medicus olim Erfurtinus commendat in peste sequentes morsulos: ℞. spec. diambræ, diamosch. dulc. aromatic. rosat. diarrhod. ana ʒj. spec. liberant. s. aloë, confect. cordial. ana ℈ij. rad. dictamn. tormentill. zedoariæ, ana ʒj. bol. armen. ver. ppt. croc. ana ʒß. cinamom. cortic. citr. ana ʒij. doronic. Carduibenedict. caryophyllor. off. de cord. Cerv. nuc. vomic. unicorn. ana

ana ℈j. camphoræ, ℈ß. sacchar. alb. dissolut. in aq. rosat. mosch. q. s. f. l. a. Morsuli.

Sirupum Felix Platerus *de febr. p. 168.* talem parat: ℞. rad. angelic. tormentill. dictamn. pimpinell. cruciat. ana ℥j. imperator. zedoar. ana ℥ß. fol. Carduiben. verben. rutæ, chelidonii, calendulæ cum floribus, salviæ ana aridor. ʒiij. gran. iuniper. ℥ij. baccar. laur. ℥iß. f. decoctio in vino, colatur. adde sacchar. quart. j. decoquantur in formam sirupi. Capiat ℥j. per se vel dissol. in aquis convenientibus.

Sirupus contra pestem M. Untzeri *l. 2. antidotar. pestil.* talis est: ℞. succ. scord. depurat. ℔iij. succ. limon. depurat. succ. scabios. ana ℔j. in quibus macerentur rad. angelic. ℥iß. zedoar. ʒvj. fol. dictamn. Carduiben. ana Mj. rutæ Pj. Conserv. flor. bugloss. helen. & rosmarin. ana ʒvj. cinamom. ʒij. croci, ℈j. Omnibus in matracium inditis, fiat digestio in B. M. per 2. aut 3. dies: deinde exprimantur, & cum albumine ovi clarificentur. Hæc digestio semel adhuc repeti potest, & expressio fiet nobilior. Huic succo ita depurato addatur sacchari s. q. & f. sirupus: de quo datur cochlear j. cum aq. Carduib. vel ulmar. ad præservationem & curationem pestiferæ luis. Talem sirupum invenies apud D. G. Budæum *tract. de peste pag. 299.* Mündererum *tract. de peste p. 236.*

Sirupum ſcordii compoſitum Carduôbened. inſignem, admirandis in affectibus venenatis præditum virtutibus *V. in pharm. dogm.reſt.Querc.l.1.cap.12.*

Salia ſua Chimici extollunt in peſte, quorum omnium anteſignanum eſt Sal Carduib. in propria aquâ ad g.x.xij. usque ad ℈j. exhibendum. *Hæfer.Herc.Med.l.2.p.94.*

Ut putredo peſtifera inhibeatur, febri malignæ reſiſtatur, incendiumque viſcerum extinguatur, præſcribit ſæpè laudatus Sennertus mixturam ſequentem: ℞. aq. Carduiben. acetoſæ, ſcabioſ. ana ℥iij. roſar. ℥j. cinamom. ℥j. ſucci citri, granator. ana ℥ij. extract. croc. ℈ß. ſolut margaritar. Corallor. C.C. ana ℈j. Confect. alcherm. ℈ij. M.

Mixtura bezoartica Phil.Grüling. *lib.pr. 5.part.2.* hujusmodi eſt: ℞. extract. carnis viperin. ʒij. magiſter. Solis, quod paratur ex calce Solis edulcorata, & commixtâ cum ambrâ, moſchô, & magiſteriô perlar. ℈ij. lapid. bezoartici ʒß. diſſolut.in S.V. & eôdem iterum abſtractô add. ſucc. rad. Carlin. recent. condenſat. ſucci Carduibenedict. ſucci ſcord. inſpiſſat. ana ʒj. ol. angelic. ſuccin. zedoar. juniper. ana gt. vj. f. horum mixtio, & ſervetur in pyxide argenteâ inauratâ ad uſum. Doſis ℈ij. plus minusve.

Mixtura contra peſtem Rolfinciana: *Chim.in art.form.redact.c.11.p.m.267.*

℞. mix-

℞. mixtur. simpl. diaphoretic. ℥iiii.
essent. granor. juniper. vinô Malvaticô parat. angelic. rutæ, scord. melissæ, carduiben. gentian. ana ℥i. croci ʒ j.
spir. C.C. cum ⊖e volatil. ℥i. lign. sanct. eben. rectificat. ana ʒ j.
sirup. acetositat. citr. scordii, Carduibened. cerasor. & caryophyllor. scorzoner. ana ℥v.

Stent in digestione horarum 24. asserventur in vase in quo suspendatur nodulus ambræ ℈ß. moschi ℈j. Est alexiterium illustre. Dantur ʒ j. ʒiij. in vinô ad præservationem, in aqua scordii ad curationem.

Mixtura sudorifica Catholica ejusdem.

℞. mistur. simpl ⊕lat. ♆risat. theriacal. camphorat. ℥j. spir. lign. sanct. acid. ℥ß. quern. acid. rectificat. ʒvj. corylin. ℥ß. sirup. Carduib. scord. acetositat. citr. perlat. ana ℥ij. M. Dosis Cochl. j.

Mixturas alias bezoarticas duas V. apud M. Untzerum *de lue pestif. l. 3. p. 1639. & 40.* quarum postrema eadem est cum supra memoratâ Grülingianâ. Plures alias mixturas antipestiferas Carduobenedictô eminentes V. apud M. Untzer. *antidotar. pestil. l. 2. s. 5.*

Tinctura composita alexipharmaca Rolfinciana.

℞. rad. contrahiervæ, scorzoner. zedoar. imperator. bistort. acor. ver. tormentill. angelic.

gelic. vincetox. ireos flor. dictamn. alb. palm. Christ. ana ℥j.
herb. scord. nostrat. rut. ana Mij.
sem. anis. fœnicul. ana ℥j. Carduib. Mariæ ana ℥ß.
citr. baccar. herb. Parid. ana ℥j.
flor. rosar. rubrar. Calendul. caryophyll. hortens. flor. plen. ana Mß.
lign. santal. rubr. ℥ß.
galeg. Mß. cinamom. caryophyllor. macis ana ʒiij.
theriac. mithridat. ana ℥iij.

Contusa contunde, & mistis omnibus superinfundatur spir. vin. ex fecibus destillat. q. s. ad justam superemiuentiam: coloratus in leni digestione spiritus in peculiari vase asservetur. Post decantationem, novus spiritus affundatur: iterum defundatur, & priori jungatur: tandem

℞. mistur. simpl. 🜔l. ♀. theriacal. camphorat. ℥v.

Permista prioribus colentur per linteum subtile. collectus spiritus omnis leniter exhalat. S. ut supra. *Vid. Chim. in art. form. redactam l.3. s.3. c. x p.198.*

Hujus generis est Tinctura bezoartica, Excellentissimi quondam Poliatri ac Chimici D. J. Michaëlis.

Celeberrimus Thomas Bartholinus *in-*

cisâ

ciſtâ Med. p. 491. mixturam ſudoriferam ſequentem laudat:

℞. Electuar. diaſcord. ℥ß. ſirup. Carduib. ℥vj. aq. ſcord. Carduibened. ana ℥ijß. analept. Rulaud. ℥j. M.

Celebria ſunt in curationis & præſervationis actu Elixiria Tychonis Braheñſis, peſtilentiale Crollii, quæ in aq. Carduib. exhiberi poſſunt.

Elixir vitæ Budæi, quod deſcribit *tractatu de peſte cap. 9.* tale eſt:

℞. cinamom. opt. ℥ij. ſcord. roſar. rubr. lign. aloës crud. ana ʒij. macis, Cardamom. utriusque, caryophyllor. nuc. moſchat. galang. ana ℈ij. ſantal. citrin. rad. angelic. ana ʒj. Coriandr. ppt. ſem. aniſ. ana ʒß. gran. juniper. ſem. Carduib. ana ℈j. moſch. g. xx. vin. ardent. rectificat. ℔iiij. ſtent in infuſione per 15. dies: poſtea Coletur. Colatur. adde miv. cydon. ſirup. è cortic. citr. ana ℥vj. M. & filtra.

Electuarium de baccis juniperi habet Chriſt. Wirſung im Artzneybuch *part. 6. c. 15.* ℞. nucleor. nuc. juglend. baccar. juniper. ana ℥ij. probè contuſis adde mellis deſpumati ℥iiij. cinamom. zz. macis, caryophyllor. ana ʒj. rad. dictamn. alb. tormentill. zedoar. cort. citr. rutæ, Carduib. hyperic. ana ℥ß. gran. paris, aloës, Coriandr. ppt. angelic. been rubr. bol. armen. terr. ſigill. ana ʒj. M.

Areæ

Arcanum Martini Stellingii contra pe-stem tale est:

℞. salis perlar. Corallor. ana ℥ß. absinth. Carduiben. salis cinnamom. ana ℥j.
theriac. Andromach. ℥iij. Conf. Alcherm. ℥ß.
electuar. de ovo, ℥ij. probè commixtis adde flor. 🜔ris, ℥ß. extract. juniper. tormentill. ana ℥ß.
terr. sigillat. C.C. phil. calcinat. ana ℥j.
ol. de cord. Cerv. ℥ß. Mixtis exactè adde 🜕 stillatit. cortic. citr. cinamom. ana ℥ß.

Asserventur in pyxide ad usum. Dosis hujus arcani est, quantum capit cultelli cuspis in aq. Carduibenedicti. Sed nimia quantitas oleorum ingredi videtur hoc compositum. Aliam antidotum *V. ibid. tractat. de peste pag. 49.*

Extractum cardiacum majus pro magnatibus, item aliam antidotum majorem pro magnatibus Vid. apud Quercetanum *in pestil. alexicac. pag. 302. 306.* Antidotus cardiaca minor ejusdem minoris impensæ talis est:

℞. succ. scord. rut. caprar. Carduib. ulmar. ana ℥iiij. Omnes isti succi indantur in alembic. vel matrac. vitr. cap. digerantur in B. M. & postea materiam eorum crassam & terrestrem, s. feces in fundo residentes, à tenuiori & puriore substantiâ separando, depuren-

purentur, juxta artis præscriptiones à nobis supra constitutas. Super ℥x. prædictorum succor. benè depurator. adjiciantur rad. angelic. zedoar. dictamn. cortic. citr. sem. Carduib. acetos. ana ℥iß. cinamom. myrrhæ, ana ʒvj. croci, ʒij. camphoræ, ʒj. omnia minutim contundantur, & cum dictis succis permisceantur, deinde in B. M. per duos vel 3. dies digerantur, digesta postea sub prælô fortiter calidè exprimantur, & expressioni iterum adjiciantur theriac. optim. ℥j. confect. de hyacinth. & alcherm. a. ℥ß. perlar. ppt. C.C. ppt. spec. diambr. & de gemm. ana ʒiß. omnia iterum per 2. aut 3. dies in B. M. digerantur, dein liquor omnis per alembicum ad ignem balnei vaporosi eô usque destilletur, donec materia in fundô remaneat, atque subsideat in formam mollis opiatæ. Sic enim antidotum admodum excellens præparabis, cujus dosis ℈j. ad præservationem pestis, ad curationem verò ʒß. vel ʒj. in aquâ quâdam alexipharmacâ.

l. 4. de febr. c. 11. In febribus pestilentibus & malignis D. Sennertus efficaces & præ aliis penetrantes esse scribit aquas destillatas, quas succus & folia Carduiben. ingrediuntur:

℞. succi ex foliis recentibus & viridibus, galegæ, verbenæ, borragin. scord. meliss. Calendulæ, acetosæ, Carduiben. plan-

plantag. è rof. incarn. ana ℔j. limon. maturor. f. citr. ℔ij.
acet.rub.id.rutæ, ana ℔j.
fem. citr. recent. ℥j. portulac. ℥ß.
flor. nymphææ alb. recent. ℥iiij.
Cortic.fraxin. recent. manipul.
Pulverifanda pulverifentur, & infundantur per triduum in fuccis prædictis, poftea deftilla f. a. per organa vitrea. Ibidem V. aliam aq. cum Carduôb. ut & feq. ℞. fucc. citr. acetof. endiv. galeg. taraxac. borrag. ana ℔iß. carduib.cardui Mariæ, fcord. fcabiof.rofar.provincial. ana ℔j.
pomor.citr.cum cortic. & fem. concifor. Nô vj. rafur. C. C. crud. ℔ß. ftent in infufione per horas 24. poftea deftillentur.
Talis eft aqua ad febres ardentes Quercetani *pharm.dogmat.reftit.lib.1.c.7.* ut & aqua bezoartica Mart. Stelling. *p.58.* ℞.herb.Carduib. Mj. rad. enul. zedoar. Imperator. carlin. dictamn. alb. angelic. ana ℥j.gentian. pimpinell. tormentill.fantalor. omniũ, ana ʒvj. petafitid. ferpentar. valerian. ana ℥j. Incifis grofsô mod. adde mofch. opt. ℈j. gr. v. camphoræ, ℈iiß. theriac. mithridat. ana ℥iß. fpir. vin. Menf. iiij. ftent per dies 4. poftea deftillentur igne lentô, & ferv. pro ufu. Dof. Cochl. j. mane & vefperi in aq. Carduibenedicti.

Aquam bezoarticam V. ap. Matthiolum, & Hartmannum *pr. Chim. p. m. 32.*

Aqua bezoartica Crügneri.

℞. radic. levistic. pimpinell. enul. tormentill. ana ℥ij. flor. hypericon. sambuc. Calendul. ana Mj. baccar. juniper. sem. acetos. ana ʒvj. succ. scabios. bugloss. Carduib. meliss. ana ℔iij. destilla s. a.

Aquam theriacalem aliam V. in pharmacopœâ Ambstelredamensi *p. m. 13.* item apud J. D. Mylium *basilic. Chim. lib. 6. p. 891.* D. Brunnerum, *Consil. 42. p. 234. it. Consil. prophylactic. tempore pestis p. 418.* Quercetan. *pharmacop. dogmat. restitut. lib. 1. c. 7.* Elegans est aqua theriacalis Duncan. Liddelii *l. 3. de febr. c. 5. p. m. 236.* Hanc Carduusb. & ipsius aqua maximam partem constituunt. Maximarum virium in peste est Aqua Solis Thom. Jordan. de pestis Phænomen. *tract. 3. p. 519.*

℞. majoran. salviæ, absinth. fol. laur. ana Mß. Carduib. granor. juniper. sulphuris viv. ppt. ana ℥iiß. radic. tormentill. valerian. serpentar. diptamn. gentian. mors. Diabol. ana ℥ij. cinamom. ℥iß. caryophyllat. zedoar. angelic. vincetoxic. enul. ana ℥j. rad. liquirit. ʒx. flor. borrag. bugloss. violar. ana ℥ß. pomor. aurant. integror. Nô iij. baccar. laur. ʒiij. sem. anis. foeni-

fœnicul. Coriandr. ppt. ana ℨiiß. nucis vomic. fantal. citrin. zz. nucis mofchat. macis ana ℨij. lign. aloës ℨ.ß. piper. long. granor. paradyf. ana ℈iiij. Incifa & contufa infundantur in aq. vitæ ℔. viij. Malvatici ℔. vj. per dies 14. Poftea cola & exprime. Expreffioni adde theriacæ, mithridat. ana ℥ijß. trochifcor. de camphorâ, ℨiiß. deftill. lentô igne f. a. Factâ deftillatione imponantur fequentes fpecies: ℞. rhabarbar. elect. ℨiiß. fpec. electuar. de gemm. diambr. diamofch. dulc. diamargariton. ana ℨj. ambræ ℈ß mofchi g. iiij. fol. auri Nô xx. fpicæ, fquinanth. ana ℈ß. facchar. Cand. fi dulcis effe debet, ℥iiij. reponatur in vitrum & fervetur ufui. Dofis communis eft ℥ß.

Aquas theriacales M. Untzeri *V. l. 3. & antidotar. peftil. l. 2. f. 5.* Aquam Mindereri contra peftem, quam fuccus Carduib. nobilitat Vid. apud Senn. *lib. 4. de febr. c. 6.* In curationis actu Felix Platerus inter aquas felectiores & probatas hanc habet *l. de febr. p. 165.*

℞. lign. guajac. ℔ß. rad. angelic. imperator. gentian. ana ℥j. ireos, zedoar. ana ℥ß. fol. Carduib. rutæ, fcord. ana Mij. ocym. Mj. poma limonia incifa Nô vj. deftillentur ter: quantitas ℥ß. Alias efficaces aquas ejusdem Authoris *V. p. 166. 167.* quarum poftrema in

peste Anni 1594. tantum profecisse deprehensa est,ut multi eâ fuerint restituti:

℞. radic. tormentill. bardan. pimpinell. succis. phu ver. hortens. recentium,ana ℥ iij. rad. imperator. angelic. dictamn. alb. gentian. serpentar. siccar. ana ℥j. cæpar. recent. excorticatar. nucum recent. nondum plenè maturar. ana ℥vj. fol. rutæ, acetos. Carduib. recent. ana Mij. incidantur omnia, addendo camphoræ ʒiß. dissolutis in aq. vit. ℥j. adde mithridat. ℥ ß. vin. alb. præstantissim. M ß. acet. rosat. ℥ij. eliciatur aqua, cujus dosis summa ℥ij. est: cui sirup. acetos. simpl. vel de limonib. in delicatioribus utiliter permiscentur.

Aquam theriacalem Magnif. Rolfincii foliis Carduibenedicti dotatam *V. in meth. spec. l.11. s.2. c.11.*

Aqua Apostolorum
ejusdem contra malignitatem talis est
loc. citat.

℞. fol. scord. Carduibened. acetosæ,
Cardui Mariæ, cichor. scabios.
rutæ, salviæ, fumar. puleg. ana M. viij.
galeg. M. v. Calendul. c. flor. Mxiij.

Sint plantæ & radices recenter collectæ, concisæ parum humectentur & destillentur.

Aqua sudorifera loco magni secreti contra

tra pestem Diemerbroccio communicata talis est:

℞. rutæ virid. meliss. ana ℔ß. absinth. sicc. consciss. ac nonnihil contusi, Carduiben. sicc. ana ℔ij. aq. communis, q. s. Macerentur & stent in infusione propè ignem per decem vel 12. dies, quotidiè baculô ligneô bis terve agitando: postea destillentur. Ex fæcibus autem combustis, una cum menstruo residuo prius exsiccatis, extrahatur sal: cujus salis defectu potest simile sal compositum fieri, ex sale absinthii, meliss. Carduib. rutæ, ana part. æq. simul mistis.

Hâc aquâ ita usus est: ℞. hujus aquæ ℥ij. salis dicti, ʒß. ol. vitriol. gt. 12. aut 15. M. f. haustus. Aliam fortiorem V. ibidem, quam similiter Carduusb. ingreditur. Talis est aqua theriacalis Langii & Bauderoni apud eundem *l.3.c.5.de peste*. Aquam Leidæ usualem *V. ibid.* ut & infusiones Carduob. insignes.

Aquam mithridaticam V. apud G. Horst. *l.7.de morb.contag.obs.28.*

Stillatitius liquor contra venena Ambrosii Paræi, quem pro tertiô Æsculapii filio posteritas agnoscit, ut Petrus Droetus censet *consil.de pest.l.21.de pest.* ejusmodi est:

℞. rad. gentian. & cyper. ana ʒiij.
herb. Carduib. pimpinell. ana Mj. morsf. Diabol. sem. oxalid. silvestris ana Pij. bac-

car. hederæ & iuniper. ana ℥ß. flor. bugloss. violar. ros. rub. ana Pij. crassiusculè pulverisentur omnia: inde madescant per noctem in vin. alb. & aq. rosar. tum addatur boli armen. ℥j. theriac. ℥ß. destillentur omnia in B. M. servetur stillatitius liquor in phialâ fideliter obturatâ. Capiat æger ℥vj. cum sacchar. cinamom. & croci tantillô.

Aqua sudorifera temperata pro pueris in Bavariâ Annô 1606. præscripta talis erat.

℞. rad. gramin. ℥ij. sem. citr. fœnicul. maloñ. ana ℥j. sem. santonic. rad. angelic. pimpinell. tormentillæ, ana ℥ß. scord. dictamn. Cretic. ana ʒiij. fol. scabios. veron. ana Miß. cinamom. acut. ℥ß. Concisis & contusis affunde vini albi, aq. Cardui Mar. Carduiben. acetos. ana ℔iiij. diger. per 3. dies & destilla.

Aqua theriacalis omnium præstantissima est J. Renodæi in appendice descripta.

Chylostagma diaphoreticum Mindereri succô Carduib. exaltatum *V. in tractat. de peste p. 252.* ut & ejusdem aq. contr. pestem *p. 238.* Aquam theriacalem P. Droeti V. *in consil. nov. de pestil.* Idem scribit, sibi cognitum fuisse Chirurgum quendam H. Flandrum nomine, qui in Angliâ innumeros solô sale fraxini ad gr. xij. in aq. Carduib. exhibitô curasset. Hæc incidenter.

Exi-

Eximia eſt inſuper aqua bezoartica D.M. Martini, Medici Anhaltini, quam deſcribit *in regimine peſtis Annô 1611. editâ.* Efficax eſt aqua bezoartica ejusd. ex ſuccis: ℞. ſuccor. depurator. ſcord. Calendul. ana ℔ß. galeg. chelidon. major. ſcord. ſcabioſ. ana ℥iij. rutæ hortenſis, ſalviæ, Carduib. veronic. ana ℥ij. aceti caryophyllat. ℥ ß. theriac. Andromach. mithridat. ana ʒß. poſt macerationem juſtam deſtillentur in diplomate.

Aquam præſervantem à peſte, Carduob. inſignem D. J. Steinmetz, *vid. in inſtructione peſtilenti Annô 1595. Lipſiæ editâ,* quæ elegantiſſima eſt: ibidem vide aquam mithridaticam & theriacalem D. J. Schröteri.

Optima eſt aqua ſudorifera D. M. Martini, *tractat. de peſt.* Annô 1598. ℞. rad. angelic. tormentill. morſ. Diabol. ana ʒvj. zedoar. petaſitid. ana ℥ß. fol. ſcord. verben. ſcabioſ. ana M.ß. Carduiben. pentaphyll. chelidon. fumar. Calendul. ana Mj. acetoſ. cichor. ana Mß. ſem. citr. Carduiben. meliſſ. ana ʒiij. cr. Oriental. ʒij. theriac. Andromach. ʒx. Conſerv. flor. borrag. acetoſell. ana ℥iij. anthos ℥j. cortic. citr. ʒiij. Inciſis & contuſis herbis ac radicibus adde ſalis commun. Mß. poſtmodum affunde ſucci vel aq. Carduib. ſcabioſ. ana ℔iiß. galeg. acetoſæ, acet. acerrim. ana ℔j. & fiat in vaſe vitreô diligens omnium per arenam deſtil-

latio, in qua nodulus ſubſequens infundatur, qui ℞. zedoar. ʒiij. camphoræ ℈j. croc. ℈j. Confracta ſindone excipiantur.

Pro avertendâ & præcavendâ peſte Nobilisſimus Præſes noſter *in hier. picr p. 92.* nodulum offert ſequentem: ℞. Comar. abſinth. dictamn. Cretic. ana Mß. ſcord. Carduiben. ana Mj. cortic. citr. ℥ß. zedoar. ʒij. rad. pimpinell. ℥ß. helen. ʒij. ſuſpendatur in vinô, unde quôvis mane ſumatur hauſtus.

Talis ferè eſt infuſio Martini Stellingii: ℞. rad. tormentill. chelidon. angelic. ana ℥ij. herb. Carduib. veronic. ſcabioſ. pimpinell. ſalviæ, rutæ, ana Mj. baccar. juniper. ℥iß. caryophyllor. ℥ß. nuc. jugland. enucleat. Nô xx. cortic. citr. ℥iß. inciſis groſsô modô affunde vini q. ſ. ſtet per dies octo. Doſis cochlearia aliquot.

Epithema ſequens cordi & epati in peſte admovendum laudat Nicol. Piſo *lib. 1. de febr. c. 16.* & J. Hollerus *l. de peſt.*

℞. aq. bugloſſ. Carduib. ſcabioſ. ana ℥iij. aceti roſat. ℥ij. electuar. de gemm. ʒß camphoræ & oſſiculi cordis Cervin. ana ℈j. theriac. veter. mithridat. ana ʒj. croci Oriental. g. iij. Miſce omnia pro fomento cordis tepido cum ſpongiâ, vel linteolò molli, vel pannô ſcarlatô.

Aliud minoris apparatus deſcribit Tuſſanus Ducretus *de febr.* & Chriſtoph. Wirſung.

Arßneyb. *part.6. cap.16.* ℞.aq. acetos. Carduib. ana ℥ij. rosar. ℥iiij.acet. caryophyllor. ℥j.spec.de gemm.frig. ℥ß. croc.oriental.g.ij. camphoræ,g.v. vin. malvatic. ℥ß.

Aliud Laz. Riverii *prax. Med. l.17.c.1.* ℞.aq. scabios. Carduibened. ana ℥iiij. naphæ, ℥ij. Conf. alcherm. ʒij. spec. diamarg. frig. ʒj. croci,camphoræ,ana g. vj.f. epithema tepidè & frequenter cordis regioni applicandum. Simile V. apud Dunc. Liddelium *l.3.de febr. c.6.* Decoctum, quô pedes, inguina, axillæ & latera cum spongiis in peste ad meliorem sudorem foventur, Isbr. Diemerbroccius *p.228.* tale habet:

℞. rad.angelic. gentian. ana ℥ij. fol. betonic. majoran. scabios. scord. meliss. ana Mj.centaur. minor. Carduibenedict. ana Miß. flor.aneth. chamomill. melilot. stœchad.calendul. ana Mj. baccar. laur. juniper.sem.Carduibened. ana ℥j. f. decoctio in aq. commun. addendo sub finem parum vini albi.

Sacculum H. Capivaccius *pr. l. 6. de febr. cap.37.* describit talem: ℞. myrrhidis, dictamn. Cretic. lign. sassafras, Carduiben. lign. aloës, zedoar. pimpinell. cortic. citr. ana ʒij. croc. ℈ß. galliæ moschat. moschi odorat.ambr. odorat. ana g. v. M. f. culcitra vel sacculus regioni cordis & jecinoris applicandus, & continuô gestandus.

Chri-

Christoph. Wirsung. *part.6. c.15.* infusum sequens in ipsa peste mirificè extollit: ℞. rad. tormentill. valerian. pimpinell. serpentar. dictamn. terr. sigillat. bol. armen. fæcum aceti exsiccat. piper. long. ana ℥ß. zz. caryophyllor. ana ʒj. theriac. Andromach. nuc. vomic. Carduib. ana ℥j. Incisis affunde vini albi q.s. stent per 4. dies: hujus infusi dosis est Cochl. j. manè jejunô stomacho: movet sudorem potenter. Alterans & confortans potio, præsertim post sudorem in contagiô pestilenti præscribitur talis ab eôdem: ℞. sirup. de limon. ℥j. acetositat. citr. ℥ß. aq. Carduib. acetos. borrag. ana ℥j. M. pro haustu. Idem in regimine diætæ pestis tempore vinô aquâ Carduib. dilutô pro consuetô potu uti jubet. *p.6. c.16.*

Pro convalescentibus à peste & febribus aliis malignis præscribit idem *l. c.* sequens medicamentum: ℞. myrobalan. Chebul. Indor. rhabarbar. cinamom. Carduib. caryophyllor. ana ʒj. mastich. ℥ß. aloës, ʒiij. cum s. q. sirup. de menth. in quô maceratus sit agaricus M. & magnitudine castaneæ exhibe. Sed nimia videtur aloës & mastiches quantitas.

Nicol. Piso *lib.1. de febr. c.16.* humores biliosos in peste correptis evacuat sequenti haustu: ℞. diaprun. solutiv. & elect. de succ. rosar. ana ʒij. sirup. de limon. ℥ß. trochisc. de

de caphur. ℈j. cum aq. Carduib. & scabios. f. Potio.

Pilulas laxantes in peste usuales C. Wirs. l. c. laudat tales : ℞. Mass. pil. pestilential. Ruff. ℈iiij. agaric. trochiscat. zedoar. angelic. ana ʒj. rhabarbar. ℈j. trochisc. alhandal. g. v. c. s. q. aq. Carduib. f. Pilulæ, quarum dosis est ʒj.

Apozema Catholicum purgans in peste Medici Bavari Annô 1606. tale præscripserunt : ℞. rad. cichor. gramin. acetos. tormentill. ana ʒiij. enul. campan. ʒij. passular. mundatar. ℥iß. herb. capillar. omnium, bugloss. borrag. scabios. endiv. Carduib. scord. ana Mß. flor. cordial. dictamn. Cretic. ana Pj. sem. anis. fœnicul. Carduib. citr. acetosæ, ana ʒiß. fol. sen. s. stip. oriental. ℥ij. in aq. fontan. ℔iiiß. vel q. s. coquantur ad medietat. circa finem adde agaric. ppt. rec. oxymelle irrorat. ʒvij. epithym. oriental. ʒiij. zedoar. zz. cinamom. ana ʒj. facta ebullitione & residentiâ per noctem f. Colatura cum expressione ad ℔iß. quæ depuretur cum albumine ovi, & aromatisetur cum santal. citrin. pulverisat. ʒj. servetur pro usu, additis prius sirup. rosat. solutiv. ℥v. de succo limon. ℥ij. M. f. apozema, cujus dosis est ℥iß. ℥ij. iiiß. vel 4.

Electuarium solutivum in peste D. J. Steinmetzii tale est : ℞. elect. de citr. solutiv. ℥ij. succi

ſucci carduib. verben. ſcord. ſcabioſ. veronic. ana ℥ß Conſerv. flor.tunic.violar.purp. ana ℥j. cum ſ.q.ſpec. electuar. diaphœnic. & ſirup. cichor.c.Rhabarb.f.Electuarium, adde dacryd. ritè ppt. & pulveriſat. ℈ß. D. S. Laxirlatwerge. Idem author clyſteribus variis folia & ſemen Carduib. admiſcet.

In petechialibus febribus Sennertus Carduumb. alvum lenientibus addit. *Vid. lib. 4. de febr. cap.13.* quem etiam commendat in morbo Hungarico Nobiliſſimus Præſes noſter *tractatu de ſcorzoner. p.75.* ex. gr. Infundatur agaricus cum decoctô & aq. ſcorzoner. vel Carduibened. Ubi crocô metallorum ad vomitum conciliandum uti velis, in aq. Carduib. infuſio fieri poteſt.

Adr.Mynſichti Tartarus emeticus de aq. Carduib.participat.

Aquam Carduib. vomitoriis admiſcet in peſte Brunnerus *Conſil. prophylact.* ex. gr. ℞. aq. Carduib. ℥iiiß. vitr. ♀nii, g. ij. ſirup. acetoſ. ſimpl. ʒvj. f. Infuſio per noctem, D.S. Brechtränckleín.

Petrus Droetus *Conſil. novô de peſtil.* ſcribit, ſe in Angliâ ſucci eryſimi herbæ ℥ij cum ſ.q.aq. Carduib. ad excitandum vomitum exhibuiſſe, tantô cum ſucceſſu, ut ęgri eôdem tempore & vomerent, & bubones exturbarent.

Emulſiones ſudoriferas ex ſemine & aquâ

aquâ Carduib. maximam partem constantes vid. apud Sennert. *l. 4. de febr. cap. 13. & supra c. 6.* Electuarium conservâ Carduiben. exaltatum Vid. apud Senn. *l. c.* quæ medicamenta etiam in febre militari exhiberi possunt.

In morbo Hungarico Clariss. B. Tim. v. Güldenklee *lib. 4. epist. 3.* præscribit sequentem potionem sudoriferam: ℞. succ. acetosell. ℥iß. citr. ℥j. aq. Carduib. ℥iß. diascordii, ʒi. spec. de hyacinth. ℈ij. sirup. de succ. Carduib. ℥ß. M. f. Potio, D. S. Schweiß Tranck.

In lenticularibus febribus commendat D. Brunnerus *Consil. 43.* potionem seq. ℞. rad. tormentill. dictamn. alb. pimpinell. ana ʒj. Coq. in s. q. aq. Carduib. & acetos. hujus ℞. cochl. vj. succ. carduib. cochl. ij. acet. rut. cochl. sem. M. f. Potio, adde theriac. Venet. ʒß. sumat tepidam, & sudet. Aliam potionem sudoriferam Carduob. insignem *V. ibid.*

Magnif. D. D. Rolfincius in aquæ Carduib. cochlear. ij. exhibet lapides bezoor g. v. vel theriacæ ʒj. in q. s. vin. Carduib. *meth. special. lib. 6, c. 7.*

Remb. Dodonæus *prax. med. cap. 19.* apparentibus maculis theriacam cum decoctô Carduib. exhibet: & potiones alterantes ex sirup. acetos. de succ. citr. aut limon. cum aq. Carduib. cichorei & tormentillæ propinat.

Su-

Sudoriferam potionem Rulandus commendat talem *l. de morb. Hungar. c. 7.* ℞. semin. citr. ana ʒß aq. Carduiben. acetos. ana ℥iß. f. emulsio, adde sirup. de Carduob. ʒv. acetositat. citr. ℥ß. M. f. Potio. Hydroticum antidotum ejusdem tale est : ℞. aq. Carduibenedict. nucum, ana ℥iß. salis angelic. ʒj. M.

Aqua petechialis Anhaltina talis est :

℞. Spir. vin. ex fecibus destillati, ℔iiij. rad. Carlin. tormentill. rhapontic. scorzoner. fraxinell. f. diptamn. alb. ana ℥iiij. sem. Carduib. rutæ, ana ℥ij. carpobalsam. ℥j. xylobalsam. lign. aloës, ana ℥ß. baccar. juniper. laur. ana ℥j. cinamom. caryophyllor. nuc. moschat. ana ʒvj. Pulverisata & concisa stent in digestione horarum 24. post adde theriac. ℔ß. ol. juniper. ℥ij. Destillatio instituatur lentô igne. Oleum supernatans excipiatur seorsim. Utrumque servetur usui. Datur ℈j ij. in sirupo conveniente, jure pulli vel aq. Cordial. præservat à febribus continuis, ardentibus & malignis. Ante intermittentium febrium paroxysmos data dimidiâ horâ impedit invasionem. V. Nobiliss. Rolfinc. *method. special. l. 11. s. 2. c. 11.*

In quotidianæ febris curatione præmittit B. Tim. von Güldenklee sequentem mixturam præparantem : ℞. aq. aperitiv. ℥iij. Carduib. fœnicul. ana ℥iß. sirup. ex succ. Car-

Carduib. ℥j. ſpir. 🜕li gt. vij. M. S. Mixtura. Doſis cochlear. 2. vel 3. quôvis mane per triduum.

In febre tertianâ intermittente celebres ſunt pilulæ Grülingii, quas *V. ſupra c. 6.* Ejusdem pulveres in hâc febre uſitatos paſſim folia, ſemen & ſal Carduib. ingrediuntur.

In tertianâ prodeſt ſequens 🜔 diaphoreticus Rolfincianus: ℞. 🜔is abſinth. Carduibened. ana g. vj. Centaur. minor. volat. ſang. Cerv. ana g. v. D. in chart. S. Schweiß-Saltz Vel:

℞. aq. majoran. flor. pœon. ana ℥j.
extract. ſcord. Carduib. ana ℈j.
ſirup. granator. acetoſitat. citr. ana ℥ß.
D. S. Schweißtranck uff jmahl. Hæc potio etiam in malignis locum habet
Vel:

℞. aq. fumar. Carduibened. ana ℥iß.
ſpir. lign. ſanct. ℥j. ſirup. ſcorzoner. ℥j.
D. S. Schweiß-Eſſentz.

Duciſſa quædam Wirtembergica ſolô aquæ Carduib. uſu, manè & veſperi per triduum repetitô multos curavit, referente Georgiô Roſtiô *pract. Med.*

Inſignis hauſtus Grülingii, *l. 5. part. 2.* hic eſt:

℞. extract. Carduibened. centaur. minor. ana ℈j.
C. C. uſt. pp. 🜔is abſinth. ana ℈ß.
ſirup.

sirup. de Carduob. ℥j. aq. Carduib. ℥ij. M. f. haustus. Ut & seq.

℞. aq. Carduib. acetos. veronic. ana ʒvj. sem. Carduiben. ʒj. nap. ʒß. f. Emulsio, adde sirup. Carduib. ℥j. f. haustus.

Febres tertianas nothas, ut & quartanas aqua febrifuga Mynsichti sine dubiô exstirpare fertur. Dos. ℥ij. & ultra. *Vid. arm. Med. Chim. sect. 19.*

Dunc. Liddelius *l. 2. de febr. c. 6.* in ejusmodi febribus diuturnis, quando coctionis signa apparent, sudorem movet, & putredinem tollit seq. potione:

℞. fol. Carduib. Miß. centaur. min. Mß. rad. asar. ℥ß. Coq. in aq. s. q. additô sub finem vini albi modicô. Colaturæ mane detur haustus, & sudor in lecto provocetur.

Species febrifugæ & pulvis febrilis Mynsichti supra citat. Sali Carduibened. qui utramque compositionem exornat, multa debent.

Potio febrifuga, quam ex Laz. Riveriô citat Th. Willisius *tract. de febr. c. 17.* constat ex aq. Carduib. cum oleô sulphuris & sale absinthii. Hæc paroxysmum febrilem præcavendo arcet, & diaphoresin facilius procurat.

In syncopalibus febribus Duncanus Liddelius *l. 2. de febr.* ægros roborat sequenti

potio-

potione : ℞. ſirup. de cinamom. ℥iß. de cort. citr. de pom. dulc. ana ʒvj. aq. roris-marin.meliſſ.Carduib.ana ℥ij.cinamom. ℥ß.

In febribus putridis & pleuriticis Carduusb. omne abſolvit punctum.

In quartanâ commendat Tragus decoctum Carduib. cum vinô factum & ſæpius hauſtum : cui calculum addit Matthiolus, ſcribens : Sanantur hâc herbâ quartanâ laborantes,aut aliis febribus detenti, quarum acceſſiones cum frigore adveniunt. Id enim præſtatur hauſtô ejus decoctô, aut ſtillatitiâ aquâ,aut pulveris drachmâ potâ, vel cum pane vino intinctô ſumptâ. quod confirmat Tabernæmontan.*l.c.* Dunc. Liddel. *l.2. de febr.* Gr. Horſt. *l.1.ſ. 6. de plant. Aug. c.12.* H. Brunſvvicenſ. *l.2.c.3.* Wirſung Artzneyb. *part.6.cap.10.*

B. Carrichter *herbar.p.163.* contra quartanam commendat ſequens decoctum : ℞. fol. Carduib. M.ß. origan. aſar. ana Mj. nepeth. Mß. Coq. in ſ. q. vin.generoſ. f. Potio aſſiduè repetenda.

Nobiliſſimus Præſes noſter feliciter in quartanâ uſus eſt extractô Carduib. cum flor. ✱ & ⊖. abſinth. in ſirup. Carduib. Vide eruditam ejus hieram picram *p.145.*

Arcanum Carduibenedicti, cujus doſis g. v. vj.viij. Item Sal Carduib. in ſpiritu ſalis nitri ſolutus, & iterum in Cryſtallos reda-

 ctus,

ctus, cujus dosis est ℈j. valdè commendatur in quartanâ ab Hartmanno *pr. Chim. p. m. 29.*

Adr. Mynsichtus *sect. 1. arm. med. Chim.* alumen sanguine Draconis tinctum & in aquâ Carduib. solutum, laudat in quartana. Dosis ℈ß. ℈j.

Antonius de Grad. *de febr. c. 16.* in quartana nothâ præscribit sequentem sirupum:

℞. rad. fœnicul. petroselin. brusc. asparag. ana Mj. fumiterr. scolopendr. cichor. agrimon. adianthi, cortic. median. fraxin. tamarisc. cappar. scabios. lapath. acut. eupator. calaminth. hortens. hyssopi, ana Mß. flor. tamarisc. ℥ß. cass. lign. ammeos, anisi, Carduib. asari, sem. apii, baccar. juniper. ana ʒß. sem. 4. frig. major. ana ʒij. stœchad. utriusque, ana ℥ß. spic. nard. ʒj. mellis scyllitic. ℥iß. aceti albi. q. v. sacchar. q. s. Coq. in sirup. cujus dosis est ℥ij. cum brodio cicerum.

D. Philippus Müllerus *in myst. med. Chimic. p. 150.* in quartanâ sequens decoctum probat:

℞. rad. acor. acetos. lupul. borrag. scolopendr. fol. chamædr. agrimon. absinth. ana Mj. marrub. Carduib. matrisilv. ana Mß. adde vini q. s. & coque ad consumptionem duarum partium. Probatum.

Omnes alias febres, quôcunque veniant nomine, decoctum Carduibenedicti, horæ

qua-

quadrante ante paroxysmum sumptum curare scribit Lonicerus, *herbar. part. 2. c. 25.* Vel ingruente febrili paroxysmô sumantur aq. Carduib. ℥iiij. Christ. Wirsung. *part. 6. c. 3.* ⊖ Carduib. eximium est febrifugum. H. Petræus *diss. harm. 50.*

In variolis & morbillis Carduus sanctus, & medicamenta ex ipso parata omnia maximi sunt momenti.

In expellendis variolis & morbillis laudat Grülingius *lib. 5. med. pract. part. 3.* emulsum sequens:

℞. sem. nap. ʒj. Carduibened. ℈j,
aq. veronic. fumar. Carduibened. ana ℥j.
f. Emulsum, cui adde
C.C. ust. ppt. ℈ß. spir. è bacc. sambuc. gt. iij. f. Potio, aliquoties repetenda. Similem habet Sennert. *l. de febr. 4. c. 12.*

Haustus expellens eiusdem Grülingii:

℞. sem. Carduiben. ℈ij. aquileg. citr. ana ℈j. Contundantur probè & infundantur in aq. fumar. per horas 24. Colaturæ adde vini albi ℥ß.

spir. ☿ri ℈ß. ⊖is gt. ij.
Tartar. alb. Vitriol. g. iij.
spir. sambuc. gt. v.
sirup. de limon.
acetos. citr. ana ℥ß.

M. f. Haustus. Potionem à variolis & mor-

morbillis præservantem Idem habet talem loco citato:

℞. sirup. acetositat. citr. de succo Carduibenedict. borragin. ana ℥ij.
aq. acetos. Carduib. borragin. ana ℥iiiß.
M. D. in fictil. S. Præservier-Tranck.

Nobilissimus D. D. G. Rolfincius ad expulsionem variolarum & morbillorum sequentem emulsionem commendat:

℞. sem. napi ℈ij. aquileg. ʒiß. citri, Carduibenedict. ana ʒß.
aq. Carduib. scabios. scorzoner. ana ℥iv.
f. Emulsio, Colaturæ per linteum factæ adde ♁nii diaphoretic. ℈ß. C. C. ust. ppt. ʒi. spec. liberant. ℈j. D. in fict. S. Treib-milch.

Decoctum expellens in variolis & petechiis expertissimum, semine Carduibenedicti insignitum Oberndorfferi citat Nobilissimus Præses noster *in tractatu de scorzoner. p. 44.*

Julebus in expulsionis conatu multum conferens Lazari Riverii *pr. Med. l. 17. c. 2. talis est:*

℞. rad. fœnicul. acetosæ, ana ʒj.
rasur. C. C. ℥ß.
fol. scabios. scord. hyperic. ana Mj.
ficuum pingv. Par. iij. gumm. laccæ, ʒiij.
sem. napi, Carduibenedict. ana ʒij.
lent. excorticat. ℥ß.
gumm. tragacanth. ʒiß. Coque ad ℔iß.

Co-

Colaturæ ℞. ℥iij. firup. de limonib. ℥j. M.f. Julebus, de quo bis aut ter quotidie aliquid exhibeatur.

Pulvis expulſivus Clariſſ. B. Tim. von Güldenklee *lib.4.epiſt.16.p.317.* talis eſt:

℞. ſem. aquileg. naſturt. ana ʒij. acetoſæ, napi, ana ℈iiij. citr. ℈j. Carduiben. ʒj. dictamn. ℈iiij. tormentill. terr. ſigillat. ana ℈j. C.C. absque igne calcinat. ʒiß. M. f. Pulvis. Ibidem Vide aquam expellentem cum Carduob. maximarum virium.

Decoctum ficuum Mynſichti *armament. Med. Chimic. ſ.25.* ſemine Carduibenedicti inſigne tutô & absque ullo periculo tam variolas, quàm morbillos expellit, eorumque malitiam compeſcit. Doſ. Cochl. j. ij.

Theriaca febrilis Mynſichti Catholica *arm. Med. Chim. ſ.13.* omnibus febribus, ut & ipſi peſti accommodata eſt: hanc Conſerva Carduibenedicti non parum illuſtrat. Vehiculum hujus eſt aq. Carduib.

In eryſipelate, quod utplurimum cum horrore febrili affligit, Sennert. *lib. pract. 3. part. 5. ſ.2. c.7.* roob ſambuci cum aqua Carduibenedicti feliciter exhibet.

CAPUT XI.

Usum Carduibenedicti in venenis extra vel intra corpus admissis, venenatorumque animalium morsibus docet.

VEneni nomen meretur, ut censet eruditissimus Thomas Willisius *tract. de febr. c. xij.* quicquid in corpus nostrum impingens, temperiem & actiones cujusvis partis, aut totius, occultô modô & vehementer lædit, spiritus profligat, aut eorum motus pervertit, liquorum mixtiones solvit, coagulationes & corruptiones inducit, viscerum fermenta & functiones destruit, adeòque subitò & latenter vitæ periculum adducit.

Eorum, quæ hôc modô nobis insidiantur, in rerum Natura subest ingens copia, & proventus valdè opimus: sæpè intus in corpore nostro gignuntur: exterius ab omni plagâ, è quôvis terræ, aquæ & aëris tractu, abundè suppeditantur: è distinctis mineralium, vegetabilium, & animalium familiis quotidiè emergunt: adeòque alimentis, immò medicinæ nostræ se immiscent, ut cum Plinio conqueri liceat, quod natura rerum largius mala, quam remedia genuerit.

Quemadmodum igitur magna est venenorum varietas: ita quoad lædendi modum mira datur diversitas; nam licet plurima venena totâ substantiâ nobis sint contraria, ut quodvis adoriantur, & feralis instar ignis vi causticâ velut in cineres redigant: tamen ex his quædam plus uni parti nocent, quam alteri.

Infligitur autem veneni labes vel spiritibus animalibus in cerebrô & nervoso genere scatentibus; vel sanguini in vasis & corde fluxili: illud videre licet in morsu Tarantulæ choreas inferente; in torpedine per retium funiculos manum piscatoris stupefaciente; in pastinacæ silvestris radicibus & lolii seminibus comestis, hominem ad insaniam redigentibus; in opiô, mandragorâ, hyoscyamô & similibus somnum altum & aliquando lethalem accersentibus; hoc verò accidit à pharmacis quibusdam; vaporibus è cryptis subterraneis erumpentibus, à carbonibus etiam recens accensis, non raro spiritus vitales suffocantibus, unâque sanguinem congelantibus, ac in motu sistentibus, quô minus in corde vitæ flamma perennare queat.

Venenis itaque intra corpus sumptis auxiliari Carduumbenedictum testatur Historia, quam ex Trago citat Clariss. Simon Pauli *in quadripartit. botanic. class. 3.* Paviæ enim

quandam puellulam incautè toxicatum pomum esitantem, cum mox urgeretur enormibus symptomatibus, quæ neque theriacâ neque alexipharmacis mitigari potuerunt, solius aquæ Carduib. haustu esse servatam. Alii quoque tradunt, cum forsan Tityrus quidam patulæ recubans sub tegmine fagi obdormivisset, cui anguis per œsophagum in ventrem irrepserat, dictum factum eundem esse excretum, simulac haustulus aquæ Carduib. ipsi fuisset propinatus.

Venena superat Carduusb. scribit J. Cæs. Baricellus *hortal.genial.p. 216.* Untzerus *de sale cap. 21.* & Arnold. de villâ nov. *libr. de simpl.*

Carduusb. cum cibo vel potu sumptus à venenis præservat. Greg. Horstius *l. 1. s. 6. de plant. Aug. c. 12.* Jod. Harchius *de simpl. p. 55.* ita scribit: Carduusb. contra omnis generis venena lethalia mirificè pollet, tam interius sumptus, quam venenosorum animalium morsibus illitus.

Seminis Carduib. pulverisati ʒj. sumpta venenum per sudorem expellit: quod & aquæ adscribit Tabernæm.

Omnibus venenis, quæcunque etiam illa sint, herbam Carduib. recentem comestam, vel ejus pulverem, succum, decoctum aut aquam haustam feliciter mederi scribit Lonicerus *herbar. part. 2. c. 25.* quod confirmat.

C. Wir-

C. Wirſung, Artzneybuchs *part.7. c.1.* dum ſcribit: glorioſæ memoriæ Imperatorem Fridericum Carduumb. primitus ex Græciâ in Germaniam tranſtuliſſe, ejusque pulveris, aquæ & ſirupi uſum contra omnis generis venena docuiſſe.

Amatus Luſitanus *comm. in Dioſcor. l. 3.* Carduum noſtrum multis affirmat dotatum eſſe viribus, nam contra omne genus veneni valere aſſerit.

Decoctum Carduib. ex vino & aquâ ejusdem ſtillatitia venenum expellunt. Nicol. Spindlerus.

Omnibus in ſumma venenis & intra & extra corpus præcipuum hujus herbæ pulverem, ſuccum, decoctum vel ſtillatitium liquorem eſſe remedium tradit J. D. Mylius *baſil. Chim. lib 6.*

Dioſcorides herbam, lanuginem, & ſemen Carduib. cum vinô & pipere potum contra ſcorpionum ictus præſentaneum conferre auxilium aſſerit.

Folia Carduib. contuſa & impoſita, ut & ſuccum, ſirupum & extractum in aquâ fumariæ hauſta, contra ſerpentum morſus valere teſtatur Tabernæmontanus: quod etiam de aquâ ſtillatitiâ & vinô Carduiben. affirmat. Carduusb. morſui ſerpentum confert. Anton. Fumanellus. Serpentum morſus curat, Ad. Lonicerus. *l. c.*

Magni

Magni nominis & existimationis planta est non modò apud Italos, sed etiam apud exteras nationes adversus venena lethalia, tàm interius sumpta, quàm venenosorum animalium ictibus aut morsibus imposita. Matthiolus, *locô suprà citat.* Tragus, *l. c.* & J. Schenckius *observ. med. lib. 7. de alexipharmacis.*

Percussis à feris venenatis mederi Carduumb., contra serpentum & scorpionum morsus valere omnibus in confesso est. Anton. Fumanellus. A. Lonicerus *l. c.* & J. D. Mylius *basil. Chim. lib. 6.* G. Bertinus Campanus *l. 18. de natur. medicamentor.* Fuchs. *hist. plant. cap. 42.*

Ad morsum omnium venenosorum animalium prodest Carduusb. Alex. Pedemontan. *lib. 1. p. 78.*

Folia Carduib., succus, semen, aqua destillata, omnis generis venenis, quôcunque veniant nomine, extra vel intra corpus admissis antidotum præstant præsentissimum. Tragus *l. c.* Idem ex Dioscoride scribit: hominem à scorpiô vulneratum tamdiu ictum non sentire, quamdiu Carduumbenedictum secum gestet, quamprimum autem herba sit deposita, dolorem reverti.

Contra aranei puncturam juvat Carduusb. superpositus. Sennert. Institut. *lib. 5.*

p. 1.

p.1.s.1.c.21. vel ipsius aqua exterius & interius usurpata. H. Braunschvv. *l.2.c.3.*

Tarantula, admirandum illud Apuliæ insectum, quòd Græci phalangium, Arabes rutellam vocant, [eô quod ferè omnia, quæ Græci de phalangiis, eadem scribat Avicenna de rutellis,] Tarenti accolas dentibus, non aculeis, ut apes, infestat : ex quo morsu venenum per totum corpus usque ad Cor diffunditur : unde stupendi affectus emergunt : siquidem alii perpetuò discurrunt, clamitant & saltant : alii rident : alii plorant : alii dormiunt : alii vigilant : alii sudant, vomunt, tremunt, pavent : alii phreneticis, lymphaticis aut maniacis similes evadunt : qualis affectuum diversitas, non tam à variô horum animalium venenô, quam ex diversô ictorum temperamentô provenit.

Mirabile est, venenum hoc non statim, sed post anni revolutionem suam ἐνέργειαν exserere : Videas hic honestissimos viros, pudicissimasque matronas, scurrarum & insanorum instar, posthabitô omni pudore, scissis & abjectis vestibus indecorè saltare. Paulô ante hæc tripudia appetitus dejicitur, febres ardentes & artuum dolores læsum invadunt, atrophia, cachexia, & ictericius in facie color apparet. Nonnulli flavum, rubrum, viridem aut alium colorem durante hoc saltu affectant : alii pedibus penduli fiunt;

fiunt: alii proni in terram procumbunt, & mille aliis modis insaniunt.

Ejusmodi admiranda symptomata certô concentu & soni genere delinita dissolvuntur, quem saltator auribus hauriens, suavissimâ dulcedine demulcetur, & velut attonitus hæret.

Præter hoc remedium Apuliæ Medici theriacâ, Orvietanô, mithridatiô & pulvere bezoarticô aliisque antidotis uti solent: quibus Anton. Fumanellus Carduumbenedictum, videlicet cordi in morsu rutellæ summè conferentem non immeritò accenset. Confer Heinr. à Bra *med. simpl. adversus venena l. 2.* Et Præsidis nostri scorzoner. *p. 127.*

Vesparum & crabronum ictibus Carduusben. cum ovi albumine impositus confert. Anton. Fumanellus.

Ad morsum canis rabidi Carduusb., sive per os sumptus, sive emplastratus valet. Arnold. de vill. nov. *l. c.* Heinr. à Bra *med. simpl. advers. venen. l. 2.*

Venenatorum animalium, maximè verò serpentum, scorpionum & rabiosorum canum morsibus auxiliatur Carduusb. J. Palmar. *de febr. pest. c. 18.*

Adversus fungorum, verminosô seminariô utplurimum scatentium venenum semen

Car-

Carduib. cum vinô datum valet. Marsilius Ficinus.

Contra esulam crudam comestam antidotum est aqua Carduibenedicti theriacæ mixta. Jonston. *Id.med.pract.l.11.c.2.*

Experimentum in Rusticô quôdam habitum Heinricus à Bra *med.simpl. adversf.venen.lib.1.* recenset tale: Illi cum subitô corpus in insignem tumorem attolleretur, nec de venini assumpti genere constaret, quod sibi datum clamabat, decoctô Carduiben. in vino bis vel ter aut pluribus vicibus haustô convaluit.

Venenatis ictibus herba tusa imponitur. Lobel. *obs.stirp.p.484.*

A morsu venenatorum animalium gangræna cum sequitur, quoniam principalia membra maximè & citissimè offenduntur, venenum sequenti potione expellendum.:

℞. rad. angelic. vincetoxic. ana ℥ß. herb. scord. utriusque, rut. dictamn. Cretic. ana ℔j. Coq. in s.q.aq. bugloss. & Carduib. In Colatur. ℥ij. dissolve theriacæ opt. ʒj. succ.citr. ℥ß. F. Potio. Vel:

℞. antidot. Matthiol. ʒj. sirup. bugloss. ℥j. aq. Carduib. rut. fumar. meliss. ana ℥ß. M. V. Hafenreffer. *l.2.de cutis affect.c.8.*

Alia ejusdem *lib.3.c.12.*

℞. Terebinth. dictamn. Carduib. ana ℈j. theriac. ℈ß. doronic. smirald. ana ʒj.

sirup.

sirup. de succ. acetos. aq. bugloss. ana ℥vj. vin. granator. vin. odorif. mediocr. ana ℥iß. M. f. Potio, non solum in venenosis morbis, sed & ipsâ peste ex usu.

Confectio theriacalis Mynsichti, quæ Carduumben. recipit, celeberrimum est contra omnia venena alexiterium, quod illa à corde, penetrando totum corpus ad circumferentiam virtuosè expellit. V. A. *s.13. p. 222.*

Antidotum probatissimum contra omnia venena, quod non parum Carduib. recipit V. sis, apud Matthiolum *l. c.* Joh. Schenckium *obs. med. l. 7. de alexipharm.*

Oleum Gregorii Caravitæ Papæ Clementis olim Chirurgi præstantissimi, quod Carduusbenedictus exaltat, pulsibus & cordis regioni illitum efficacissimè occurrit omnibus venenis per os sumptis, viperarum, item, aspidum & omnium venenatorum animalium morsibus oppositum Vide apud Joh. Schenckium *l. c.*

Facultatem divinam contra omnes morsus venenosos adscribit sequenti potioni H. Montuus auxil. Chirurg. *c. 14.* ℞. bistort. dictamn. Carduib. ana ℈ß. theriac. ʒß. sem. citr. ℈ß. croci, g. ij. smaragd. g. i. doronic. ʒj. sirup. de succ. acetos. aq. bugloss. ana ℥vj. vini granator. vin. odorifer. ana ℥ß. f. haustus.

Pulvis admirabilis contra toxicum & omne venenum: qui utetur istô, inquit Petrus de Abano *lib. de remed. venenor.* non moritur, [nisi DEUS aliter statuerit,] ex venenô; & quando accepit venenum, capiat ex hôc pulvere cum vinô calidô, & curabitur: fuit enim Medici veteris cujusdam Regis Angliæ experimentum: ℞. pimpinell. rad. tormentill. cinamom. ana ℥ß. macis, ʒiß. lign. aloës, granor. juniper. zz. ana ʒj. Carduibenedict. rad. angelic. ana ʒß. f. ex omnibus pulvis subtilis, & benè occlusus servetur. Hæc Petrus de Abano, *l. citat.*

CAPUT XII.

Externum usum Carduibenedicti in affectibus externis & internis explicat.

Cum cæteris animantibus Natura parens ad sui defensionem ungues, cornua & dentes concesserit, quibus tanquam armis externas propulsare injurias possent: non immeritò cum Naturæ bibliothecario Plinio conqueri alicui liceat, quod solus homo nudus & inermis prodierit in lucem. Quamvis enim Homo rationis munus manuumque ministerium in supplementum defectûs acceperit, quibus externarum in-

juriarum ingruentes impetus prævidere, & quô pactô his obviam iri queat, providere possit: non tamen facilè tot affectuum cutaneorum, fracturarum, luxationum, vulnerum, ulcerum, & venenorum adversus se conspirantia agmina evitare potest, etiamsi Argô sit oculatior.

Verum non destitutus est omninô auxiliis, quibus in necessitatis casu saucia & ulceribus scatentia membra pristino vigori restituere, illaque incolumia conservare possit. Inter quæ remedia, præsertim è vegetabili Regnô petita multis parasangis reliqua anteit Carduusbenedictus, quem non velim aliquis credat internis tantum usibus destinatum esse: quin potius etiam extra applicatus summô possit esse adjumentô.

Aqua & succus Carduib. oculis instillatus, eorum pruritum & rubedinem curat. Matthiolus *l.c.* Visum acuit. Tragus *l.c.*

Carbunculis & anthracibus pestilentibus folia Carduib. contusa & imposita mederi scribit ex Dioscoride Matthiolus & Tragus, qui hanc virtutem etiam aquæ Carduib. assignant. Eandem laudat Christ. Wirsung, Artzneyb. *part.6.c.16.* qui Carbunculos pestilantes aquâ Carduibenedicti lavare & mundare jubet: ut & J. D. Mylius *basilic. Chim. l.6.*

Petrus Hispanus in thesauro pauperum

c. 17. Carduumbenedictum, cum senecione & limacibus simul pistari & super apostema emplastrari jubet, idque tum vel maturabitur vel resolvetur.

Epithema cum Carduob. cordi & epati in peste admovendum Vide supra *cap. 10*.

Pustulas nigras in cute emergentes, Germ. **die schwartzen Hundesblattern** tollit aqua Carduibenedicti. Nicol. Agerius *pharmac. reformat. part. 1. p. 36.*

In leuce, vitiosâ illâ cutis albedine S. Hasenreffer *de cut. affect. l. 1.* commendat sequens sudoriferum: ℞. aq. guaiac. destillat. ℥iij. Carduiben. ℥ij. fumar. ℥j. sudet æger hâc potione sumptâ per horam in lectô.

Membra ambusta Carduusbenedictus contusus & impositus sanat, Tragus *loc. citat.* Tabernæmontanus has vires aquæ destillatæ & ambustionibus cum linteaminibus impositæ adscribit. Ambustiones oleô, aquâ fervente, ignitisque metallis factas curat aqua Carduiben. cum linteolis imposita. Nicol. Ager. *pharm. reform. part. 1. f. 36.* Vel ipsa herba Carduib. cocta & ambustioni imposita. Chr. Wirsung. *p. 5. c. 3.* vel aqua Carduib. cum atramentô scriptoriô mixta, & cum linteolô imposita. *Idem part. 5. c. 5.* Tusa & imposita folia Carduiben. adustiones sanant: ad eadem pollet stillatitius liquor. J. D. Myl. *basilic. Chim. l. 6.*

Paralytica infantium membra decoctum & aqua Carduibenedicti curat. Nic. Ager. *pharm. ref. part. 1. f 35.*

In articulorum dolore ad fluxum ad illos impediendum & interna viscera roboranda Reinerus Solenander *Consil. med. s. 5. cons. 8.* sequentem potionem familiarem esse jubet:

℞. rad. cichor. petroselin.
cortic. luteor. interior. rad. frangul. ana ℥iß. rad. enul. ℥ß. fol. Cichor. agrimon. Carduib. fol. veronic. ana Mj. absinth. rorismarin. fumar. borragin. vel florum ejus, ana Mß. cuscutæ è lupulô, Miß. sem. anis. cortic. aurantior. ana ʒij.

Selecta hæc, inde concisa injice in cantharum mundum & affusô seri lactis optimè percolat. ℔iiiß. cantharus occlusus ponatur horas 5. vel 6. in lebete aquæ bullientis. Deinde ablatô ab igne & apertô cantharô affunde vini albi maturi ℥6. vel 7. optimique cinamomi contusi, ℥ß. adde si lubet sacchari albissimi, vel sirupi, in quô cortices aurantiorum conditi asservantur, uncias paucas, relinquanturque maceranda, donec refrixerint, tum colatum jus servetur ad usum. Bibes ipsius calidi ℥vj. manè decumbens adhuc in lectô, vesperi sesqui horæ spatiô ante cœnam utiliter ℥iij. si serô uti nolueris, aquam purissimam substitue, in quâ ferrum can-

candens aut aurum ignitum aliquoties fuerit extinctum.

Idem *p. 47.* sequentem commendat trageam:

℞. cortic. aurantior. calam. aromatic. ana ℥iß. cinamom.acut.interior.ſem.aniſ.ana ʒiij. ſem.portulac. ʒij. limaturæ chalybis acetô acerrimô lotæ,& cum acetô in catillo coctæ in mediis carbonibus, donec acetum exhalet, & chalybs igniatur, ſubtiliſſimè pulveriſat. ℥ß.
amygdalar. amarar. non. rancidar. ʒiij. pulv. abſinth.Carduibened. ana ʒß.
Confect. ex ol.ſem.aniſ. ℥iiß. M. f. Pulvis.

Deſtillatum pro arthriticis ſudoriferum B. Timæus von Güldenklee *lib.5.epiſt.1.p.342.* commendat tale:

℞. lign. ſaſſafras odorifer. ℔ß.
raſur.C.C. ℥ij. rad.ebul.valerian. ana ʒvj.
fol. ivæ arthetic. Mij. carduib. meliſſ. ana Mj.
baccar. juniper. ℥iß. affunde vini Rhenan. opt. ℔j.
aq. iv. arthetic. ℔ij. Carduib. ℔ß.

Macerentur per triduum, poſtea deſtillentur.

S. Deſtillat zum Schweiß.

Pilulæ podagricæ ejusdem.

℞. bezoart.Solar. ʒij. Lunar.
Salis Corallor. ana ʒj. margaritar. ℈ij.

P 2 lapid.

lapid. bezoar Oriental. ʒj. Pulverisata M. c. extract. Cardui Angelic. ʒj. Carduib. ℈ij. Confect. alcherm. ℈iiij. f. f. a. Pilulæ Nô 24. Deaurentur. S. Podagrische Schweiß-Pillen.

Elixir arthriticum calidum Crügneri Carduumb. recipiens, in articulorum & coxendicum doloribus, cheragrâ & podagra, ut & arthritide vagâ ab Authore valde commendatur.

Hieronym. Gabucinius Erygeron, [per quod Carduusb. intelligitur, ut supra *cap. 1.* dictum] cum axungiâ calidæ & frigidæ podagræ convenire statuit, *commentar. de podagr. p. 48.*

Hydromel laxativum antiarthriticum Carduob. exaltatum Vid. apud Gr. Horst. *l. 8. de morb. ext. observ. 7.* Sirupum de polypodio purgantem cum Carduobenedicto V. apud Cratonem *pag. 674.*

Exquisita diæta hic optimum est remedium: Inde Valescus de Tarantâ refert, quendam podagricum, quotiescunque imminere paroxysmum sensit, ab omni cibo & potu abstinentem, solâ inediâ fuisse liberatum, & ultra centum annos vixisse: Hinc Poëta:

Compedibus Cererem, vinclis constringe Lyæum,
ne te muneribus lædat uterque suis:

Vina

Vina siti in sedent: natis Venus alma creandis
serviat: hos fines transsiliisse nocet.

Nullum in podagrâ magis præsentaneum, & absque periculô vidit auxilium Joh. Monardus *annot. in composs. Mes. pag. 602.* quam ut eam homo æquô animô ferat, & Hippocratis terminum expectet.

H. Braunschvv. *l. 2. c. 3.* articulorum morbos aquâ Carduib. exterius usurpatâ sanari scribit.

Contra cancrum, & putrescentia ulcera vix pretiosius datur foliis, succô & aquâ destillatâ Carduib. remedium: adscribuntur hic Carduobenedicto virtutes, nullo aliô medicamentô inferiores: præsertim autem in desperatô mammarum cancrô: id quod testatur historia de fœminâ quâdam, cui cancer omnem mammillarum usque ad costas consumpserat substantiam, quam aquæ Carduibened. lotione, ejusdemque pulveris inspersione à quôdam Episcopô Augustano, ut refert Hier. Braunschvv. *l. 2. c. 3.* sanatam & mundatam fuisse confirmant Matthiolus, Tragus, *l. c.* Ebrodunensis herbarii authores *lib. 25. Universal. histor. plantar. c. 14. p. 78.* J. D. Mylius *basil. Chim. l. 6.* N. Ager *l. c.* C. Wirfung, *part. 2. c. 3. part. 5. c. 3.* Gr. Horst. *l. 1. s. 6. de plant. August. c. 12.* Jodocus Harchius *de simpl. p. 55.*

Cancrum, aliaque maligna, putrida & gallica ulcera Carduusb. ſanat. C. Schvvengfeld. *de ſtirp. Sileſ. l. 2.* Corbejus *gynec. l. 2. c. 11.*

Si ſanguis in cancrô ex corroſione venarum & arteriarum nimium fluat, quidam approbant, nec ſine fructu, decoctum ſeq. ℞. herb. Carduib. q. v. Coq. cum urinâ pueri & eluatur malum. S. Hafenreffer. *de cut. affect. l. 2. c. 7.*

In cancrô mammillarum Corbejus *gynec. l. 2. c. 11.* humores præparat & evacuat ſequenti potione: ℞. rad. cichor. polypod. q. rec. ana ℥j. ariſtoloch. long. ℥ß. fumariæ bulboſ. ʒvj.

herb. fumar. Carduibenedict. cochlear. ana Mj.

ſalviæ, fabar. ana Mß. epithym ℥ß.

Inciſa coq. in aq. ſ. q. In Colaturæ ℥ix. per noctem macerentur fol. ſen. ℥ß. rhabarbar. elect. ʒiij. rad. ellebor. nigr. ℈ij. ſem. aniſ. carv. ana ʒj. cinamom. galang. ana ʒß. poſtea factâ leni ebullitione colentur, Colaturæ admiſceatur ſirup. de epithym. ℥j. f. Potio pro 2. doſibus.

Sirupus ejusdem talis eſt: ℞. cancror. Nô x. herb. Robert. agrimoniæ, ſanamund. tormentill. c. rad. ana Mj. polytrich. adianth. ceterach. capill. ♀ris, hyperic. ſcabioſ. Carduib. ana Mij. flor. bugloſſ. Miß. Coq. cum

cum aq. & sacchar. ad formam sirupi: cujus dosis 4. aut 5. cochlearia mane & horis duabus ante cœnam.

Arnoldus de villâ novâ *lib. 2. c. 44.* egregiô encomiô Carduumb. insignit, ita de illo scribens in breviar. Vidi quendam, qui in tantum habebat tibias ulceratas, ut ossa etiam earum apparerent: & omnia sua bona in hujusmodi ægritudine consumpserat: nec poterat aliquod utile remedium reperire: cui quidam extraneus superveniens dixit: Vade, & accipe Carduumbenedictum viridem in bonâ quantitate, & pista ipsum benè: postea fac decoqui in bono vinô: deinde axungiam porci liquefactam adde, & iterum simul bulliant: postea admisce tantum farinæ tritici cum spatulâ, ut fiat in modum unguenti liquidi: & de hoc unge bis quôlibet die: hoc fecit ille, & brevi tempore liberatus est.

Ulcera spatiô tridui sanantur, si Carduib. lana seu bombyx super applicetur. Alex. Pedemont. *l. 1. p. 78.*

Ulcera maligna, etiam pudendorum & cervicis uteri aquâ Carduibenedicti elota, & postmodum pulvere Carduib. conspersa sanari scribit Tragus *l. c.* & Tabernæmontanus, ut & Jul. Cæs. Baricellus *in hortul. genial. p. 216.*

In sanandis ulceribus & fistulis Carduusb. efficacissimus est. L. Fusch. *loc. citat.*

In fistularum curatione commendat S. Hafenrefferus *de cut. affect. lib. 2. c. 6.* sequens oleum:

℞. Ol. sulphuris ℥iiij. aq. plantag. min. succi Carduib. ana ℥ij. Coq. in ollâ vitreatâ ad quadr. dimid. horæ, cum, uti volueris, lava prius fistulam cum spir. vin. vel vin. alb. tandem oleum impone, & claude cum gossypiô.

Rhagades & fissuras ani Cataplasma ex Carduobenedictô sanat. H. Braunschvv. *l. c.* Ani plagas curat. Matth. Silvatic. *pandect. cap. 244.* Carduibenedicti virtus omnibus ulceribus ani medetur. Joh. de Vigo *l. 7. de natur. simpl.*

Ad putrescentia ulcera, mammarum potissimum pulvis Carduibenedicti inspersus valet. Fuchsius.

Herba ipsa tam recens, quam sicca & pota, & exterius admota, contumacia ulcera, & quæ cacoethe vocantur, sanat & cute obducit. Matthiol. *in lib. 3. Diascor.*

Herba Carduib. contusa cum pinguedine porci & farinâ tritici ad justam emplastri consistentiam cocta omnia putrida ulcera, quam profunda etiam sint, sanat. Tabernæmontan. N. Ager. *pharm. reform. p. 1.*

Notatu dignissima est observatio Nobi-

lis.

bilissimi Domini Præsidis nostri, quam habuit in sartore quôdam, putridum ulcus in virgæ radice sat diu alente, carunculis quibusdam sanguineis, interdum pure cum surfuribus prodeuntem morantibus urinam, cum dolore in mingendi conatu, &c. ubi præ cœteris omnibus decoctum Carduiben. cum passulis & glycyrriz. profuisse, eôque solô potu diu sublevatum esse, non ita pridem ad me perscripsit.

In ulceribus, quæ cacoethe sunt, Carrichterus *pr.c.2.* de ulcer. sequenti pulvere in cibô uti jubet: ℞. Carduiben. ℥iß. rad. rhod. ℥j. myrrh. Alexandr. ℥ß. f. Pulvis.

In ulceribus à defluxione ortis commendat P. I. Faber in Chirurgiâ spagyricâ potionem sudoriferam sequentem: ℞. Tinctur. ferri ℥ß. aq. Carduib. ℥j. sirup. de fumar. ex succô ejus depuratô ppt. ℥ß. ☉ri tonantis ℈j. spir. vin. tinctur. malor. aurantior. impraegnati ʒiij. M. f. Potio sudorifica, quam sumet summô mane coopertus in lectô, expectans sudorem, quantum fieri poterit.

Vapor & fotus Carduib. exterius admissus calculum & obstructos menses pellit, Matthiolus *l. c.*

Vulnera etiam sanat Carduus sanctus. J. C. Baricellus *hort. genial. p. 216.*

Lanugo Carduibenedicti vulneribus imposita, illa sine dolore sanat. Matthiol. &

Tras

Tragus *loc.cit.* Inter ἴσχαιμα seu sanguinem sistentia medicamenta refertur à Mocasiô *promptuar.mat.med.p.m.175.* Vulnera non lethalia tribus diebus sanat bombyx Carduib. Al. Pedemont. *lib.1.p.78.* Aqua Carduib. pota vulnera intrinsecus ad sanitatem usque curat. Andr. Libavius *prax. Alch. p.97.*

Vulnera recentia mirabiliter sanare Carduumbenedictum sub initium Junii collectum, aliô tempore hoc non præstare scribit Schröderus, *pharmacop.Chim.lib.4.c.75.p.60.* Concludit hinc Simon Pauli, *quadrip. Botanic.class.3.* id maximè usu venire, ob succum illius, licet paucum, balsamicum, statô tempore, eô vulneratô exsudantem.

Incisiones nervorum Carduusb. Cataplasmatis formâ impositus curat. Matth. Silvaticus *pandect.cap 244.*

Aëtius Amidenus *lib.15.de re Med.cap.12.* ex Atractylide, sub cujus nomine quorundam veterum more Carduum nostrum intelligit, ut supra *cap.2.* demonstratum est, sequens emplastrum polychrestum parat, quando ita scribit: Hanc tu spinam radicitus evulsam, & in umbrâ exsiccatam terito, & subtilissimô cribrô excutito, sumitoque ejus ℥iiij. Colophoniæ, ℥xviij.ol. dulc. ℥iiij. æruginis ℥ij. Cer, ℥viij. Colophoniâ, oleô & cerâ liquefactis & excolatis, æruginem primò,

primò, deinde herbam tritam & cribratam adjicito, tum omnia simul in frigidam aquam conjecta, diu manibus subigito, finitoque per totam noctem in eâdem frigidâ madescere, ac deinceps ad cruenta vulnera, in quâcunque corporis parte sint, reservato, sive in infantibus sive in adultis fuerint. Confert etiam ad antiqua ulcera, ad excisiones, percussiones, sugillationes, & ad dolores, qui ob frigus evenerint: item crustas & cætera, quæ in ulceribus difficulter purgantur, ocyssimè exterit, leprosisque affectibus & vitiliginosis medetur. Femur enim cujusdam ad penitissimos usque recessus impetu ensis dissectum, ita ut sectio ab exteriori capite incipiens, usque ad inguen descenderet, cum 4. mensibus decubuisset æger, neque glutinationis initium appareret, hôc ego [scribit] medicamentô conglutinavi. Tibiam præterea alterius à poplite usque ad tali articulum vulneratam, inflammatione prius cum cataplasmate mitigatâ, intra paucos admodum dies sanitati restitui. Hæc Aëtius.

B. Carrichterus herbar. *fol. 161.* ex Carduob. & cortice radicum prunor. silvestr. elegantem potionem vulnerariam parat: & pulverem Carduibenedicti non solum vulneribus inspergit, sed etiam emplastris admiscet.

In

In hæmorrhagiâ vulnerum nimiâ, qua m… syncope interdum sequi solet, pulsibus sequentes sacculos applicat S. Hafenreffer. *de cut. affect. l.3. cap. 2.* ℞. cortic. citr. ℥ij. galang. caryophyll. cinamom. ana ℥j. spec. diambr. lætific. liberant. cordial. temperat. ana ℈j. flor. rosar. rubr. ℥ß. borrag. bugloss. violar. lavendul. cheir. ana ℥ß. herb. meliss. acetos. rutæ, Carduibenedict. Corallin. ana P.iiij. f. Sacculi arteriales, madefiant in aq. rosar. in quâ prius bullierint flor. cordial. ana Piiij facta expressione forti sacculi injiciantur, & pulsibus calidè applicentur.

Potionem vulnerariam describit Felix Würtzius *part. 4. cap. 5.* talem: ℞. herb. consolid. major. sanicul. veronic. verben. ana ℥j. carduibened. ℥j. ʒij. rad. tormentill. ℥ß. caryophyllat. ℥j. ʒij. hellebor. nigr. ʒij. Incisa coque in 4. mensuris vini boni usque ad consumptionem dimidiæ partis. Colaturæ ℥iij. quovis mane propinentur vulnerato. In vulneribus mali moris hanc potionem quam maximè conducere asserit B. Carrichterus, *herbar. p. m. 161.* ut supra memoravimus, ex solô Carduob. circa initium Junii collectô potionem vulnerariam parat, ejusque pulverem vulneribus inspergit, & emplastris admiscet.

Ambrosius Paræus herbis, ex quibus potio-

tiones vulnerariæ conflantur, Carduumben. accenset, *de lue Venereâ lib. 18.*

Unguentis vulnerariis Carduibenedicti succus utiliter admisceetur. Joh. de Vigo *l. 7. de Nat. simpl.*

Herba Carduib. mansa fœtorem halitus emendat. Matthiol. *l. citat.*

Ad scroti tumorem Carduibenedicti folia in vinô cocta & imposita laudantur à Matthiolo, Trago, Tabernæmontano, H. Braunschvv. & aliis.

Inflationes testiculorum folia Carduib. cum floribus in cataplasmatis formam cum vino dulci redacta & imposita sanat. Matth. Silv. *pandect. c. 244.*

Magicas virtutes contra quorumlibet malorū occursum Carduob. assignat L. Apulejus Madaurensis in histor. de virtut. herbarum, quando ita scribit: Carduum, si Sole novô Luna fuerit in Capricorno, tolle, & quamdiu tecum hunc portaveris, nihil mali tibi occurret.

Lumbricorum seminaria è corpore eliminat Carduusbenedictus, extra etiam applicatus, quô ad exemplum Reineri Solenandri *Consil. med. sect. 3. p. m. 307.* sequenti modô aliquoties feliciter usus sum: à xyphoide cartilagine totus pueri venter cum abdomine rigatur aquâ vitæ, in quâ maduerint herbæ carduib. absinth. centaur.

min. & sim. postmodum madenti loco inspergitur pulvis myrrhæ Alexandrinæ, quô factô duplici linteô calente puer obligatur, & pronus in ventrem aliquandiu decumbit. Parvus hic apparatus sine incommodô excludit vermes, in iis præsertim pueris, qui omnia interna helminthagoga respuunt.

In ani tuberculis Franc. Joel *lib. 4. pr. s. 3.* decoctô sequenti utitur: ℞. rad. glycyrriz. polypod. fœnicul. petroselin. ana ℥iij. cortic. cappar. ℥ij. sem. anis. petroselin. ana ℥iß. Ceterach, scolopendr. scord. Carduib. ana ℈j. Conserv. fumar. ℥ij. fol. sen. ℥ß. myrobalan. Ind. chebul. ana ℥ß. prunor. dulc. Nô. 9. Incisa & contusa coq. in ℔ij. aq. in dupl. vase per 2. hor. Colaturæ ℥v. tepefactas omni diluculô æger ebibat.

Alarum totiusque corporis graveolentias Carduusb. corrigit. P. Ægineta *lib 7. p. 411.*

In pituitosâ aut melancholicâ scabie sequens potio præclarè utrumque præstat, concoquit enim simul & expurgat: ℞. rad. glycyrriz. helen. polypod. cichor. cholidon. major. ana ℥ß. lapath. acut. ℥j. ellebor. nigri in acetô per noctem macerat. & rursus exsiccat. ℥ij. ceterach, Mj. flor. centaur. Carduibenedict. scabios. ana Mß. rhabarbar. ℥iij. agaric. trochiscat. in pulverem redacti & in linteô colligat. ℥ij. fol. sen. Alex. ℥ß.

℥ß. thymi, epithymi, ana ʒiß. conserv. fumar. borrag. bugloss. ana ℥j. Contundenda contunde, & concidenda concide, & cum ℔. v. seri lactis caprin. in cantharo per 2. horas coquantur, & refrigerata colentur: hujus liquoris ℥iv. aut v. manè ac vesperi tepidè exhauriantur.

In leviori scabie vitiosus humor commodius seq. sirupis concoqui potest: ℞. sirup. de fumar. de lupul. cichor. è succ. carduibened. mell. rosat. ana ℥ß. aq. fumar. Carduibened. ana ℥ij. M. pro unô haustulô per quatriduum vesperi ac mane propinando. Vid. Franc. Joël. *lib. 10. pr. s. 3.*

In ipsâ leprâ decoctis digestivis & melanagogis Carduusb. admiscetur. Idem. *l. c.*

In scabie fœdâ & humidâ hydromel laxativum v. apud Greg. Horst. *obs. l. 7. observat. 19.*

In elephantiasi potum spiritus instaurantem, & putredinem arcentem præscribit Jul. Palmarius *lib. de elephantias. c. 5. tale*: Capus & frustum vituli aquæ libris x. coquitur, dum sex supersint: sub finem adduntur veronicæ utriusque, bugloss. borrag. asclepiad. pimpinell. calendul. sanicul. symphiti majoris & minoris, plantagin. scariol. singulor. Mj. rad. pentaphyll. vetonic. coronar. sem. Carduib. scobis eburneæ, & C. C. singulor. ℥ß. Colatum jus in vitream

Q ol-

ollam inditur, ut in duplici vase aqua proliciatur, quæ sacchari & santali citrini momentô condita usui apta sit.

In gangræna G. Fabr. Hildanus lap. bezoar Orient. g. vj. in aq. Carduiben. it. theriac. vel mithridat. ʒj. in eâdem aquâ cum C. C. & sirup. de limon. ut & trochisc. de camphor. terr. sigillat. & Confect. alcherm. exhibet. Vid. *tract. de gangr. & sphacel. p. m. 147. 148.*

In plicâ polonicâ Hercules Saxonia Med. *pr. l. x. cap. 58.* pulvere menthastri utitur cum aqua Carduibenedicti.

Contra casum & contusiones Fr. Joël. *l. x. f. 5. seq.* decoctum commendat: ℞. radic. vincetoxic. succis. ana ℥ß. flor. hypericon. herb. veronic. centaur. min. Carduiben. agrimon. ana Mß. Concisa & contusa in q. s. vini aut cerevisiæ ad tertias coquantur, in cujus decocti haustolô resolvatur spermatis ceti; ʒß. & quotidie manè exhibeatur.

Et hæc sunt, Candidissime Lector, quæ de Carduobenedicto ex tot Authorum monumentis, propriisque observationibus eruere, quantum quidem per alias occupationes licuit, superiorum authoritas nos jussit. Si hâc tenui opellâ publico commodo velificatus essem, maximoperè gauderem, mihique non parum gratularer: sin verò omnium expectationi in hujus materiæ sterilita-

to non ad amussim satisfeci, voluntas pro facultate esto, sufficiatque, tantô impensiûs illud, quod institutum nostrum de omnibus bene mereri cupidum exigit, voluisse, quantô minus propter ingenii tenuitatem, & tot ægrotorum quotidie labores nostros interpellantium, impedimentum illud assequi licuit. Finio igitur cum Regio Prophetâ Psalm. 139. Mirabilia sunt opera tua Domine, & hoc agnoscit anima mea: & Psal. 150. Omnis Spiritus laudet Dominum Halleluja.

Author ad Lectorem benevolum.

Candide Lector, habes nostri monumenta laboris,
quæ non obtulimus laudis amore tibi:
Verû quæ firment dedimus calcaria pectus,
quæque animum stimulent exhilarentq; tuum:
Ut deinceps meliora tuô vel Marte, vel Arte
præstes. Interea, Lector amice, Vale.

Plinius.

Ardua res est, vetustis novitatem dare, novis authoritatem, obsoletis nitorem, obscuris lucem, fastiditis gratiam, dubiis fidem, omnibus verò Naturam & naturæ suæ omnia. Itaque etiam non assequutis voluisse abundè pulcrum & magnificum est.

Ἀνακεφαλαίωσις

Virtutum Carduibenedicti.

Carduus ob vires benedicti nomen adeptus:
quô ſumptô ſtygiæ non metuuntur aquæ.
Omnes in totô curat ferè corpore morbos,
quos primus, medius, venter & imus habet.
Nulla ſoporiferi cuiquam lethalia ſucci
pocula, vel plenis faucibus hauſta nocent:
Hâc herbâ utentem non Colchica pocula lædent,
nulla cruentarum vulnera Cantharidum:
Non aconita nocent, nō diræ ſumpta cicutæ
formidata reis pocula damna dabunt:
Carduus illatos deridet ab aſpide morſus:
Viperei dentis vulnera nulla timet:
Scorpius antidotum noſtrum formidat aduncus,
Indomitum totô corpore virus alens:
Sanat, quos ictus infligit aranea membris,
quas fungus noxas, quas quoque Veſpa parit.
Hôc quoque nulla homines hebetata phalangia lædent:
hôc præſente ſuum depoſuere malum.
Ventriculi mala Carduus hic exſtirpat, & aſthma:
Splenis item morbos, hepatis atque uteri

Et quoties inflata premunt præcordia venti,
murmure vel raucô viſcera preſſa ſonant:
Vel cum ſuccingens coſtas membrana laborat,
Pulmones reprimens deſuper ipſa leves:
Adjuvat ictericos, flavâ cùm bile vireſcunt,
Coryciô tincti lumina fulva crocô:
Carduus occluſas reſerans acredine venas
gaudet ad occultos vi penetrare ſinus:
Ardentis furias bilis ſtimulosque retundit,
inque hoſtem armatum Carduus arma movet.
Cum pallore cutis ſqualLet: cùm turgidus hydrops
affligit, diris ille medetur aquis:
Obſcurumque acuit viſum; ſurdam excitat aurem:
à quôcunque malô liberat ille caput:
Herculeo morbo, convulſis ille medetur,
& mirâ articulos commoditate juvat.
Frigida veſicæ reparabit damna, recludet,
Urinæ clauſus quando meatus erit:
Materiam prolisque tibi, ſpecioſa Dione,
ſuggeret, & caſtris arma petita tuis.
Quique jacet longis renũ cruciatibus æger,
Carduus huic certam fert benedictus opẽ:
Expurgat validè ſentinam pectoris ægri:
Vulnera cum fœdis glutinat ulceribus.
Quando venenatos molitur Lucifer axes,
Et ſtygiis latè peſtibus afflat agros:

Inter multa tenet ſolus medicamina palmã,
pestiferamque fugat fortiter ille luem.
Torrentumque abigit febrium diſcrimina;
vires,
cum canis in rabiẽ concita mordet, habet.
Hôc ſit pro donô benedictus in æva Creator;
Soli huic debetur gloria, laus & honor.

Δόξα τῷ θεῷ ἀρχιάτρῳ τρισμεγίστῳ.

SERIUS MISSA.
in
CARDUUM BENEDICTUM
nomine & re Benedictum
GEORGII CHRISTOPH. PETRI D.
Medici Electoralis Moguntini, Fac. Medicæ
in Academiâ perantiquâ Erfurtenſi Aſ-
ſeſſoris, Sacr. Rom. Imperii Academ.
NATURAE CURIOSORUM
COLLEGAE
ACHILLIS
dicti.

THeſſala dum quondam Tempe *CHIRO-*
NE Magiſtro
PELIDES peteret Pharmaca grata le-
gens:
Tunc inter Florum turmas, quas gemmea
prata
Fundebant vario germine mellifluas,

CAR-

CARDUUS *hirsutus spinis* caput extulit, atq;
Præ reliquis Plantis enituisse cupit.
Hunc prius haut visum dum carpere tentat
ACHILLES,
Vulnerat imprudens ecce cruore manum,
Utque novæ plantæ cupit explorare saporem,
Felleus ingratusque inficit ora sapor.
O quam nulla fides fronti est! exclamat *ACHILLES*,
Sint maneantque Asini Fercula digna Labri!
Vidit ut errorem *CHIRON*, subrisit, & inde
Pluribus enumerat commoda quanta ferat:
Ut Fel Mella tegat, spinoso ut cortice demto
CARDUUS Ægrorum sit Panacéa malis:
CARDUUS ut certò perimat data Toxica sæva,
Glutinet ut læsæ vulnera dira Cutis:
Utque levet tetricæ pulsatos verbere Febris,
Frigora depellens igniferosque focos.
CARDUUS hic *Sanctus post sit BENEDICTUS*, Achilles
Clamat, *sint PHOEBI fercula digna Labro!*
CARDUUS & BENEDICTUS erit, quem noster Achilles
PETRUS, Teutonici gloria prima Chori

Protulit, afficiet docto dulcore Labella;
Et dabit Ægrotis Nectar & Ambrosiam.

Honoratiſſimo Dn. Collegæ ex
Vratislavia Sileſiarum gratulabundus acclamabat
Philippus Jacobus Sachs à Lewenheimb Ph. & Med. D. S. Rom. Imp. Acad. Natur. Curioſ. p. t. Adjunct.

In

CARDUUM SANCTUM,

Nobiliſs. & Excellentiſs.

Dn. D. G. CHRISTOPHORI PETRI.

CArdue ſpinoſis qui turges undique criſtis,
Cardue triſtis agris, triſtior Agricolis.
Tene juvat poſthac benedicti ſumere nomen,
Atque manus dias inter habere locum?
Te veniente fugit Pleuritis & ipſa Phlogoſis,
Febrilisque horror Te veniente fugit.
Obſtructos reſeras renes, quo ſalſa canales
Flumina transmittant Cardue Sancte facis.
Cardue terribilem Te dixerat hactenus omnis,
Petri, qui ſanctum redderet, unus erat.

Ad Zoilum.

Si pro more tuo rodere Carduum
Petri Te juvet hunc Zoile, cogites,
Præter torvum aſinum & Cyprigenæ gravem
Porcum nullum animal rodere Carduum.

Chemnitii d. 25. Octob. 1668.

Chriſtian. Fridericus Garmann.
Med. Licent. Phyſ. ib. ordinar.
Academ. N.C. Collega, Pollux.

Tabula rerum.

A Vel administrationis in morbis

- Capitis, ut in
  - Cephalalgiâ Cephalæâ, 96. seqq. epilepsiâ, 102.
  - Apoplexiâ, 100. Catarrhô, 98. vertigine, ibid.
  - Paralysi, 96. 100. Convulsione, spasmö, 96.
  - auditûs & visûs debilitate, ibid. ophthalmiâ, 97.
  - Hemicraniâ, 100. memoriâ amissâ, ibid.
  - Fœtore halitûs, 100. 239.
  - Hæmorrhagia narium, 100. 37.
  - Δυσχροία faciei, 103. alopeciâ, ibid.
  - Plicâ polonicâ, 142. gingivis & dentibus stabiliendis, 100.
- Pectoris, ut in
  - Pleuritide, 108. peripnevmoniâ, 105. empyem. 116.
  - asthmate, 105. tussi, ib. phthisi, 114. anginâ, 105.
  - Palpitatione cordis, 121. syncop. & deliq. 120.
  - Peste, 161. & seq. febribus petechialibus & malign. 206. variolis & morbillis, 213. seq.
  - Febribus intermittentibus, 200. & seq.
  - Alarum fœtore, 240. 59.
- Infimi ventris, ut in
  - Appetitu dejectô & depravatô. 127. dolore stomachi, ibid. inflatione ejusd. 128. singultu, ib. vomitu procurandô, 206. profluv. alv.

A B

IN-

INDEX RERUM MEMORABILIUM.

A.

An-

Bezoar

D.

galli

E.

F.

pete-

I.

Insessi-

L.

M.

N.

O.

P

S. Saccu-

S.

Spasmi

T.

V.

FINIS.

ERRATA,

Quæ ob Authoris abſentiam irrepſere, beneVolus Lector ita corrigat.

PAg. 24. l. 17. lege, ἀδύνατον. p. 29. l. 15. crepulam. p. 38. l. 23. leg. σκόλυμος. p. 41. l. 6. borda. p. 50. l. 27. leg. ſi cacumina. p. 71. l. 7. fumariæ. p. 76. l. 9. juniper. p. 90. l. 13. leg. ♀ri. p. 98. l. 23. & 27. pro ʒ. pone ℥. p. 107. l. 11. Frühl. p. 115. l. 24. dele cort. p. 117. l. 10. lege, ſuccum. l. 11. ſumptum. l. 12. Tabernæmontanus. p. 124. l. 8. aromatiſatus. p. 125. l. 21. trutinatur. l. 23. intergerini. p. 141. l. 3. lege 2. 3. 4. p. 148. l. ult. aper. p. 177. l. 23. Carlinæ. 182. l. 8. cinamomi. 192. l. 24. jugland. 194. l. 10. fortiter. p. 195. l. penult. l. cum. p. 200. l. 12. melon. p. 201. l. 9. pro ʒ. l. ℥. p. 207. l. 23. lapidis bezoar. p. 208. l. 4. pro ʒiß, l. ℥iß. p. 240. l. 24. chelidon.